

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Fortællinger og Vers ved Chr. Richardt og G. Rode.

Titel | Title:

En Billedbog

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Gyldendal, [1868]

Fysiske størrelse | Physical extent:

[4], 128 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

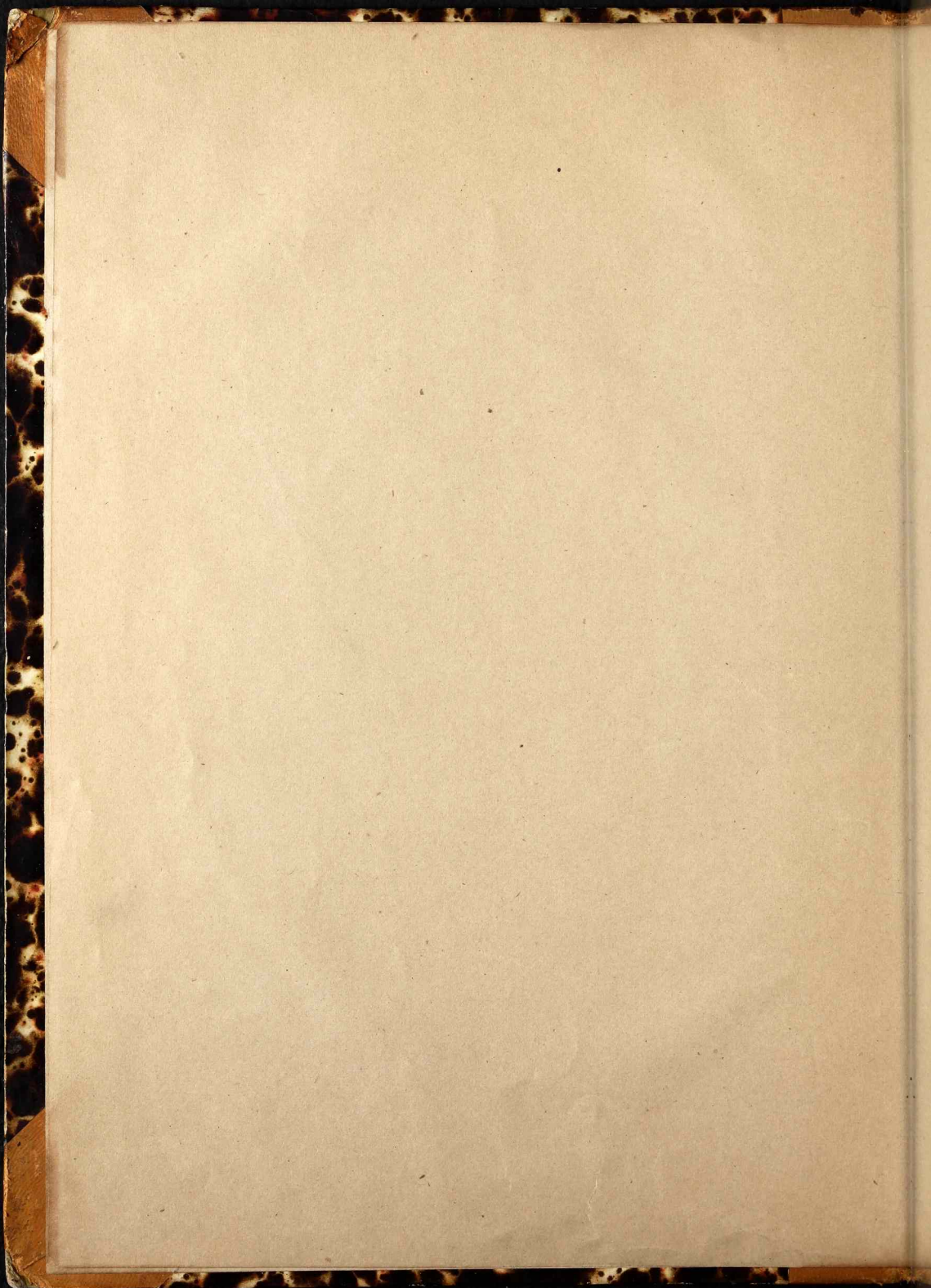
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

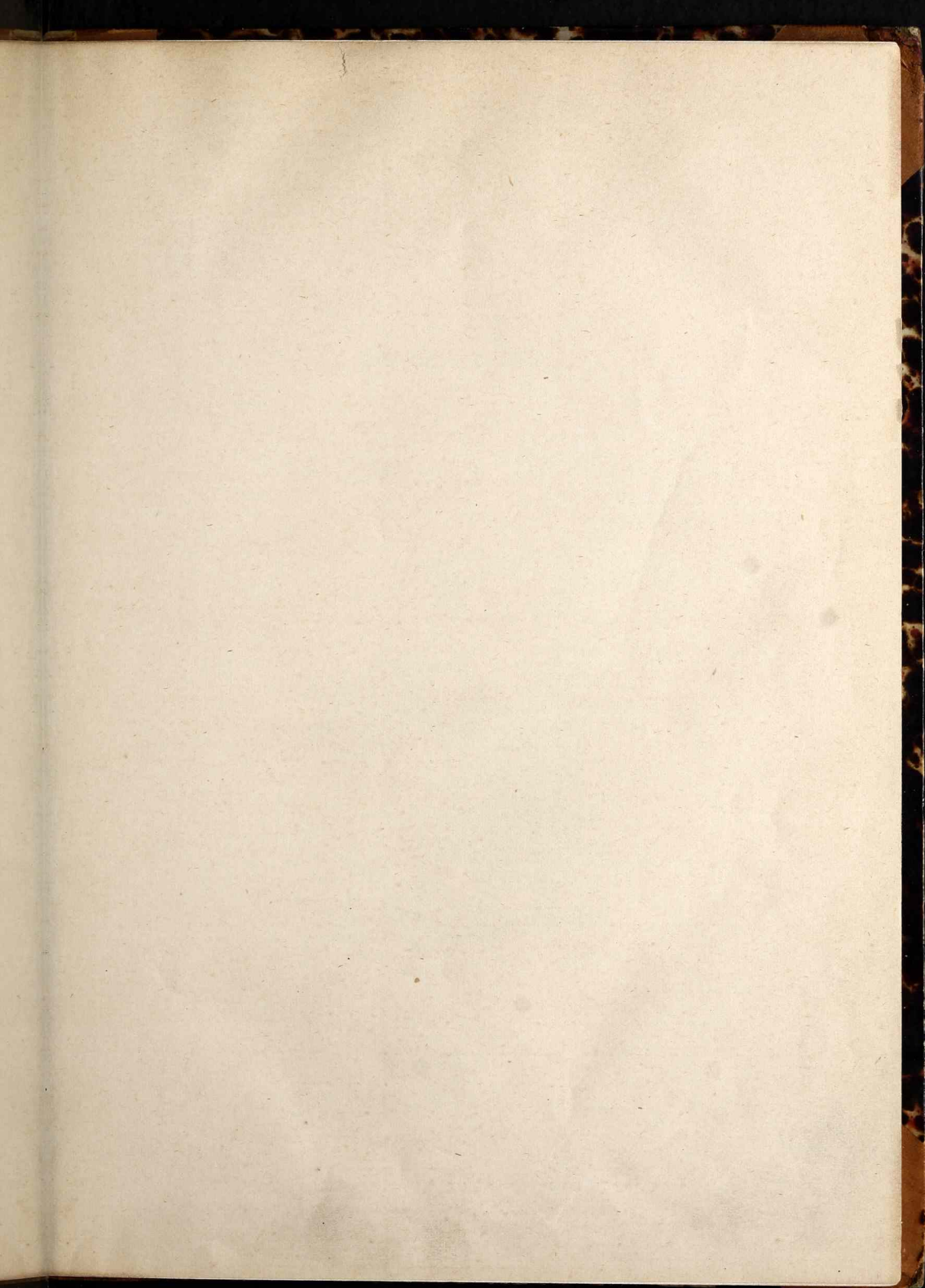

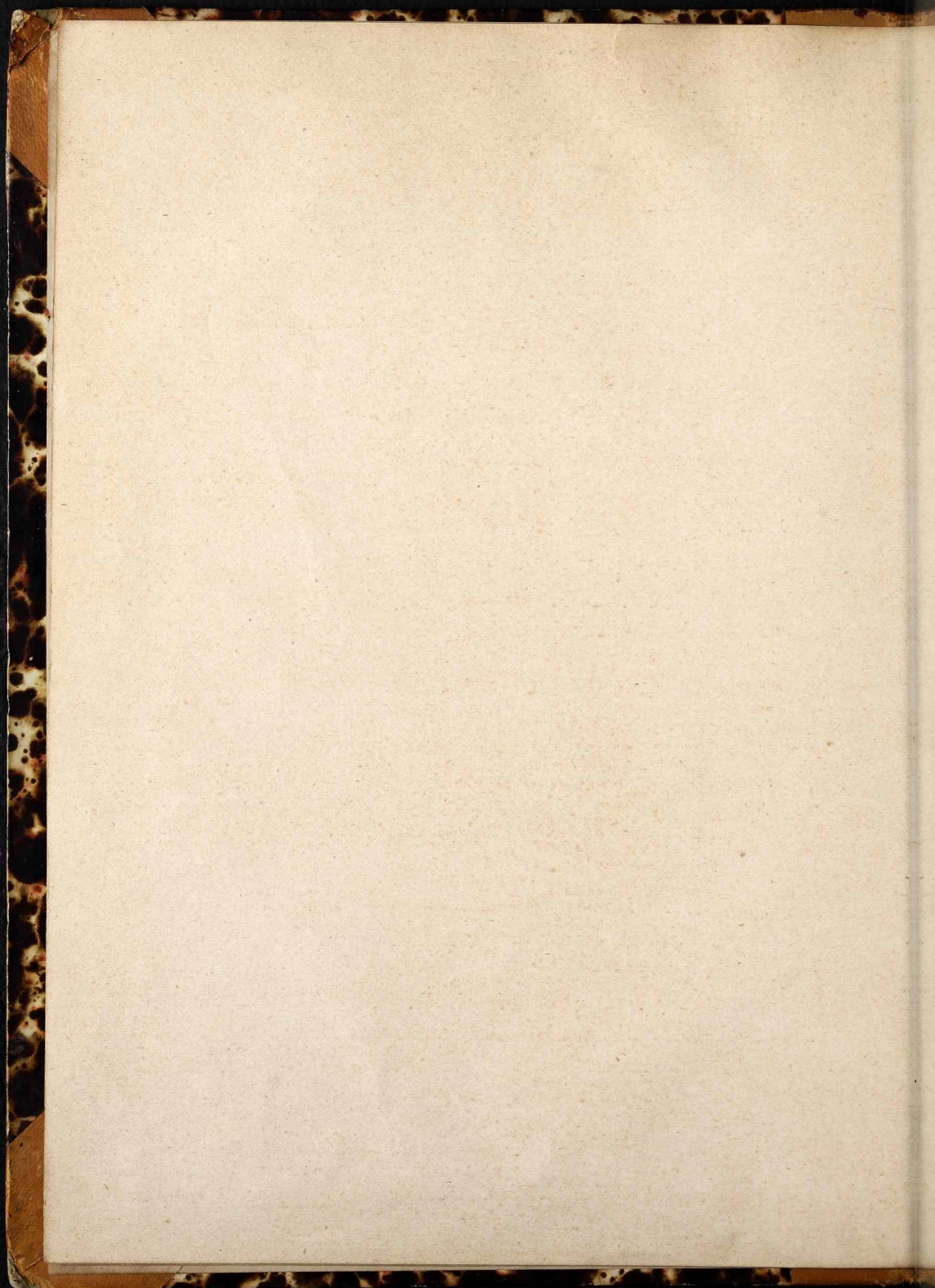
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021591123

En Billedbog.

Fortællinger og Vers

ved

Chr. Richardt og G. Rode.

Kjøbenhavn.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel og Ch. Lind.

Thieles Bogtrykkeri.

1868

Indhold.

	Side.
Sædemandens Sang. (Chr. Richardt; —e)	1.
Et Billede fra Kampen. (Anton Nielsen; Otto Bache)	3.
Fragtmanden. (Otto Bache; G. Rode)	12.
Den stumme Dronning. (Folkeeventyr ved S. Grundtvig; P. B. C. Ruhn)	15.
Regnbuen. (Fr. Paludan-Müller; Otto Bache)	21.
Det Bedste. (Fr. Paludan-Müller; C. Aagaard)	22.
I Hønsegaarden. (Richardt; Otto Bache)	23.
Halfred Vanraadeskjald og Kong Olaf Trygvason. (Efter Kilderne af G. Rode; Otto Bache)	25.
Paa Fjorden. (Dalsgaard; Richardt)	33.
I Lynghuset. (Dalsgaard; Richardt)	34.
Høstviser. (Mads Hansen; C. Aagaard)	36.
Søormen. (Magdalene Thoresen; B. Rosenstand)	38.
Drenge-Forelskelse. (B. Rosenstand; Richardt)	41.
Vinterstov. (C. Aagaard; Richardt)	42.
I det Frie. (—; Otto Bache)	43.
Aron Isak. (Carit Etlar; Otto Bache)	45.
Død og Liv. (la Cour; G. Rode)	58.
Vinterbilleder. (G. Rode; P. B. C. Ruhn)	59.
Hundekunster. (Otto Bache; G. Rode)	61.
Den anden Verden. } (Eskjæmtesagn ved S. Grundtvig)	62.
Udvandringer. }	63.
Fra Gaden. (B. Rosenstand; Richardt)	65.
I Høsten. (J. D. Frisch; Richardt)	67.
Konen og Eslet. (Marstrand; Richardt)	68.
Blakken. (Bjørnstjerne Bjørnson; Otto Bache)	69.

	Side.
Krybsklytten. (B. Rosenstand; G. Rode)	77.
En Søndag. (B. D. Frisch; G. Rode).	79.
Efter Sygeleiet. (C. Aagaard; Richardt).	80.
Fra Brændekurven. (Lidt Botanik, af Knud Valloe).	82.
Dysen i Rugmarken. (C. Aagaard; C. Ploug).	91.
Paa Forpost. (B. Rosenstand; C. Ploug).	93.
Naar Hjertet vaagner. (Carit Etlar; Neumann).	94.
Tabel-Rim. (Richardt; Otto Bache).	124.
Vinterens Begravelse. (Richardt; C. Aagaard).	126.

Sædemændens Sang.

Fløj ud mit Korn i Mulde,
Vig lunt i Storm og Kulde
Ved Jordens Moderbryst!
I Nætterne de lange
Sug Kraft og bliv til mange,
Dg vaagn ved Værkesfange,
Naar atter det er lyst.

Dg di saa Dybets Kilde
Dg drik i Skyens milde
Vaarlige Staal Dig mæt!
Nej smukt, mens Du er liden,
Dg guldnes saa med Tiden,
Saa det kan kjendes siden,
Du er af Solens Vtt.

Hift Kirken staar, den hvide,
 Der faldt i Ungdomstide
 En Sæd til Sjælefred.
 I Sødeforn fra oven!
 Styd gennem Ukrudstoven,
 Lad ham med Hestehoven
 Ej trampe Eder ned!

Sug Kraft af Daabens Kilde,
 I Angerstaarens milde,
 Strømmende Flod Dig to!
 Og naar det i mig fryser,
 Og naar mit Hjerte ghyser,
 Faa Vys fra Ham, der lyster,
 Saa det er Sæd til Tro.

I Fro, som mys blev jorded!
 Og I, som kom i Ordet
 Til Hvile i mit Bryst,
 I skal jo begge nære,
 I skal jo Brød mig være —
 Saa voxer til Guds Ære
 Til god og gyllden Host!

Et Billede fra Kampen.

Af Anton Nielsen.

Hvis Du har reist paa den gængende Landevej imellem Sjælland og Jylland, saa har vist dit Kjøretøj holdt stille omtrent midtvejs, ved en Station, der knejser højt uestret med faste, grundmurede Vægge. Det er Samsø med sine hvide, lodrette Klinker. Den var i gamle Dage en Hjemstavn for Vikinger, en Kampplads for Bersærker og
 „derfra gaar Sagnet vidt over D,
 som en Maage“.

I de nye Tider hører man ikke meget om Samsø. Mon det da skulde gaa saa stille til, saa der slet ikke er noget at fortælle? Ak nej! Menneffets Levnetsløb er jo en uafsladelig Kamp, om den end ikke bliver ført med blanke Vaaben. Og Kampen kan jo nok være haard, fordi Skjoldenes Gny ikke lyder over den halve Verden. Maa jeg da saa fortælle derovrefra et lille Træk af Livets Strid, maa jeg tegne et lille Billede af Kampen.

Midt om Natten, da alting var stille, lød der nogle stærke Slag paa en Dør. Saa blev det tyst igjen, og kun Havets Brusen lød sig høre. Nu kom Slagene igjen. De lød saa stærkt over hele Byen, men der var nok ingen, som hørte dem, uden maaste en Sng, som ingen Sovn kunde finde. Da Slagene blev ved, saa blev da endelig Døren aabnet af en halvgammel Mand i den bare Skjorte. Han spurgte, idet han gned sine Øjne:

„Hvad, er det Dig, Ane! Hvordan er det Du kommer her saa silde?“

„Aa, lad mig komme ind! Gud dog hvor I sover haardt, jeg har banket saalænge“.

„Men hvordan er det dog Du seer ud? Du ryster jo og er saa hvid som en kaffet Væg“.

Hun smuttede hurtigt ind ad Døren og slog den ilaas, derpaa ilede hun ind i Stuen og kastede sig paa en Stol ved Sengen, hvor Moderen laa. Hun skjulte sit Ansigt i Hænderne, og alt imellem gif der en krampagtig Skælven igjennem hende.

„Hvad gaar der dog ad Dig, Pige?“ spurgte Moderen.

„Aa — jeg saae — jeg saae Siglammet“.

„Nej Kors! Hvor?“

„Udenfor Zens Holms Port“.

„Sa saa lever han heller ikke“.

„Na, det har vel været en hvid Kat“, mente Faderen.

„Nej, jeg saae det altfor tydelig“.

„Hvad render Du ogsaa ude efter paa denne Tid?“

„Na, det kan Du jo nok forstaa, Soren“; sagde Moderen, „hun kan jo ingen No have paa sig, for dersom Zens Holm dør, faar hun vel aldrig Volle. Konen kan jo ikke lide vor Ane, og han er vel nok let at saa overtalt“.

„Sa, jeg vidste de vaager over ham hver Nat, og derfor vilde jeg gaa ind at se til ham — men saa var det, jeg blev saa forskjølet. Na, ja, ja!“ sukede Datteren.

„Hør,“ sagde Faderen, „jeg kommer i Tanke om, at vi skulde maaſte gaa derhen ligestrax — for nu kommer jeg ikke til at sove mere alligevel — og Du kunde nok have Aarsag til at sige Farvel til Zens Holm, saa god han har været imod Dig“.

„Ah, jeg tør ikke!“

„Na, sikke noget Kjællingeri! Drik denne Snaps, saa kommer Du nok tilrette“.

Ane drak Snapsen med Modbydelighed. Derpaa svøbte hun Torflædet om sig og fulgte med Faderen, som imidlertid havde klædt sig paa. Det var temmelig mørkt, der var en fort Sky for Maanen. Ane havde fat i sin Faders Arm, og ved hvert Blad, der rørte sig, foer hun sammen. Da de kom nær ved Gaarden, klyngede hun sig helt ind i Favnen paa Faderen, saa han næsten ikke kunde gaa. Med ét saa de en hvid Skikkelse, som fra lille af pludselig blev kæmpestor. Ane udstødte et hvinende Skrig, og selv hendes Fader sprang et Par Skridt tilbage.

„Jeg tror I blev bange for mig“, sagde Skikkelsen.

„Er det Dig Volle?“ sagde Faderen og drog Vejret dybt. „Hvordan kan det være, at Du gaar her og spøger?“

„Na, der er saa kvalmt inde i Kammeret hvor Fader ligger, saa gaar jeg ud engang imellem at saa lidt frisk Luft. — Er det Dig, Ane, Godaften min lille Ven!“ sagde han og tog hende kjærlig i Haanden. „Er Du kommet lidt til Dig selv igjen?“

„So nu begynder det at gaa over“.

„Hvordan er det med Zens Holm?“ spurgte Faderen.

„Han er kun ringe, han staar sig ikke — — — Du ryster endnu, lille Ane“.

„Sa, jeg veed ikke hvordan jeg har det i denne Nat. Men jeg tykkes dog at jeg skulde se din Fader endnu engang, for han er da næsten den eneste, der har set mildt til vor Kjærlighed. Er han ved sin Samling endnu?“

„Sa, men han kan ikke tale ret meget“.

„Er din Moder inde hos ham?“

„Nej, hun har lagt sig lige nu“.

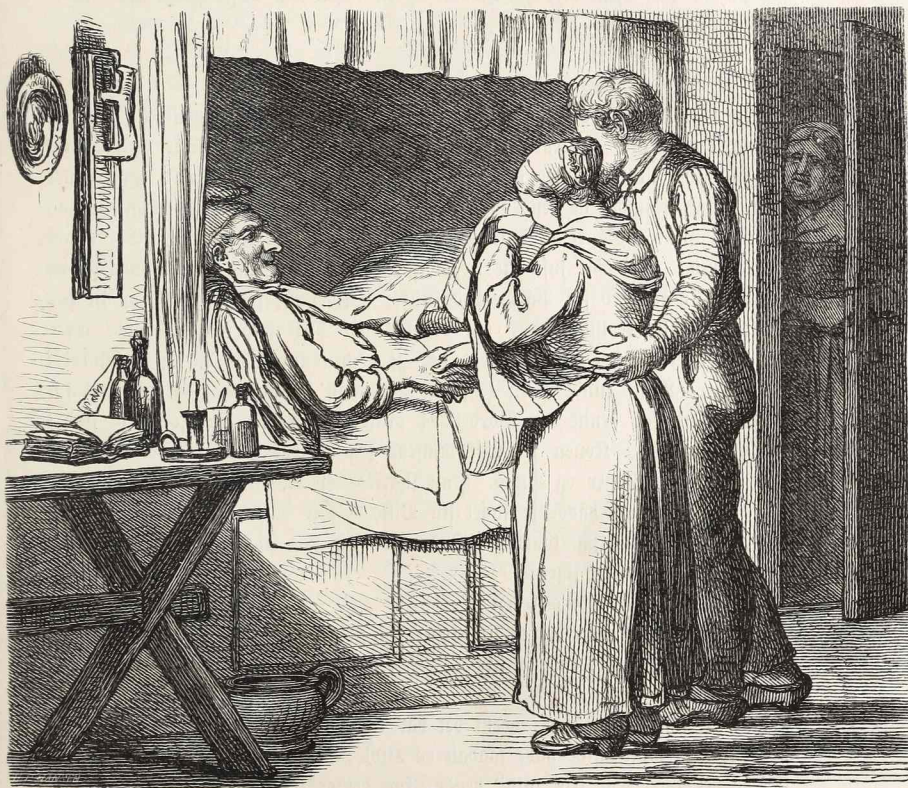
„Lad os saa gaa derind“.

De gik nu sagte ind i Sygeværelset, hvor den gamle Mand laa, bleg og ud-
tøret. Han vendte sit Bje imod de Indtrædende og smilede næsten da han saae Ane.

„Hvordan har I det, Fader?“ spurgte hun og tog hans magre Haand.

„Nu har jeg det snart godt“, svarede han rolig.

Ane og Volle græd, for de vidste jo saa godt, hvad han mente. De stod længe
i Tavshed. Da nikkede den Syge ad Sønnen, at han skulde komme hen til ham, og
derpaa lagde han med stor Anstrængelse Anes Haand i Volles og sagde:

„Forstaar I det nok? Gud bevare Jer Kjerlighed!“

Men henne i den halvaabne Dør viste sig et heftigt Kvindeansigt, som sagde
med dæmpet Røst:

„Det skal blive til Løgn!“

Men ingen lagde Mærke til det.

Den Gamle saae saa hjærlig paa sine Børn, derpaa sukede han og sagde:

„Herre, lad nu Din Tjener fare hen i Fred“.

„Ja, nu er det bedst jeg gaar. Farvel, gamle Fader og tak for alt Godt. Lev vel til vi ses igjen!“ sagde Ane og tog hans Haand. Sønnen trykkede hende til sit Hjerte og kysede hende.

Saa, det er dog en underlig Verden; at Livets røde Roser kan voxe saa tæt ned Dødens hvide Liljer.

Nu gif da Ane hjem med sin Fader. Men inden den næste Dags Aften hørte hun, at Søs Holm var død.

Derefter gaar der nogle Maaneder, og saa kommer Forlovelsesgildet. Saa, det er jo saa naturligt, tænker Læserne, Forlovelsen er allerede sket. Ganske rigtig, men det blev dog alligevel til Vagn med den, som Volles Moder havde spaaet. Hun havde nu altid havt saameget imod, at hendes Son skulde have en Tjenestepige, endsskjont han elskede hende; og alle de Gaardmandskoner, som ikke har Hjerte i Livet, vil vel nok holde med Moderen. Der var just ikke noget stort Selskab i Søs Holms Gaard; en fem—seks Kvinder, hver med sin Barmegryde under Skjorterne sad nærmest op til den varme Kaffelovn. Alle Kvindfolkene, om det saa var den nyforlovede, havde deres Mundklæder paa, det vil sige et Tørklæde, der gaar ned under Hagen og er bundet i Knude over Isen. Man kunde i en Hast tro, at man befandt sig i et Hospital for Tandpine. Mændene sad henne ved Bordet og pratede og røg. De Forlovede stod i en Krog og smaasnaktede. Konen i Huset vimsede fra det ene Hold til det andet og var utrættelig i at byde Kager og Puns. Hun snakkede op om alleslags, ja, hun kunde sagtens være glad, for hun havde jo faaet sin Vilje. Det havde nu Volle ikke, men det lod dog til, at han var saa taalelig tilfreds med sin nye Kjørest. Han soler paa Tøjet i hendes Kjølearmer og siger:

„Det var da noget udmærket Tøj“.

„Trykkes Du det? men det er vel noget Du ikke forstaar Dig paa?“

„Jo, jeg kjøbte noget engang til — —“.

„Til hvem?“

„Aa, Du kan jo nok vide, hvem det var til“.

„Maa! Saa hun skulde have saadan en Kjøle, den Tøjte!“

„Nej, det maa Du ikke kalde hende, for det er hun ikke — men vi kan jo godt lade være at snakke om hende, den Staffel“.

„Saa, vi har jo nok at snakke om“, sagde Dorte, thi nu følte hun, at hun var gaaet forvidt. „Hør Volle, jeg trykkes det er forlænge at vente med Brylluppet sex Uger endnu; for jeg har ikke Lust til at bestille noget derhjemme, nu da jeg véd, at jeg skal herhen. Skal vi ikke saa de Gamle til at gjøre Alvor af det strax, naar der bliver udlyst“.

„Det er vist ikke værd, førend jeg faar min Moders Stue færdig. Du véd vel nok, at hun er noget vanskelig“.

„Ja men jeg kan da sagtens komme ud af det med hende i nogle Uger. Na Volle, Du maa da endelig seje mig denne Gang; det er jo det første jeg beder Dig om; hører Du!“

„Jeg er bange Du kommer til at fortryde det, men siden Du vil have det — — —“.

Han standsede midt i Tælen, foer op og blev bleg, thi foran dem stod pludselig Ane. Ingen af Selstabet havde lagt Mærke til hende, før hun stod lige ud for de Forlovede. Den højrestede Snak forstummede brat og der blev en Dødsstilhed. Ane var pyntet i sin bedste Stads, i den Kjole som Volle havde givet hende, — ja det var en dejlig Pige, skøndt hun var bleg som et Marmorbillede. Enken kom først til sig selv; hun gik henimod hende og sagde vredt:

„Men hvorfor vil Du dog komme her?“

„Jo jeg kunde ikke lade være, jeg maatte hen at se min Kjæreste engang endnu og sige ham det sidste Farvel — Du maa ikke være vred paa mig kjæreste Ven! jeg har stridt imod mig selv saalænge“.

„Men nu gaar Du strax!“ raabte Enken i en hidsig Tone.

„Lad hende være, Moder, det vil jeg raade Jer; dersom I jager hende væk, saa gaar jeg med“, sagde Volle.

„Hvad har hun her at bestille!“ udbrod Enken.

„Jeg er strax færdig“, sagde Ane. „Jeg vilde ikke have Skyld for at sætte Ondt imellem Dig og Dorte, derfor vilde jeg have, at alle disse Mennesker skulde se paa det“. Hun tog Volles Haand og sagde:

„Farvel nu, min allerkjæreste Ven, og Gud give, at Du maa glemme alt hvad vi har havt tilfammen. Og jeg har tilgivet Dig, saavist som jeg haaber, at Gud vil tilgive mig. Du maa ikke sørge over mig, for jeg har ingen Nød — men jeg faar heller ingen Glæde mer i Verden, uden hvis jeg kan høre, at det gaar Dig godt — Na, vær god imod ham, han er saa blød“, sagde hun til Dorte og vilde gribe hendes Haand, men Dorte slog til Haanden og vendte sig bort.

„Farvel min Ven, endnu engang!“ sagde hun til Volle. „Du slaar mig ikke til Afsted, det veed jeg“.

Hun saae ham ind i Øjnene og knugede hans Haand til sit Hjerte og gik derpaa, uden at se til Højre eller Venstre.

Det blev stille igjen, ingen vilde være den første til at bryde Tavsheden. Volle stod og stirrede efter hende, som om han kunde se igjennem lukkede Døre.

„Den forbandede Tøs! hun skal aldrig saa Lov til at sætte sin Fod i mit Hus“, raabte Enken.

„Saa lumskt hun kunde være, at komme her iaften, for at vi kunde blive ud-raabt over hele Den“, sagde Dorte.

„Na Herregud! Du faar bare over med hende, Dorte, hun har jo dog mistet al sin Glæde i Livet“, sagde en gammel Kone og tørrede sine Øjne.

„Ja, kan I slippe med det Besøg, saa kan I sgu være glade“, lod det hende fra Mandfolkens Bord. „Lad os nu faa en Taar ovenpaa den Forstrækkelse“.

„Na, hun bliver vel nok herfra nu, da hun ser, at det ikke kan hjælpe, for det er naturligtvis for Gaardens Skyld, at hun har rendt saadan efter Volle. De Husmandspiger er dog noget ledt Kram“, sagde Dorte.

„Men hun er dog den bedste af Jer allesammen“, udbrod Volle. „Na Gud, hvor jeg dog har gjort hende Uret!“ raabte han, mens store Taarer vældede ud af hans Øjne. Han faldt i Tanker igjen og stod og stirrede paa Døren. Pludselig fór han ud, inden nogen kunde faa sagt et Ord.

„Volle, Volle! hvor render Du hen?“ raabte hans Moder og lob efter ham. Men hun kom strax tilbage og sagde: „Na, han er borte, han vil ikke høre mig! Lob dog efter ham hvem der kan! Du, Niels Klint!“

„Seg kan ikke, for Neglen er gaaet af min store Taa, men lob Du, Peer Frederik“.

„Ja, jeg har sgu da kunnet løbe før — Hvor er min Lue?“

„Her er en“.

„Nej det er ikke min, der er rødt Føer i den“.

„Det gjør jo ligemeget med Luen, løb bare!“

„Nej, jeg vil have min egen, for I er vel nok gaaet, inden jeg kommer igjen.“

Se oppe paa Skabet!“

Nu blev der jo en Ledet og en Skraben, men inden de fandt Huen, var der en som raabte:

„Fovl er lobet, han er lobet“.

„Naa, i Guds Navn lad ham faa løbe, nu hittede jeg dog min Lue med det samme“, sagde Peer Frederik.

„Na, bare han dog ikke tager Livet af sig selv! det var dog den grusligste Ulykke“, raabte Moderen.

„Det har vist ingen Nød“, mente Dorte, „men han løber jo nok lige til Tøsen, og det er da Ulykke nok“.

„Na, mit Barn, mit Barn!“ jamrede Moderen sig. „Han har dog altid været saa god og søjelig imod mig. Skal jeg nu aldrig se ham mere!“

„Det kommer vel an paa, om Du har været god imod ham“, sagde den gamle Else, som før havde taget Ane i Forsvar, „har Du født ham op i Tugt og Herrens Formaning, saa faar det nok en god Ende, det Hele“.

„Seg vil hen til hendes Forældre — aa, jeg kan hverken gaa eller staa — lob en af jer andre derhen“, bad Enken. Da dette Bud var affendt, lod hun sin Karl ride ud til den Gaard, hvor Ane tjente. De to første Bud kom nu snart tilbage med den Bessed, at de ikke kunde opdage det allermindste Skint, hverken af Pigen eller

Karlen. Nu begyndte Moderen at klage sig paany. Dorte sagde aldrig et Ord, men hendes Ansigt saae slemt ud af Brede. Gæsterne, som næsten alle var fra Byen, tog nu Afsked, den ene efter den anden. Da sagde den fortvivlede Moder:

„Herregud, render I nu fra mig allesammen — og Du med Dorte?“

„Ja, hvad kan det hjælpe jeg bier her — her er jo ingenting at bie efter. Jeg kan jo kalde paa Pigen, at hun kan holde Jer med Selskab“.

„Jeg skal nok blive hos Dig“, sagde Else. „Du kan gjerne gaa hjem Povl“, sagde hun til sin Mand.

„Nej, jeg vil nok bie til du gaar, Else“, var Svaret.

„Det er vist nok saa godt at du gaar, for vi to Kvinder kan bedre snakke sammen naar vi er alene“.

Saa gif da han med. Snart efter kom ogsaa det ridende Bud tilbage. Ane var gaaet fra sin Husbonds Gaard for nogle Timer siden, men hun var ikke kommet tilbage. Hun havde gaaet, ligesom hun havde været helt ude af Verden, siden hun hørte, at Volle stulde forloves. Det var alle de Oplysninger han havde staaet. Saa sagde Else til Enken:

„Ja, nu er det jo bedst, at du gaar ifeng og befaler Jer Gud i Bold allesammen“.

„Men bliv her dog, for Guds Skyld — jeg faar ikke Sovn i mine Døje — aa Gud, hvis min Mand kom igjen!“

„Han bliver nok hvor han er. Ja, jeg skal nok blive her inat, men lad os saa gaa ifeng, for nu er jeg træt“.

„Gud velsigne dig Else; det har jeg ikke fortjent af dig, at du stulde være saa god imod mig“.

Nu gif de ifeng; men Enken kastede sig frem og tilbage paa sit Beje og vred sine Hænder.

Dengang Volle foer ud af sin Moders Gaard, løb han lige ad Stranden til. Han vidste vel neppe selv, hvad han løb efter, men ude ved den høje Klint, der var et hjært Sted, hvor han havde siddet med Ane saamange Gange, og hvor de havde skiftet saamange dejlige Ord. Han sprang nu afsted uden at følge Vej eller Sti, og da han var kommet lidt udenfor Byen, saae han en mørk Stikkelse, der ilede bort i samme Retning som han. Han løb stærkere, han raabte: „Ane! aa Ane! er det dig min Ven!“ Hun vendte sig brat om, han kom og sluttede hende i sin Favn, og de stod længe uden at sige et Ord. Da sagde Ane:

„Aa Gud, Volle, det er rigtig Synd, at vi ikke maa være sammen, vi som dog holder saameget af hverandre“.

„Jeg vil heller ikke have andre end dig, Ane“.

„Nej, du er lovet til Dorte, og du har selv givet dit Minde til det“.

„Samen jeg er dog først lovet til dig, og min gamle Fader har selv lagt vore Hænder sammen“.

„Harde du bare sagt det til din Moder, Volle“.

„Na jeg sagde baade det og mere til, men hun er ikke til at blive fri for; og jeg er ogsaa en Pjalt! — Et Lofte er jeg nødt til at bryde, og saa vil jeg bryde det, som der er Synd ved at holde“.

„Men vilde du saa have at jeg skulde leve med den Skam, at jeg har gaaet ud paa at fange dig for din Rigdoms Skyld; det kunde du da vist ikke nægne“.

„Nej, det kunde jeg ikke; men vi vil heller ingen Ting have ud af mine Forældres Gaard. Vi vil slide for Føden, ligesom andre fattige Folk; vi er jo ikke bange for at arbejde — Og Kjærligheden, den skal nok gjøre os glade“.

De gik nu videre, ud til Havet, nedenfor den høje Klint; der sad de, der gik de frem og tilbage den halve Nat. De havde saameget at sige hverandre. Han maatte jo have lettet sit Hjerte for den Anger, der bed og sved derinde, han maatte høre hendes Tilgivelse, ikke een men mange Gange. Og hun maatte jo have udstødt al den bittere Sorg, som næsten vilde kvæle hende, og for hver Lidelse hun fortalte ham, blev hendes Bryst lettere og friere. Endelig gik de da saa rolige og glade hjem, hver til sit.

Begge de gamle Koner havde nu ligget og talt sammen saalænge; endelig var de da faldne i Sovn, og ingen af dem havde hørt, at Volle havde listet sig ind ad Porten og gaaet ind i Karlekammeret.

Enken vaagnede først, og med hende vaagnede al hendesammer. Hun rejste sig overende og saae sig trostesløs omkring. Pludselig giver hun et Skrig fra sig, saa Else vaagnede.

„Hvad er der paafærde?“ spurgte hun.

„Nej se! Volle er kommet, Volle vander Væster!“ raabte hun og fór op af Sengen. Hun løb halvnoget ud i Døren og raabte:

„Volle, min kjære Dreng, kom strax ind og suak med mig!“

„Ja, Moder, jeg skal bare have bundet Væsterne ind“.

Hun fór tilbage igjen og var helt paaklædt, da Sønnen traadte ind. Han maatte nu fortælle, hvordan han havde tilbragt Natten, og saa skulde Moderen fortælle, hvordan hun havde havt det:

„Na Gud sse Lov og Tak, at jeg har dig igjen, min Søn. Nu kan du gjøre ved mig hvad du vil. Na, sikken en gruslig Nat. Du kan tro, Vorherre har rigtig havt fat i mig, han har lært mig mere inat, end jeg har lært hele min Levetid. — Men det var en haard Skole. Ja saadan straffer Vorherre de Forældre, som opirrer deres Børn til Brede. Naa, sig mig nu, hvordan Du vil have det; jeg skal aldrig sige dig et Ord imod“.

„Jeg forlanger kun en eneste Ting, og det er, at jeg maa saa den Pige, som jeg har kjær. Naar Gud saa bare vil unde os Helbredden, saa skal vi nok komme ud af det“.

„Men I vil da vel nok have Gaarden?“ spurgte Enken med et skjelmst Udtryk.

„Nej vi vil ikke. Der har jo gaaet og kommer til at gaa saamegen Sladder om denne Forlovelse, saa det er farligt, og man er jo nødt til at lade Folk sige hvad de vil; men naar jeg nu gaar herfra med tomme Hænder, saa kan de dog ikke sige, at Ane har gjort det for Fordelens Skyld“.

„Nej Velle, du maa dog ikke straffe mig saa haardt. Jeg kan maasse nok have fortjent det, men det er dog altsfor tungt at overlade det til Fremmede, som man har stridt saa haardt for hele sin Levetid“.

„I maa endelig ikke sige, at jeg straffer Jer, for det skal Gud vide, at jeg aldrig har tænkt paa — I behøver jo ikke at lade Fremmede saa Gaarden, for I kan jo lade min Broder Hans komme herhjem“.

„Men hvor vil du hen, Barn?“

„Ja, dersom I tykkes, at jeg skal have noget, saa kan I jo give mig et Par Tønder Land nede ved Stranden, saa vil vi bygge en Hytte derude ved Klinten, den Plet er os saa kjær, for der har vi havt saamange glade Timer“.

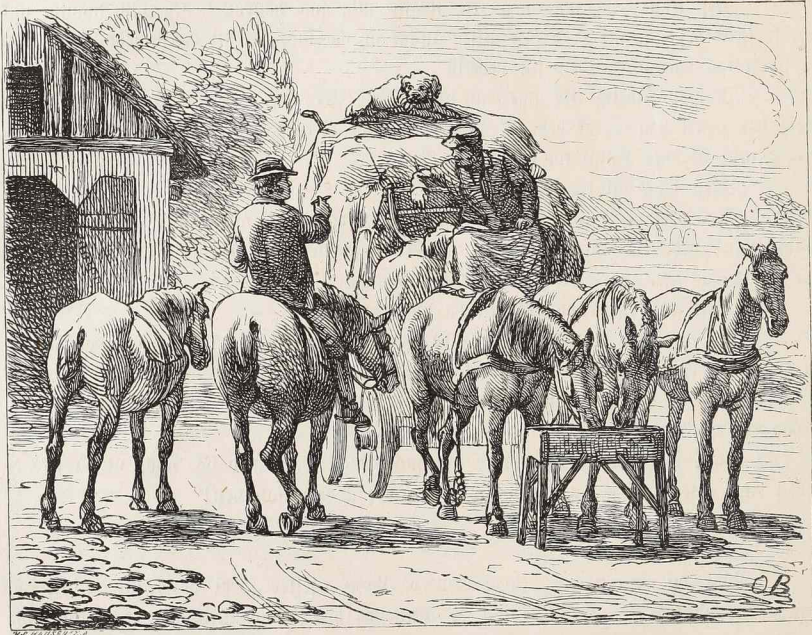
Enfen stod og grublede, men da sagde Else:

„Ja, nu skal du lade ham raade engang, det kunde da nok være paa Tiden. Du lovede jo ogsaa før, at du ikke vilde sige ham et Ord imod“.

„Naa, i Guds Navn, lad det saa ske. Nej sikke dog en Forandring der kan ske paa en Nat“.

„Ja“, sagde Else, „Vorherre kan snart saa Magt med os, naar vi da ikke er af den bare Sten, og se hvor han gjør det saare godt altsammen!“

Naar du nu engang, kjære Ven og Læser, sejler forbi de bratte Klinter af Samsø og opdager i en Indsænkning et skinnende hvidt Hus med grønne Træer omkring, saa kan du tænke, at her bor to unge Mennesker, som engang nær havde lidt Skibbrud paa Kjærlighedens D, men som dog kom frelst til Land. Saa byggede de dette hvide Hus, og det skulde saa være et Fyrtaarn til at advare andre, som er paa samme Sejlsads, for Skjær og Klipper. Det skulde ogsaa advare Folk imod at gribe Styret paa andre Skuder, naar ikke de kjender Kompasset rigtig. Og i Fyrtaarnet, der brænder baade Nat og Dag en Ald, som aldrig kan udslukkes, og det er Kjærligheden.

Fragtmanden.

Er Kjøbsteddamerne gaaet fra Sandsen?
 Der er paa Gaden en Stoppen og Standsen;
 Der lobes til Vinduet, der ses ned ad Vejen,
 Og tusinde Spørgsmaal gaae tabt i Staahjen:
 Hvor bliver han af? Tror De, han kommer?
 Gu' ved om han kommer? Vare han kommer? —
 Hvem vente de alle? En Frier, en Flamme?
 Men alle den samme?
 Og Tos med Madamme?! —

Eller Kongen derinde fra Kjøbenhavn
 Med Hof- og Hest-Folk i broget Kohorte?
 Eller en maaffe med et større Navn,
 Med Sejersrygternes stolte Esforte,
 En fejret Konge af Pianoforte? —
 Nej, ingen Vejler, dog en, som fængsler
 Tanken og stiller de ommeste Vængsler,
 Nej, ingen Konge, dog en, som troner,
 Er Duffemaalet for Piger og Koner.
 Hvem kan det være?
 Fragtmanden, Hjære!
 Han ventes fra Staden med Varer og Stads,
 Men Klokken er mange,
 Man kan være bange,
 At Manden er væltet og alting i Mas.
 Hvor maa Somfru West
 Ej gaa i en Pine?
 Hun holder Arrest
 Med itu Krinoline.
 Hvor kan Frøken Skrodder
 Naae Ballet itide?
 Hun til sine Fodder
 So savner de hvide.
 Og hvad gjør Fru Graa
 Vel med Soiréen
 Uden Strandstrædes smaa
 Tvebakker til Theen?
 „Malle! Kikke!
 „Se ned ad Bejen, kommer han ikke?“
 De staa og stirre med Djnene spilet;
 Der ses ej en Flue, det er fortv'let.

Vistende frem ad den stenhaarde Vej
 Lader han Hestene gaa som de ville;
 Til Valgsprog har han: Forhast Dig ej!
 Hans Heste: Sent er ikke forsilde.
 Han nikker saa smaat; men fromme som Faar
 De misbruger ej de slappede Liner,
 Indvendig sovende gaar de og gaar, —
 Hvad der hæver dem højt over alle Maskiner.

Bejen

Betragter han ganske som sin egen;
 Thronende højt, som Kongernes Lige,
 Han holder sin Kurs, la'r de lavere vige;
 Dg kommer ham nogen for nær paa Ermet,
 Hans Hund farer op og er yderst fornærmet.
 Det gaar over,
 Dg han sover,
 Til et Nyk i hans Læs fra Bund og til Top
 Ender med Stop,
 Da vaagner han, stirrer med opstræmmet Gloen,
 Men smiler fornøjet: han holder ved Kroen.
 Her tar det Tid at fore og fores,
 Dertil han trænger haardt til at mores;
 En Hestepranger med Kroniker rutter,
 Dg Timerne spinde bort som Minuter.
 Den røde,
 Som døde,
 Dem volder Beklagelse;
 De vejer
 Hver Sejer
 I Slaget ved Slagelse.
 Saa en Handel om et Føl,
 Saa en Snaps og et Glas Ol.
 Først Kloffen syv er han klar til at age;
 Da ventes han just — men har tre Mil tilbage.

Den stumme Dronning.

Folkeeventyr fra Sjælland, Fyn og Sylland.

Der var engang et Par Egtesfolk, der havde deres eget Sted og fuldt op af alle gode Ting. Men een Ting manglede de: ingen Børn havde de og ingen Børn fik de, og derover sørgede de saa inderlig begge to. Saa kom der engang en gammel Kone vandrende der forbi; hun gik indenfor og bad, om hun maatte hvile sig lidt. Det fik hun ogsaa Lov til, de bevartede hende med det bedste, de havde, og hun takkede hjønt for det. Da hun nu havde set sig om inde hos dem, saa sagde hun: „Hvad I dog er for lykkelige Folk! I har da her alt, hvad Hjertet kan begjære.“ — „Nej,“ sagde de, Børn havde de ingen af, og det var dem en stor Sorg. „Sa, den Ting var der Raad for,“ sagde den gamle Kone, hun kunde nok make det saa, at Konen skulde saa et Barn ved Brystet, og det inden hun blev mange Dage ældre. De lovede hende da strax hundred Daler i rede Penge, naar hun kunde skaffe dem den Lykke. „Sa send kun Bud til mig i Morgen,“ sagde den gamle Kone, — det var ellers en slem Hex, var det, — „saa skal jeg sende den gode lille Kone noget, hun skal spise; og saa skal hun nok saa et lille Barn.“ Saa den næste Dag sendte Folkene en halvvoxen Dreng, som gik dem tilhaande, hen til denne gamle Hex; og da han kom til hende, havde hun en Gste færdig, som han skulde bringe sin Madmoder. „Men du maa ikke tage Laaget af paa Bejen og lade Nogen se, hvad du har i Gsken,“ sagde hun.

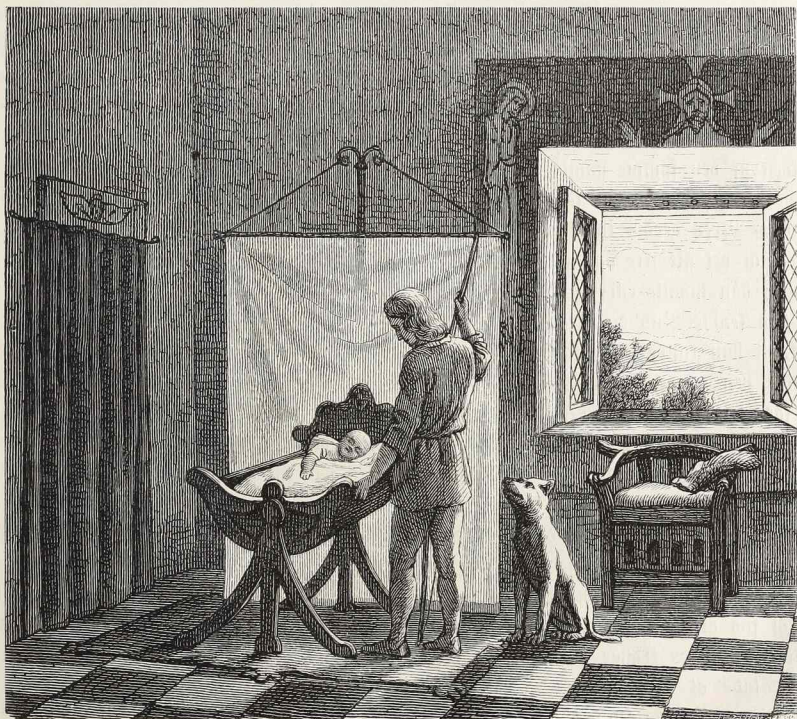
Drengen gav sig da paa Bejen hjem med Gsken. Han gik og han gik; men det var en lang Rejse, det var hele syv Mil, saa han blev baade træet og sulken og saa satte han sig ned ved Landevejen for at hvile sig. Som han nu sad der, saa tænkte han: „Du kan dog sagtens fige i Gsken og se, hvad det er for noget, du maa løbe saa langt for.“ Og saa tog han Laaget af Gsken og saae, at det var ikke andet end en Spegefild. „Det var ogsaa noget at løbe syv Mil frem og syv Mil tilbage for,“ tænkte Drengen, „saadan En kan jeg da sagtens skaffe igjen, inden jeg kommer hjem; men denne her kan netop nu være mig ret tilpas.“ Og saa tog han og spiste Spegefilden paa Stedet og gav sig da igjen paa Rejsen. Men han havde kun gaaet et lille Stykke, saa blev han saa syg og daarlig, saa han daanede lige ned paa Landevejen og vidste ikke noget af sig selv at fige. Da han kom til sig selv igjen, var det blevet Nat, og han var jo meget forfærdet over dette underlige Tilfælde, og han blev da ikke mindre forfærdet, da han syntes han saa et lille nyfødt Barn ligge ved Siden af sig paa

Landevejen. Det sidste Spøgeri, syntes han, var værre endnu end det første, og han sprang op og løb alt hvad han kunde og tænkte hverken paa Heste eller Spegefild, men blot paa at komme til levende Mennesker.

Det lille nyfødte Barn laa da paa Landevejen hele Natten, der kom Ingen ad den Vej og fandt det, før i den tidlige Morgenstund, da kom der flyvende en Ravn, som havde sin Rede i en stor gammel Lind der i Nærheden, den var tidlig oppe at sanke Føde til sine Unger; den tog det lille Barn — det var en lille Pige — og fløj op i sin Rede med det. Der varmede den hende under sine Binger og madede hende som sine egne Unger.

Tæt ved den Skov, hvor den gamle Lind stod, hvori Ravnens havde sin Rede, der laa et stort Slot. Og paa det Slot bode der en Enkedronning, som havde en eneste Søn, der dengang var tolv Aar gammel. Naar han blev femten Aar, skulde han være Konge over det hele Rige, men endnu var han umyndig, og hans Moder styrede Riget. Det hændte sig nu i de samme Dage, at den unge Kongesøn red ud i Skoven med et stort Følge. Han jog Kaa og han jog Hare og alle de Dyr, i Skoven vare, og saa kom han da ridende med hele Følget efter sig lige hen imod den gamle Lind, hvor den lille Pige laa oppe i Ravnereiden. Men da de kom i Nærheden af den gamle Lind, saa blev først Prindsens Hest sty — det var saadan en klon lille gul Ridehoppe, som ellers aldrig plejede at have Mykker, — og siden alle de andre Heste, og det var ikke muligt at saa dem frem forbi Linden. Saa sagde Prindsen: „Lad os ride lidt tilbage og saa sætte i Galop, saa gaar det nok.“ De red da tilbage og prøvede saa paa at ride forbi Linden i strakt Galop; men det hjalp ligemeget: saa snart Hestene kom til Linden, saa stoppede de. Nogle sprang til Siden, nogle stejlede, og nogle stittede Forbenene i Jorden og slog Enden i Vejret, saa der blev nogen Græsnyttere; men ingen af dem vilde gaa forbi. Prindsen saae da op og ned ad det Lindetræ, og saa syntes han ogsaa han saae ligesom et Par smaa Menneskearme, der stak ud af Ravnereiden. Han sendte da en af Tjenerne op i Træet at se efter; og der blev da en almindelig Forbavselse, da han kom ned igjen med et lille spædt levende Pigebarn, han havde fundet oppe i Ravnereiden. Prindsen lod Barnet føre hjem til Slottet, og der fik det en Amme og blev opfodt paa det bedste. Barnet trivedes og voxte og blev det dejligste Pigebarn, Nogen vilde se for sine Øjne. Hun kunde baade lege og le, baade høre og se, men hun var og blev stum som en Fisk. Da Barnet var tre Aar gammelt, saa var Prindsen jo myndig, og han blev da Konge i Landet. Men Enkedronningen blev ved at bo paa Slottet. Dagene led og Aarene skred, og kort at fortælle, da den lille Pige var bleven femten Aar, saa sagde den unge Konge, at hun og ingen anden skulde være hans Dronning; og alt hvad hans Moder kunde sige derimod: at det var da altfor usømmeligt, at en Konge skulde gifte sig med et Hittetbarn, som man endda ikke vidste om det var en Trolbung eller et rigtigt Menneskebarn, siden hun ikke havde Mund og Mæle, — alt det var talt hen i Vind og Vejr; det stumme Hittetbarn skulde være hans Dronning, og det blev hun ogsaa.

Den unge Konge og Dronning holdt rigtig meget af hinanden og var lykkelige og glade; men hvem der ikke var glad, det var den gamle Enkedronning. Hun hadede den unge Dronning, hvem hun aldrig kaldte for andet end Ravnungen; og hun pønsede kun paa, hvordan hun skulde kunne bringe hende i Ulykke. Noget Tid efter at de var blevet gift, saa kom der Krig i Landet, og Kongen drog da ud med sin Hær. Og medens han var borte, kom den unge Dronning i Barselseng og fødte en dejlig lille Prinds. Men den gamle Kongemoder var strax ved Haanden, og hun tog Prindsen

ud af Buggen og lagde en Hundehvalp isteden, og saa skrev hun Kongen til, at den Trold, han havde gaaet hen og giftet sig med, hun havde da nu født, men det var ikke noget Mennefebarn, men en Hundehvalp, hun havde bragt til Verden. Den lille Prinds tog Kongens Moder og lagde i en Kiste og kastede den ud i Stranden. Men BARNET kom dog ikke af Dage: Kisten blev funden af en gammel Kone, der bode i Strandstoven, og hun tog da BARNET hjem med og opfødte det. Kongen kom nu hjem fra Krigen. Han var jo bedrovet over, hvad der var sket, efter hvad han da troede; men

han sagde, at hvad Gud tilstiftede, det maatte de finde sig i, og han blev ved at være lige hjærlig imod sin unge Dronning. Nogen Tid efter maatte han igjen ud i Krig, og det gif da ligedan: Dronningen fødte en dejlig Prinds, men Kongemoderen tog ham og satte ham ud i Stranden i en Kiste og lagde et lille Lam i Buggen og mældte det til Kongen, at nu havde hans Kone da født et Lam. Den lille Prinds blev funden og opfodt af den samme gamle Kone ude i Strandskoven. Kongen kom hjem og var nu meget bedrøvet over, hvad der var hendet. Men skjøndt hans Moder blev ved at sætte ondt for den unge Dronning og sige, at nu kunde man da se, hvad hun var for En: hun var baade en Ravnunge og en Trolldunge, — saa vilde Kongen dog ikke stille sig ved hende; dertil elskede han hende altfor højt. Nogen Tid derefter skulde Kongen tredje Gang drage ud i Krig, og imens han var borte, kom den unge Dronning da ned med den tredje dejlige Prinds; men Kongemoderen gjorde ved ham ligesom ved de to forrige: han blev sat ud paa Havet i en Kiste, og den drev ind paa Stranden og blev funden af den samme gamle Kone i Strandskoven og opfodt sammen med sine to smaa Brødre. Kongemoderen lagde denne gang en Rattetilling i Buggen, og saa sendte hun Bud og Brev derom til Kongen; og nu gif da alle hans Raadherrer ogsaa til ham og sagde, at det gif ikke an, at han beholdt den Dronning længer, som fødte ham saadanne Børn; han maatte endelig stille sig af med hende. Da lod den unge Konge sig overtale, og han sendte Bud og Brev hjem til sin Moder, at saa snart hans Dronning var saa rask, at hun kunde rejse, saa skulde hun sættes paa den lille gule Hest, som først havde fundet hende ude i Ravnereiden, og som hun siden bestandig havde holdt saa meget af og faaet til sin egen Ridehest; og en Skjæppe Guld og en Skjæppe Sølv skulde man give hende med, og sex beredne Karle skulde hun have med sig, og saa skulde hun føres ud af hans Land og gjennem tre Kongeriger, saa han aldrig mere maatte se eller høre noget til hende.

Da den onde Entedronning fik det Bud, saa blev hun da glad. Hun havde nu gjerne jaget sin Sonnedatter ud ligesaa nogen, som hun var kommen; men det turde hun dog ikke. Hun vilde da følge Kongens Bud i alle Maader; og hun skyndte sig at faa alting færdigt, og saa gif hun ind til Dronningen og sagde hende alt, hvad hendes Herre og Konge havde befalet, og hun føjede til, at det var rigtignok meget for stor Stads at gjøre af saadan en Trolldhej, som hun var. Nu imorgen tidlig skulde hun afsted, og saa kunde hun jo rejse til det Trolldøj, hvor hun havde hjemme. Den unge Dronning forstod jo det hele, hvordan det var tilgaaet. Hun vidste godt, at det var tre smaa Prindsjer, og ikke de Smaadyr, hun havde født til Verden; men om de nu var levende eller døde, det vidste hun ikke, og hun kunde jo ikke spørge Nogen derom eller sige, hvad sandt var; for hun var jo stum som en Fisk. Men da hun hørte sin kjære Herres og Konges Dom, da var hendes Hjerte nær ved at bryde, og hun grad tre salte Taarer og tørrede dem af med sit Tørklæde; det satte tre Blodpletter paa det, og da forstod hun ved sig selv, at hendes tre Børn levede endnu, men at de Taarer havde taget Synet fra een Djeften paa hver af dem, saa de nu kun havde hver eet Dje

at se med. Saa laa hun stille hen og var baade dybt bedrovet og dog saa glad, for hvad hun nu vidste. Som hun nu laa saadan og lod som hun sov, saa hørte hun den onde Enkedronning hviske med sin Kammerfrue, som var med i Hjemmeligheden og havde hjulpet hende med at forbytte de tre smaa Dreng. Saa hører hun Kongens Moder sige: „Men der er da vel Ingen, der kan hjælpe hende til at tale, saa hun kunde forraade det hele?“ — „Nej,“ siger saa Kammerfruen, „det har ingen Fare; skjøndt jeg veed nok, hvordan hun kunde saa Maal og Mæle.“ — „Hvordan det da?“ hvisker den gamle Dronning. „Jo,“ siger den Anden, „dersom hun en St. Hans Nat — ja, det er da inat, for imorgen har vi St. Hans Dag — ved Midnat slikkede tre Gange Duggen af Græsset paa Kirkegaarden, saa kunde hun tale; men det veed hun jo ikke noget af.“ Det laa jo den unge Dronning og hørte paa, men hun lod som hun sov og laa stille hen, indtil henimod Midnat, saa sprang hun op af Sengen og listede sig ud, løb op paa Kirkegaarden og slikkede tre Gange Duggen af Græsset, og saa løb hun hjem igjen og kom i Seng, uden at Noget mærkede til det.

Den næste Morgen blev hun da sat paa sin lille gule Hest, og sex beredne Karle, tre for og tre bag, fulgte hende af Gaarde, og de havde en Skjæppe Guld og en Skjæppe Sølv med, som hun skulde have og beholde, naar de var komne igjennem de tre Kongeriger. De red nu i Nætter og Dage, indtil de kom ind i det første Kongerige, og saa var det en Aftenstund, saa siger den unge Dronning: „Jeg ser en Stjerne langt i Øster.“ „Nej,“ siger Tjenerne, „det er ingen Stjerne, det er et Kongeslot, der skal vi til i Aften.“ Hun red da i Gaarde med sine sex beredne Karle, og der blev taget godt imod dem, og den forskudte Dronning blev beværtet ved den fremmede Konges eget Bord. Saa efter Bordet, da de Kongelige sidde sammen, saa bliver der da spurgt, hvor den fornemme fremmede Frue var fra. „Ja,“ siger hun, „om I skal have det at vide, det kommer an paa, om I kan gjætte min Gaade. Kan I gjætte den, saa maa I beholde mine sex beredne Karle og en Skjæppe Guld og en Skjæppe Sølv; men dersom I maa give tabt, saa beholder jeg min Hjemmelighed og faar sex beredne Karle til og en Skjæppe Guld og en Skjæppe Sølv, naar jeg imorgen rider af Gaard.“ Det gif den fremmede Konge ind paa, og nu sagde hun sin Gaade:

„En Fjff var min Fader,
 en Dreng var min Moder,
 en Ravn mig fødte,
 en Lind mig klædte,
 en Hest en Mand mig gav.“

Den Gaade var der Ingen der kunde gjætte, og Kongen maatte da staa ved sit Ord; saa den næste Morgen red den forskudte Dronning af Gaarde paa sin lille Gule, med tolv beredne Karle, sex for og sex bag, og to Skjæpper Guld og to Skjæpper Sølv. Og de red nu i Nætter og Dage, indtil de kom i det andet Kongerige, og saa i det tredje, og hver Gang hun gjæstede Kongeslottene, saa sagde hun sin Gaade og fatte

alle sine Karle og alt sit Guld og Solv paa Epil. Men der var Ingen, der kunde gjætte hendes Gaade, saa da hun red ud af den tredje Konges Gaard, da havde hun i Følge otteogfyrrethve beredne Karle, fireogthve for og fireogthve bag, og en hel Tønde Guld og en hel Tønde Solv. Da sagde den forskudte Dronning: „Langt har jeg nu rejst, og meget har jeg prøvet. Nu vil jeg vende om og ride den gjennefte Vej til mit eget Land og se, om min Herre er hjemme.“

Saa red de da atter mange mørke Nætter og lyse Dage, indtil de kom i den forskudte Dronnings eget Land. Da hun kom der, saa red hun først ud i Strandskoven, hvor den gamle Kone bode, som havde fundet og opfodt hendes tre Børn. Konen traf hun ved Huset, men de tre smaa Drengene saae hun løbe langt borte nede ved Stranden og lege. Saa siger hun til Konen: „De tre smaa Drengene er mine, og dem maa du nu lade mig faa.“ Det vilde Konen ikke høre noget om, og hun sagde: „Vist ikke nej, Børnene er mine egne; og der er da heller ingen Herlighed ved dem, for de har hver kun eet Dje at se med.“ — „Ja, er de enojede,“ siger Dronningen, „saa maa du beholde dem; men har de deres fulde Syn, naar de kommer herhen, saa vil jeg have dem, og du skal da have en Tønde Guld og en Tønde Solv og min Tak og Velsignelse til.“ Saa kaldte Konen da paa Drengene, og de kom strax springende, og Dronningen tog og kysede dem, og hun tog sit Torflade med de tre Blodsdraaber paa og tørrede deres Djne med, og alle havde de nu hver to Djne saa klare som Stjerner. Saa fik den gamle Kone Guldet og Solvet; men de tre smaa Drengene kom op at ride, og saa red Dronningen da i sin egen Gaard med otteogfyrrethve Heste og Karle, de halve for, og de halve bag og sine tre smaa Sonner og sin lille Gule, som havde haaret hende saa langt baade ud og hjem.

Kongen kom jo selv ud, da han saae hele dette Optog ride i sin Gaard, og han kjendte sin Dronning, og hun faldt ham om Halsen og hilfede ham med Ord og viste ham de tre Sonner, hun havde født ham. Og hun fortalte nu det hele, hvordan det var tilgaaet. Da lod Kongen bede til Gilde, og han holdt nu Bryllup paany med sin forskudte Dronning, og de tre smaa Prindsen var med, og de otteogfyrrethve Karle. Men Enkedronningen hun var ikke med til det Gilde; for hun blev kastet ind i en gloende Dvn og brændt til Kul og Aske for al hendes Ondskab.

Regnbuen.

Da Straffen havde sonet
 Breden,
 Da endt var Syndflods-
 tidens Regn,
 Da fatte Gud, til Pant
 paa Freden,
 I Skyens Mulm sit lys
 Tegn.

Det var vidunderligt at stue,
 Saa deilig tænkt som kunstig gjort,
 Det var hans strenge Bredes Bue
 Forvandlet til en Raadens Port.

Ud fra dens Hvalv, det himmelhoie,
 Gik Rivets Lys med spjold Skjer,
 Og end, naar Synet slaer vort Die,
 Guds Fred i Buen er os nær.

Det Bedste.

Af de tusinde Ting
 Rundt i Verden omkring,
 Som med Sandfæen man nyder og stuer,
 Falder mest i min Smag,
 Er mig mest til Behag
 Røde Roser og Jordbær og Druer.

Hvor har Rosen en Lugt,
 Hvor er Jordbærret smukt,
 Hvor kan Druen i Solhøjet spille!
 Blomstens Blad er saa blødt,
 Bærret smager saa sødt,
 Og i Vinen har Glæden en Kilde.

Krands i Ungdommens Vaar
 Da med Roser dit Haar!
 Huldt det Skønne vort Hjerter bevæger;
 Nhd de duftende Bær,
 Og naar mættet Du er,
 Tom med Jubel det stummende Bager!

I Hønssegården.

Morgensolen titter i Hønssegården ind,
 Den har alt gjort Rejsen fra Staane;
 Duerne kurre saa fro paa deres Pind,
 Og nikke mod den flygtende Maane.

Nu tripper liden Ellen med toflede Fjed,
 For at se til sine fjedrede Venner;
 Hele Besætningen træder i Geled,
 Men forrest de snaddrende Vender.

„Hvordan har I sovet, mine Vælinger smaa,
 Har I havt vroelige Dromme?
 Maaren, det Afstum, dog aldrig I saae?
 Han skuld' hænges om jeg maatte domme!

Hvor her er yndigt forfriskende vaadt,
 De Vænder har det paa det Tørre!
 Skjønner I paa, at I har det saa godt,
 Savner I Noget, maa jeg spørr'e?

Er I her ogsaa hver evige En,
 Fem spanske, foruden de danske?
 Nej, hvilken Mængde af vraltende Been, —
 De Fodder er Moderens ganske!“

Saa dækker liden Ellen i landlig Stil
 Et Taffel for Gjæsterne kjære,
 Og sender sin Skat til Afsted et Smil —
 Eller ogsaa la'er hun det være.

Halfred Vanraadeskjald og Kong Olaf Trygvason.

Efter Kilderne af G. Rode.

Halfred var en Søn af Ottar og Asdis. Hans Fader drog til Island for at undfly Gunhilde Kongemoders og Blodøxe-Sønnernes Havn over dræbte Frænder, dengang de tog Valdet i Norge efter Haakon Aelststensfostres Fald paa Fitje. Ottar købte Land i Vatnsdal, byggede Gaard, giftede sig, fik tre Sønner og en Datter; Datteren var den Valgerd, som var vidt kjendt som en af de skønneste Kvinder paa Island. Halfred voxede raft, blev stærk og saae mandig ud; han var noget mørk i Huden og hans Næse var ikke vel-dannet; men forresten havde han et godt Udvortes; hans Haar var rødbrunt og faldt smukt. Da han voxede til, lod han noget ustadig; han var tidlig Skjald men digtede mest Nidviser og var ikke videre godt lidt; i sit tyvende Aar fattede han Kjærlighed til Kolsinna, en Datter af hans Faders Fostbroder Awald Skag, men hans Tanke dermed var ikke at gifte sig, hvorfor hendes Fader skyndte sig med at skaffe hende en anden Mand. Den Dag Sagen blev afgjort, gif Halfred op til Awalds Gaard og lige ind i Kolsinnas Kammer, førte hende ud med sig og satte hende paa sit Skod. Da Vejleren kom ud, spurgte han, som var nærsjnet: „Hvad er dette her? Hvem er det, som taler saa kjærligt sammen?“ Da Faderen sagde ham, hvem det var, kom det, som billigt var, til Trætte imellem ham og Halfred. Halfreds Fader syntes ikke vel om Sønnens Færd, og for at forebygge Ulykke, lod han ham sætte fast og stikkede ham udenlands.

Halfred besøgte Haakon Zarl paa Glade, kvad en Drape, som han havde gjort til Zarlens Bre, fik god Løn og Vinterophold hos Zarlen; de næste Vintre var han hos sin Fader paa Island, men om Somrene var han paa Sejlads, blev en rig Mand og ejede selv sit Skib.

En Sommer kom han til Norge ved Agdanæs og hørte der, at der var sket Høvdingsstifte; Haakon Zarl var dræbt, og Kong Olaf Trygvason kommen til Magten; fremdeles hørte han fortælle, at Kong Olaf bød, at alle Folk skulde kristnes. Det syntes Halfred var allesammen store Tidender, og han og hans Skibsfolk blev snart enige om, at de skulde gjøre Løfte til Guderne for at faa god Bør fra Norge til et eller andet hedenst Land; de vilde give Penge og Al til Freja, hvis de fik Bør til Sverig; derimod til Thor eller Odin, om de kom tilbage til Island. Der kom ingen Bør, og de nødtes da til at sejle ind i Fjorden og søge Havn der. De maatte lægge sig noget

langt ude, da der laa Langskibe indenfor; men om Natten kom der en stærk Storm, og da de laa udfat for Vejret, blev Tov og Ankere sat paa en haard Prøve. Saasnart det tog til at lyse, og Langskibsmændene saae, hvordan det stod til, gif tredive Mand ombord paa et Skib for at ro dem til Hjalp; en af dem sad og styrede, en stor Mand i en grøn Kappe. Da de naade ud til Halfreds Kjøbmandsskib, raabte Styrmanden op til Halfreds Folk: „J ligger ikke godt her, Stormen er ligepaa og her er skjulte Grunde og fuldt op af Stær; nu skal vi hjælpe Jer tilrette.“ „Hvad hedder Du?“ spurgte Halfred. „Nu hedder jeg Anfertumleren!“ svarede han. Idet de taltes saaledes ved, sprang et Ankertov sonder, hvorpaa Styrmanden øjeblikkelig kastede sig overbord, greb Tovet, idet det vilde synke, og bragte det op i Skibet; Ankerne bleve trukne op, og Langskibsfolkene rode Skuden iland. Halfred og hans Mand vidste ikke, hvem Styrmanden var; men de fik snart at høre, at det var Kong Olaf Trygvason, der var kommen hjem fra Haalogaland og nu lagde ind til Nidaros. Derind styrede nu ogsaa Halfred med sit Skib.

Der var dengang mange Islandere i Nidaros, og blandt dem var den ypperste Kjartan Olaffen, om hvis Kjærlighed til Gudrum Offisbatter der er talt og skrevet baade i gamle og ny Dage. Kong Olaf lagde stor Vind paa at faa disse Islandere kristnede, at han igjen kunde bringe den sande Tro til deres Fædreland; og fremsfor alle trængte han stærkt ind paa Kjartan for at bevæge ham til at tage ved Troen. Men Kjartan stod længe haardt imod. Kong Olaf havde ladet Klemens-Kirken bygge, og den var netop færdig nu, da Sulen stundede til; Kongen og Biskoppen vilde holde Sul i den. Dagen før Sul sagde Kjartan til de andre Islandere, at de skulde staa op om Natten og gaa saa nær hen til Kirken, at de kunde høre og se, hvad de Kristne toge sig til, og hvorledes de dyrkede deres Gud. Det syntes mange af dem kunde være morsomt, og mellem dem, der fulgte med Kjartan, var ogsaa Halfred. De hørte der Klokkernes Lyd og den sagre Sang og den søde Lugt af Røgelsen. De gif først hjem til deres Herberge op paa Dagen og talte nu sammen om, hvad de havde set og hørt; Meningerne vare forskjellige, men Kjartan sagde, at han fandt stort Behag i de Kristnes Skikke; „og altid,“ sagde han, „har jeg fundet, at Kongen var en mærkelig Mand, men aldrig var hans Udvortes saa prægtigt, som denne Suledag; og sandt at sige mener jeg, at al vor Belfærd og vor Lykke hænger deri, at vi tro paa den Gud, som Kongen forkynder“. Nogle Dage efter lod Kjartan og alle hans Skibsfolk sig døbe.

Da Kongen en Dag senere gif paa Gaden, mødte han nogle Mand, og den der gif forrest, hilste paa ham. Kongen spurgte hvad han hed; det var Halfred. „Er det dig, der er Skjald?“ spurgte Kongen. „Digte kan jeg,“ svarede han. „Hør,“ sagde Kongen, „Du er vist en Mand, som vil tro paa den eneste sande Gud og forlade det gamle Hedenstøb; det sommer sig ikke for Dig at tjene Djæveln.“ „Du har Ret Konge,“ svarede Halfred, „men jeg lader mig ikke døbe uden Gjengjæld.“ „Hvad fordrer Du,“ spurgte Kongen. „At Du selv skal staa Fadder til mig; ingen anden Mand vil jeg have til det.“ Det Vilkaar gif Kongen ind paa, og nu blev ogsaa Halfred med

alle hans Skibsfolk døbt, og Kongen lod ham oplære. Saa en Dag gif Halfred frem for Kong Olaf og bad ham høre paa et Kvad, han havde digtet om ham. Kongen vilde ikke høre. „Det maa Du om,“ sagde Halfred, „men vil Du ikke høre mit Kvad, saa vil jeg ikke vide af Din Tro, for der er ikke bedre Skjaldfkab i det ene end i det andet.“ „Du er en vanskelig Skjald (Vanraadestjald) at have med at gjøre,“ sagde Kongen, „lad mig høre Kvadet.“ Halfred fremsagde det med mandig Stemme; det var en Drape, og da han var færdig, sagde Kongen: „Det var et godt Kvad og vel gjort, vil Du være min Mand og blive hos mig?“ „For,“ svarede Halfred, „var jeg Haakon Karls Hirdmand, og nu vil jeg hverken være Din eller nogen anden Hovdings, med mindre Du lover mig, at hvad der saa hændes, vil Du ikke jage mig fra Dig.“ „Efter hvad jeg hører om Dig,“ svarede Kongen, „er det nok ikke ganske umuligt, at Du kan tage Dig Ting for, som jeg paa ingen Maade kan taale.“ „Saa drøb mig da,“ sagde Halfred. „Det er som jeg siger,“ svarede Kongen, „Du er en Vanraadestjald; men min Mand skal Du dog være.“ „Hvad giver Du mig da i Navnefæste,“ sagde Halfred, „om jeg skal hedde Vanraadestjald?“ Kongen gav ham et meget smukt Sværd men uden Skede, og sagde: „Digt da nu en Vise om Sværdet, men der skal staa Sværd i hver Linje.“ Halfred kvad:

Et er det Sværd blandt Sværde,
 Sværderig mig gjorde;
 Nu hver Swinger af Sværde
 I Sværdmængde skal færdes.
 Ej der vansværdet vorder,
 Værd er jeg trende Sværde;
 Gjærne jeg saae kun gjordet
 Gjærde sagert om Sværdet.

Kongen gav ham strax Skede til hans Sværd, men sagde: „Der var forresten ikke Sværd i hver Linje!“ „Ja, men der var tre i den ene,“ sagde Halfred. Fra den Tid var han altid hos Kongen.

Det varede imidlertid ikke længe, inden Halfred satte Kongens Løfte paa en haard Prøve. En Aften ved Drikkebordet kom han i Trætte med en af de andre Hoffinder, og saalænge Kongen var tilstede, maatte Halfred styre sig, saameget mere som Kongen tog den andens Parti, da han saae, han ikke kunde staa sig i Trætten. Men da Kong Olaf var gaaet, blusfede det op paany, det kom til Skældsord, og tilsidst sprang Halfred op og satte Øxen i Mandens Hoved. Efter Loven var det halsløs Gjærning at øve Manddrab i Kongens Gaard; de andre Hoffinder sprang derfor strax op, bandt Hænder og Fødder paa ham, gif saa til Kongen og talte og bagtalte saa længe, til Kongen endelig sagde: „Saa drøb ham da imorgen“. Næste Dag førte de ham ud. „Er Manden død,“ spurgte Halfred. De sagde Ja. „Saa er det billigt, at I synes, jeg skal ogsaa dø,“ sagde han, „men hvor er Kong Olaf.“ „Hvad rager det

Dig," sagde de, „han har dømt Dig til Døden.“ Hålfred sagde da: „Er her Nogen tilstede, som jeg har gjort vel imod, da lønne han mig nu ved at føre mig hen, hvor Kongen er, at jeg kan takke ham for den Tid jeg har været hans Mand.“ Og da kom det frem som sagt er, at hver har sig en Ven blandt Uvenner; der var Nogen tilstede, som vedkjendte sig, at Hålfred havde gjort vel imod dem; og de førte ham hen, hvor Kong Olaf var tilligemed Biskop Sigurd. „Mindes nu, Herre," sagde Hålfred, „at I lovede mig aldrig at jage mig fra Zer; og bryd ikke Eders Løfte, ellers blive vi ikke saa længe sammen, som jeg gjerne vilde; og en Sag for sig at nævne er det, at I er min Gudfader.“ Da bad ogsaa Biskoppen for ham: „Herre, lad Manden for Guds Skyld nyde godt af saa store og gode Ting.“ „Saa skal det være, som I beder Herr Biskop," sagde Kongen og lod ham strax løse. Men skjøndt Kong Olaf fremdeles havde ham hos sig og bødede Drabet for ham, mærkede Hålfred dog nok, at saameget som før holdt han ikke længer af ham. En Dag som Hålfred stod foran Kongen, faldt han ned for hans Fødder; Kongen saae, at han fældede Taarer og spurgte hvad der gik ham saa nær. „Eders Brede gaar mig nær, Herre," sagde Hålfred, „og jeg vilde saa gjerne fri mig for den.“ „Nu vel," sagde Kongen, „Du skal drage ud i mit Erinde, og udfører Du det vel, skal vi være forligte.“

Og nu drog Hålfred ud i Kongens Erinde, vendte tilbage igjen som Kongens Ven og drog atter ud paa egne Eventyr. Adskilligt af hvad derom fortalles, om man kan lide derpaa, vil vi dog ikke her nævne; baade om Hålfred og om Kongen vidner det kun, at Kristentroen, som de begge bekjendte og vel ogsaa begge mente det ærlig med, var ikke endnu trængt saa dybt ind i Hjerterne, at den havde banlyst Gjæringer, som Hedenstabet's Dage trode tilladelige. Paa et af sine Tog til Gotland havde han ægtet en rig men vantro Kvinde ved Navn Ingeborg, og bode nu mellem Folk, som gjorde store Øfringer til de hedenste Guder. Men en Vinternat hændtes det ham, at han isøvne syntes, han saae Kong Olaf; Kongen var meget vred og sagde til ham: „Du gjør ilde, som Du svigter din Kristentro; drag til mig med dine Folk, det tjener Dig bedre.“ Hålfred sukede dybt, da han vaagnede, og Ingeborg spurgte ham, hvad han havde drømt; han fortalte hende, hvad der havde baarets ham for, og spurgte, om hun vilde drage med til Kongen; „jeg har meget Godt at lønne Dig," sagde han, „og jeg veed intet bedre at gjengælde din Godhed med, end om jeg kunde føre Dig til den sande Tro og din Sjæls Frelse.“ „Jeg har ikke ventet andet, end at Du vilde drage derhen igjen," svarede hun, „og da jeg skønner, at din Tro er bedre end vor, saa vil jeg forvist drage med Dig.“ De rejste om Vaaren, og standsede ikke, før de om Høsten kom op til Thronhjem til Kong Olaf; han tog vel imod dem, bebrejdede vel Hålfred, at han havde været saa længe blandt Hedninger og taget sig en hedenst Hustru, men satte saa en Præst til at strifte ham. Og da Ingeborg kort efter havde født ham en Søn, som han kaldte Hålfred efter sig selv, blev hun og alle hendes Børn døbt. „Endnu," sagde Kongen, „skal Du bøde mere til Gud, fordi Du har svigtet din Tro; Du skal digte en Drape om vor Herres og Frelsers

Opstandelse, derved forbedre din Sjæl og nytte den Idæet, Gud har givet Dig, til det Gode." Halfred sagde, at han vilde gjøre baade det, og hvad ellers han kunde, Kongen til Vilje. Han var der om Vinteren og nød stor Hæder, og holdt da paa med at digte Opstandelsesdrapen, som skal have været et herligt Kvad. Men den Vinter mistede han sin Hustru Ingeborg, og han sørgede meget over hendes Død.

Han var nu atter hos Kongen i godt Venstskab, gjorde stundom Rejser men kom hjem igjen. Da var det en Vaardag, at han gik frem for Kongen og bad om Lov til at drage ud til Island om Sommeren. Kongen sagde: „Du saar gjøre som Du vil; en brav Mand er Du, det har jeg havt Prover paa; men efter det Sindelag Du har, tror jeg ikke, det er for meget ventet af mig, at der engang kommer den Tid, da Du heller vil være her hos mig end paa Island eller noget andet Sted. Og da det nu er usikkert, om vi nogentid ses igjen, naar vi dennegang stilles, saa skal Du have en Pelskappe, en Hjelm og en Ring af mig; Du skal have den til Minde om, at Du var min Mand, og Du skal aldrig lade dem komme fra Dig; de skal følge med Dit Liv til Kirken eller være i Kisten hos Dig, om Du dør paa Havet“.

Men da Halfred saa havde gjort sig færdig til at drage bort, og gik frem for Kong Olaf og bød ham Farvel, da var det tydeligt at se, hvor nær det gik ham at stilles fra Kongen denne Gang. Han landede i Skagefjord i Mundingen af Kolbejnsaa; de bar Ladningen af Skibet og satte det op; og Halfred red til Ottarsted til sin Broder, thi hans Fader var da død. Der var han om Vinteren.

Men denne samme Sommer, som Halfred drog bort om Vaaren, faldt Kong Olaf Trygvason paa Ormen hin Lange under Svolder, hvor hans Fjender havde lagt sig i Baghold for ham; hvis man da ikke vil fæste Lid til de Sagn, som melde, at han undkom fra Slaget og levede Resten af sit Liv skjult i fjerne Lande.

Halfred havde en Strid paa Island med en Mand, som han havde haardt fornærmet; hans Broder kom til at undgjælde derfor med sit Liv, og Halfred udæstede nu sin Fjende til Holmgang; men om Natten, som Kampen skulde staa Dagen efter, drømte Halfred, at han saae Kong Olaf Trygvason for sig. Han blev glad og dog ræd derved, og i det samme syntes han, at han hørte Kongen tale til sig: „Sover Du Halfred! Dog maa det være som om Du vaagede! Du har taget en slet Bestemmelse, at kæmpe i en slet Sag, og din Modstander har bedet Gud om, at den retfærdigste Sag maa sejre; følg mit Raad, lad Holmgangen fare; bød de Bøder, Du er skyldig, og bryd Dig ikke om, at man kalder Dig ræd, men gaa imorgen, naar Du er klædt paa, ud i Skoven, her nær ved Thingstedet, hvor Bøene mødes; der skal Du se nogle Mænd ride; tal med dem, og det kan være, at der er Ting, som da vil synes Dig mere værd at tænke paa end Holmgangen.“ Da Halfred fortalte Drømmen, stammede de ham ud og sagde, at han var nok bange; men Halfred svarede: „Lad Enhver tænke hvad han vil; mig vil det nu som altid tilforn tjene bedst at følge Kong Olafs Raad; kan være, at det nu vil ske, hvad han sagde, da vi stilles sidst, at det snart vilde synes mig bedre at have været hos ham end herovre paa Island.“ Om Mor-

genen gif han da ud paa Skovvejen, og saae nogle Mænd i farvede Klæder komme ridende; han gif til dem og spurgte dem om Tidender, og de fortalte ham da Kong Olaf Trygvassons Fald. Halfred gif strax tilbage til Thinget, forferdet over denne Tidende; han fortalte den til Mændene og lagde sig saa tilfængs med stor Sorg. Mange sagde, at dette var ham til megen Vanære; men han, med hvem han skulde holde Holmgangen, sagde: „Jeg tjente Kongen i Miklagaard og var i mindre Anfælse hos ham end Halfred hos Kong Olaf, dog tyktes det mig en stor Sag, da jeg horte Stolfkongens Fald; kun den, som mister sin Konge, veed, hvor stor Kjarligheden til Hovdingen kan være. Det er ogsaa godt for mig, at jeg ikke skal kæmpe mod Kong Olafs Lykke, som altid følger Halfred.“ Sagen blev da afgjort i Mindelighed.

Halfred drog først til sin Gaard, opholdt sig der en Stund, men var ikke glad; saa drog han til sin Søster Valgerd, saa nordesten til Skagefjord og gjorde sit Skib istand i Mundingen af Kolbejnsaa. Sent paa Sommeren satte han Sejl til, drog til Ørkenøerne og strax derfra over til Norge, hvor han landede i Sogn ved Vinterens Begyndelse. Da spurgte han paany Tidenden om Kong Olafs Fald, og gjorde nu strax en Drape med det Omkvæd:

Ode ligge nu alle
 Etlande ved Kongs-Drabet;
 Al svinder Fryd med den faldne
 Fredbyggende Søn af Trygve.

Han kvad om sin Konges Djarvhed i Kampen mod de overmægtige Tjender:

Hvislen der lod i Lusten,
 End af Pile uden Hvile;
 Foer i skinnende Skarer
 Skjoldbrydende hvasse Spyde;
 Hørt jeg har, at da Helte
 Holdt Slag fjernt ved Svolder,
 Mest i Malme-Dyften
 Min Drot vældig traadte.

Og om sin egen Sorg over ikke at have staaet ved hans Side:

Skide det var, at jeg ofte
 Monareren fjernt har været,
 Mest dog, hvor Malmene bristed, —
 Magtløs om een end agtes;
 Kvide jeg fik for Kongen,
 Kamp-Old haver det voldet;
 Sidde nu Drottens Sinder
 Sorgfuld for Dagen imorgen.

Og om det Haab, han ikke turde slippe, at Kong Olaf dog maafte end var ilive:

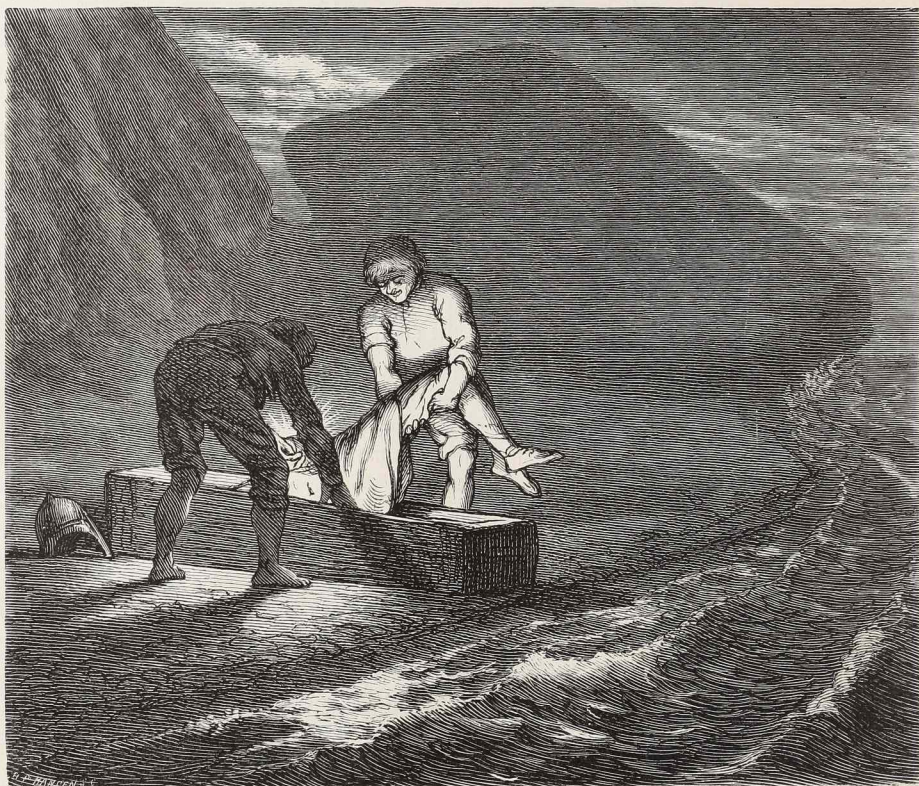
Sagt er mig Ting saa tunge,
 Tvinger Harm derfor Varmen,
 Meldes, at Magt og Valde
 Misted hin bolde Drot ved Svolder.
 Herligt det var, om Hjertet
 Haabe kunde, Sorg var under;
 Bod for Braad i vor Kvide
 Blev der dog, om Drotten leved.

Saa stor Skade syntes Halfred han havde lidt ved at miste Kong Olaf, at han ikke var tilfreds med nogen Ting og tænkte at styre med sit Skib sydpaa til Danmark eller osterpaa til Sverig. De laa i en Lønwig, og vakte kun lidt Opmærksomhed; dog hørte Halfred, at Erik Karl Haakonsen var oppe i Landet ikke langt derfra; han havde været Kong Olaf den haardeste Hals ved Svolder, og nu fik Halfred i Sinde, at han vilde dræbe Karlen, om han ogsaa selv skulde miste Livet derfor. Men Kong Olaf advarede ham i Drømme mod saa daarligere Raad, og Halfred var nu i Norge den Vinter.

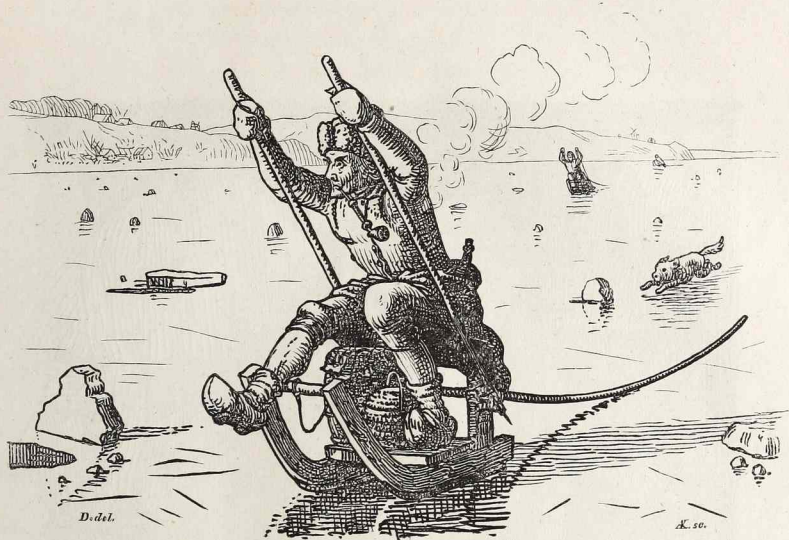
Sommeren efter kom han til Island, men der var altid Uro i hans Sind, og aldrig var han glad, siden Kongen døde; hverken paa Island eller i Norge fandt han blivende Sted og drog saa til Sverig, hvor han havde en Son bosat. Halfred var da fyrrethve Aar; han fik Lust at stedfæste sig i Sverig og drog tilbage til Island for at hente sit Gods; i Følge med sig havde han sin Broder Thorvald og sin Son Halfred. De havde haard Rejse med Storm og Stormføer; Halfred oste for sin Deel, men var dog meget syg, og een Gang, da han gik fra Øsningen, satte han sig paa Sejlstangen, og i det samme slog en Sø ham ned i Skibet og Sejlstangen ovenpaa ham. Hans Broder ledede ham tilbage i Skibet og lagde tilrette om ham; de mærkede nok, det stod ilde til med ham og han sølte det ogsaa selv: „Mine Mænd ville snart kaste mig overbord.“ Til sin Son Halfred sagde han: „Dig vil jeg give Sværdet Kongegaven, men de andre kostelige Ting, som Kong Olaf gav mig, skal ligge i Kiste med mig, hvis jeg dør her paa Skibet. Da kvad han:

Ej jeg ræd nu luffed Djet,
 — Ung var jeg for kaad i Tungen —
 Sogte kun min Sjæl Flugten
 Sorgfri til Himmelborgen.
 Grav=Grø lod ej mig bæve,
 Gud kalder hver en Alder:
 Hver skal dø; — angste kun Hjertet
 Helvedildens Luer vilde.

Samme Dag døde Halfred og blev lagt i Kiste og hans Kostbarheder med ham, Kongegaverne: Kappe, Ring og Hjelm. Saa blev Kisten stuet over Bord, den

kom iland paa Helgeø blandt Syderøerne, og Abbedens Tjenestefolk der fandt den; de brød Kisten op og stjal Godset. Halfreds Lig sænkede de i en Mose. Men næste Nat drømte Abbeden, at Kong Olaf Trygvason kom til ham og var vred og sagde: „Du har onde Tjenestefolk, de har brudt min Skjalds Skib sønder, stjålet hans Gods, bundet en Sten om hans Hals og sænket ham i en Mose; lad dem nu komme frem med Sandheden, ellers skal det gaa Eder ilde.“ Da forsvandt Kongen; Abbeden vaagnede, lod Tjenestefolkene komme; de vedgik Sandheden og fik da Tilgivelse. Halfreds Lig blev snart fundet, og med Hæder jordet i Kirken; der blev gjort en Kalk af Ringen, et Altarflæde af Kappen og Hjertestager af Hjelmen. Og hermed ende vi Fortællingen om Halfred Vanraadeskjald og Kong Olaf Trygvason.

Paa Fjorden.

Fjorden er tillagt og blank som et Spejl,
 Det er længe siden man saae et Sejl;
 Men hist i Bredningen er der en Kende,
 Hvor Nalen kan trække Vejret en Kjende.
 Der har de stanget, han og den Anden,
 Fangsten ligger i Kurvespanden;
 Nu gjælder det rask at komme hjem,
 Men Isen er god, man stager sig frem.

Frosten er skrap og Kulingen stiv,
 Men en Slurk af Lærken og Tyr paa e Pibv,
 Saa gaar det med Damp; saa trygt som en Maage
 Han styrer sig frem mellem Vand og Vaage.
 Hunden efter saa fort han kan,
 Han hiver sig hæst for sit Had at svale,
 Thi Slæden løber bedre end han;
 Og hvem der havde saadan en Hale!

C.D. del.

Ksc

I Lynghuset.

Tov lidt endnu min egen Ven,
 For det er det du er!
 Du tykkes mig saa favr og frisk
 Som Hedens røde Bar.

Nu har vi tjent i Gaarde sammen
 I mer end Aarsens Tid,
 Og aldrig været ufams
 Om saameget som en Hvid;

Dg hvissom du vil være min
 Dg dese Brød med mig,
 Saa veed jeg nok en bitte Gaard,
 Hvis Dør sprang op for dig.

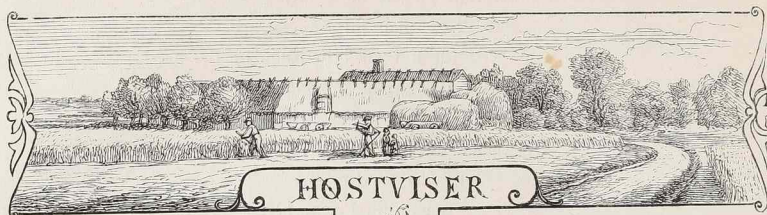
Den ligger lavt bag Klittens Rand,
 Saar Stænk fra Vestervou,
 Dg der er ingen Purl som her,
 Dg endnu mindre Skov.

Dg der er Marehalm for Ar,
 Dg mere Kyng end Græs,
 Dog tænker jeg, at Studene
 Sif drage nogle Læs.

Dg Taget følger Solens Stik,
 Det dukker sig i Vest;
 Men var blot du derinde,
 Saa var der allerbedst.

Dg vil du lægge mig mit Brød
 Dg fylde mig mit Fad,
 Da slider jeg til Solbjergstid
 Dg er saa kisteglad.

Saa sig mig nu lidt pludselig
 Din Mening fuldt og frit!
 — Ja, Hans, det er saa rimeligt,
 Dit Hjertelag er mit!

HØSTVISER

1.

Lad Andre kun prise den larmende By
 og Livet i snebren Stue,
 som Fugle vi stoffes i Løvhættens Ly
 og brede vor Dug paa en Tue.
 Vor Sal er pragtig og lys og stor,
 med Tæpper af spraglene Blomsterflor;
 og hele den fri Natur er vor;
 jeg tror her er bedst at være.

2.

Man siger forvist, at der findes dem,
 der ej har Andet at gjøre
 end sidde og gabe naar Heden er flem,
 og spise og sove og kjøre;
 for os er Tiden kun alt for kort,
 vi har ej Stunder at sove den bort;
 til Løn er Alt, hvad her findes vort,
 Tilfredshed, Frihed og Lykke.

3.

Vi misunde ikke den fornemme Mand
 sit Liv med de finere Sæder,
 men holde mest af vor simple Stand
 og vore landlige Glæder.
 I Ansigtets Sved bliver kinden rød,
 naar Armen er træt bliver Puden blød,
 og Sundhedsvand flyder i Dalens Skjod
 fra Kilden den klare og rene.

4.

Der er vist Mange, der tro for sandt,
 Vort Liv er fattigt og øde,
 og at vi er Trolde, der aldrig sandt
 et Guldkorn af Livets Grøde;
 men her er vort Ly bag Lunden grøn,
 og fri og frels er hver Bondesøn,
 og Poesien blomstrer i Løn
 imellem de Roser vilde.

II.

Lad tone vor Sang
under Leernes Klang,
under Tubel og Reg,
mellem Traver af Reg;
det er Solskin og Sommer,
og paa Mark og Eng
vokse Roser og Blommer
og Frugter iflang.

Er Armen end træet,
naar kun Sindet er let,
naar kun Anden er fri
er der Styrke deri.
Ikkun Trælsfokket sukker
under Arbejdet mugt,
men den Fribaarne plukker
af sit Sædekorn Frugt.

Og den fribaarne Mand
har et Fædreneland;
der skal mejes engang
paa den blodige Vang,
han skal vogte og frede,
thi paa Gjerdet er Brøst,
og han saar allerede
til en kommende Høst.

Søormen.

Af Magdalene Thoresen.

Om dette Søohyre i de norste Fjorde fortælles mange underlige Sagn baade om dens Oprindelse og dens Tilværelse; men det Ene med det Andet forklarer tydelig nok, at Fantasien har søgt at udfylde hvad Forstanden ikke har kunnet gennemtrænge. Troen paa Søormen er endnu usvækket mellem den søndmørste Almue, og mange ere de Djen-

vidner, som berette fabelagtige Ting om dens Tilsvælgelse, om deres Skræk, og om en vidunderlig Frelse i samme Stund, som Uhyret mentes at ville knuse Baaden med et Kast af sin vældige Krop.

Et af de oprindeligste Sagn om Søormen lever i Jørgensfjorden just paa det Sted, hvor den siges at være gaaet over fra Land til Sø, ifølge den Naturolov, som Bønderne have opstillet i at Ormen drages af Vandet, der er dens stærkeste Drift.

Jørgensfjords Præstegjæld paa Søndmør bestaar egentlig kun af en stor Tvær-fjord, der først skærer sig tre Mile ind fra Nord mod Syd i en saa ret Linje, at man fra dens Munding ser lige ind til dens Bund, og siden bøjer af mod Vest og gaar i

krum^m Vinje videre ind i Landet. Denne Fjord er paa begge Sider begrundet af svimlende Fjeldhøjder. Hyppige Sne- og Stenstred have furet Fjeldsiderne, og det stormende Havvejr, som stoder lige paa med sin hele Vælde, har Tid efter anden fortæret den øverste Del af dem, saa deres Toppe knejse som Taarne og Pyramider og takkede Husgavle langs med den dybe, fortladne Fjord. Dette er en af Søndmørs vildeste og tungsindigste Egne, selv dens Navn har sin tungsindige Grund og er udgaaet ligesom af en Drk. Der berettes nemlig, at efter den sorte Død fandtes her kun et eneste levende Væsen, en Kvinde ved Navn Gorund, og efter hende blev da Præstegjældet opkaldt.

Bed Slutningen af den trange Fjord fører et lidet Dalsstrøg op imod et højt Fjeld, hvorfra en Fos styrter nedover i lodret Fald. Fra det dybe, klippefaarne Leje rejser den sjunkne Vandmasse sig fraadende op igjen imod den kommende, og de bryde sig mod hinanden i tusinde Svirvler og Kast, til de omsider samle sig i en bred Strøm og blande sig med Fjorden; men paa dens Løb ud gennem Dalen driver den en Mængde smaa Kværnbrug, hvorved den bliver til en Velsignelse for Befolkningen.

Her hændte det pludselig en Vaar, at Fosfaldet standfede, og da der hengit en Tid med dette, kunde Ingen skjonne det paa anden Vis, end at Elven maatte have fundet sig en anden Bane. Noogle Mænd toge sig omsider for at bestige Fjeldet for at undersøge Tingen, og det viste sig da, at Elvedraget førte i samme Retning som forhen, men at en Hoben store Tømmerstokke laa tværs over Faldet og stemmede for Vandet, saa den svulmende Strøm skjød over Bredderne og dannede smaa Søer ud over Fjeldslatten.

Der samlede sig nu Flere af Bygdens stærkeste Mænd og Gutter, som med Stænger og andre Brydningsredskaber begave sig op paa Fjeldet den næste Dag for at frigjøre Strømmen. Det tog lang Tid og næsten overmenneskelig Anstrængelse at bryde disse valdige Stokke fra hinanden; thi Vandet strømmede til, og som en Stof var løsnet, trængte en anden sig paa. Endelig lykkedes det at holde dem en Stund fra hverandre, og da brød den frigjorte Elv ud over Styrting med umaadeligt Brag og Sus, og alle Tømmerstokkene syntes oplugte af den skummende Vandmasse.

Men efter en god Stund saas de pludselig at løfte sig op over Strømmen igjen, dog ikke enkeltvis men samlet til en hel Længde, der gnygede op og ned i Bølgerne. Og da der atter var gaaet en Stund, viste det sig at være en uhyre Drm, tykkere end det sværeste Træ i Skoven med et Hoved som en Hest, og med en srittende Manke langs ned ad den buede Kvg.

Folket stod som lamslaaet af Forstrækkelse og vidste ikke, hvorhen dette skulde bære, thi Uhyrets Kamp mod den mægtige Vandflom, der, saalænge holdt tilbage, nu endelig brød paa med al sin Vælde, var forfærdelig. Snart rejste den Hovedet med de store glødende Øjne op over Strømmen og saae sig omkring paa de forstrækkede Mænd, snart dukkede den ned igjen og slog med sin lange Hale i Vandet, saa Skummet foer vidt hen over Fjeldet; men omsider droges den da udover Stupet og styrkede nedfor med et frygteligt Brag.

Efterat Folket atter var vendt tilbage til Dalen, saae de Stykkerne af den sønderflaaede Drm ligge rundt omkring Fossen; men Ingen vovede sig tæt hen til dem, de mindedes altforvel det hele Uhyre til at vove sig i Kæft med de enkelte Dele. Saa blev de staaende for at se til, og efterhaanden samlede sig Flere og Flere.

Solen havde forlængst overskredet Middagsøjden og hældede nu lidt efter lidt ned mod den vestlige Fjeldaas. Da tog paa en Gang de spredte Drmestykker Liv. En krampagtig Sittren gik igjennem dem; de rejste sig, krummede sig og væltede sig mellem hverandre, indtil Stykke var fojet til Stykke efter Naturens Orden, og det hele Uhyre var sammenvojet paany.

Der laa den da stille og pustede sig op. En Stund efter trak den sig sammen til en stor Bue, rejste Hovedet og kastede det tilbage paa Ryggen, saae sig snøftende omkring med de glødende Øjne, buede sig fremover igjen og skjød da hen gennem Elven med en sliig Vælde, at Vandet susete og skummede ud over de høje Bredder.

Og alt Folket fulgte med for at se til, saa langt de kunde fæste et Trin paa den stejle Fjordbred, medens Uhyret bugtede sig fremad i de stride Bænder udover mod Dværdybet, og mange Uhykker drog det efter sig paa Baade og Mandskab, der de mødte den og ikke tidsnok veg tilside for den.

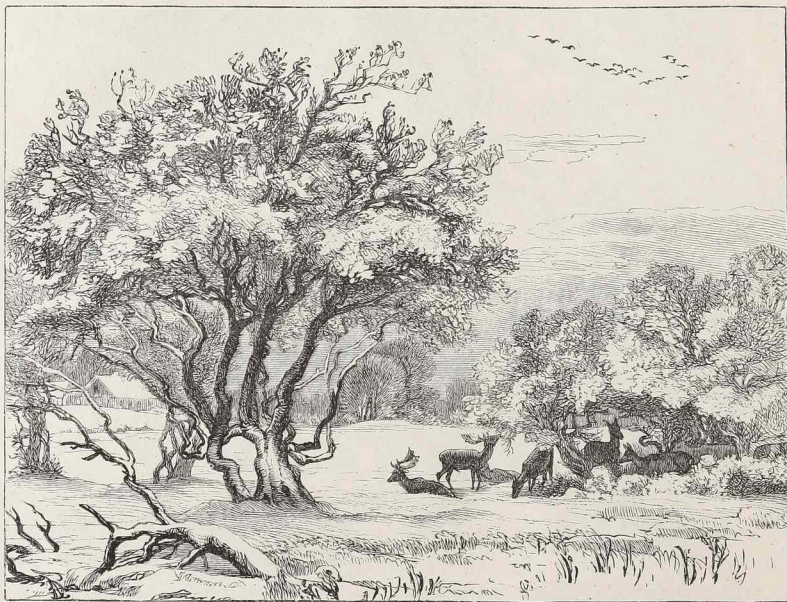
Saaledes steg da Sagnet ned fra Fjeldet og tog sin Bolig i Havet.

Siden hin Tid er aldrig Elvedraget standsset, og dog avler Fjeldet bestandig Drm, som drages mod Havet; men i det knusende Fald forjaa de fleste. Sjældent give de sig Tid, til den fulde Væxt er naat, og det er først da, at hvert enkelt Stykke har Kraft til at stræbe hen mod det andet og samle sig til et Helt, før Solen daler. Ellers skjuler Elven dem med sig, og Havdybet sluger dem, kun en sjelden Gang ere de mægtige Ryghvirvler fundne paa Stranden og opbevares som magelige Sæder hos Bønderne. Derfor er Søormen saa sjelden at se. En Mennefsalder kan gaa hen, mellem hver Gang den viser sig, og aldrig er det håndt, at to ere sete paa en og samme Tid. Men derfor er det og saaledes, at den som engang har havt et Møde med Søormen, har Skræmsel nok for sin Levetid og Fabel nok til baade Børn og Børnebørn.

Dreng-Forelskelse.

O var jeg Handfken om din Haand!
 O var jeg Blomsten, som du plukker!
 O var jeg blot det grønne Vaand
 Om dine hvide Mameluffer!
 O var jeg —, og hans Dje følger
 Didhen, hvor hendes Blik sig dolger —
 O var jeg, smægter han — din Hvalp!
 „Din Hvalp!“ lo Echo højt; det hjalp.

Vinterskov.

Der ligger Sne i Skov og Mark,
 Sa som et ubestrevet Ark
 Er Slettens hvide Flade;
 Og Hjorten nipper Mos og Vark
 For Græs og grønne Blade.
 Fra isgraa Himmel Krageskrig
 Om Storm og Ufred kime;
 Og mangen Stamme ligger lig,
 Hvor Skjotten følger fuld af Svig
 Sneebundens røde Strime.

Men det er kun ved Vintertid,
 At Skoven er saa sort og hvid
 Og bærer Fjendefarver;
 Der kommer nok en Majdag blid,
 Da den sin Fortid arver,
 Da den i tusind grønne Skar
 Med Haabets Fane vinker,
 Da Himlens lyse Stjernehar
 Til Blomsterstjerner fjernt og nær
 Gjennem Lovet blinker.

I det Frie.

Jeg har ingen Handsker,
 jeg har ingen Hat,
 Jeg løber saa lystig i Skov
 og i Krat.
 Langt bedre jeg plukker
 Violerne blaa,
 Naar bare jeg ikke har
 Handskerne paa.

Dg hvortil skal Hatten? blir Solen for hed,
Saa søger jeg Skygge og sætter mig ned.
Langt bedre jeg hører Smaafuglene flaa,
Naar Straahatten er hos de øvrige Straa.

Dg Vindene fuse saa friskt om min Kind,
Dg selv er jeg fri som den flyvende Vind.
Jeg har ingen Handsker, jeg har ingen Hat;
Dg løber saa lystig i Skov og i Krat.

Aron Isak og hans Familie.

En Fortælling af Carit Etlar.

I.

Forhøret.

En Formiddag i Aaret 1816 stimlede Folk sammen om Raadhuset i Fredericia. Klokken ti skulde der holdes Forhør over en usædvanlig og sørgelig Begivenhed, som satte alle Gemytter i Bevægelse, og nu var den lige paa Slaget.

En anden Omstændighed, som forøgede Mængden, var, at Degnen i Borger-skolen, ligeoverfor Raadhuset, havde meldt sig sig denne Dag, der blev ingen Skole af, det var en Fest for Drengene, som nu jublede og hylede omkring paa Pladsen, eller forenedes til den endnu solidere Fornøjelse, at slaa Degnens Valdnødder ned fra det store Træ, hvis Grene hang ud over Havens Plankeværk.

Paa engang rettedes den almindelige Opmærksomhed mod en lille, før Mand, som kom gaaende igjennem Gaden, med smaa og langsomme Skridt, Hovedet kastet tilbage og et Udtryk af Selvfølelse, som tilkjendegav, at han var sig sin Betydning bevidst.

Han bar en bred Guldtresse om Kaffjetten, blaa Uniformsfrakke med guldbroderet Krave, og røg med stor Iver af en sølvbeslagen Meerskums Pibe, ganske ugeneret.

I et Par Skridts Afstand fulgte to rødkladte Politibetjente med Messingskilte paa Brystet, og en tyk Hæselstok under Armen.

Det var Stadens Borgemeester og Byfoged, som begav sig op paa Raadhuset, hvor Forhøret skulde holdes. Mængden gjorde ærbødig Plads for ham og hilste, idet han gik forbi. Nogle af Skoledrengene drev Opmærksomheden saavidt, at de sloge Kredts om Manden og fulgte ham op ad Gaden.

I Reglen bekvæmede Borgemeesteren Folks Hilsen ved at nikke til Siderne; fandt han derimod Noget værdigt til en særlig Udmærkelse, tog han Piben af Munden og slog ud med Haanden. Af og til standsede han ogsaa et Øjeblik og henvendte nogle Ord til en Enkelt.

„Goddag min gode Peder Lund!“ sagde han til en Borger. „Hvordan staar det sig saa med Konen? — I skal spørge Doctor Fangel om Raad, som jeg sagde forgangen, han kan jage alle Sygdomme Fanden i Bold. Det var ham, der curerede mig for min Gigt i Vinter.“

„Hør Peter Siple,“ ntrede han til en anden, „han kan gjerne se op i Borgermesterboligen, naar jeg har sovet til Middag, vi skal have Munderingen gjort om til vor nye Kuds!“

Borgermesteren var som en Fader for en stor Familie, han kjendte Alle, vidste Bested om Alle, blev raadspurgt og adlydt i ethvert vigtigt Anliggende.

Det var i de gode gamle Dage.

Da han kom til Raadstuetrappen, standsede han og stak sin Pibe hen mod en af Politibetjentene, der modtog denne Helligdom med tilbørlig Opmærksomhed. Smidtertid faldt Borgermesterens Bue paa to Skolebrenge, som sad og red paa Ræsværket til Trappen. Han nikkede og smilede.

„Goddag lille Bertel Bævers!“ sagde han. „Kan han hilse Fader og sige Tak for de dejlige Løgabler, han stikkede os igaar. — Skal Bertel ikke i Skole idag — naa! saa Skolemesteren er bleven syg. — Hvordan er det Andrups Ferdinand har griset sig til om Venene, og se, hvor hans pane Krave er slængt op i Rakken. Det er en Spilopmager. — Gaa nu kjont hjem, Dreng, og forstyr ikke Ketten ved at løbe og støje herude.“

Efter denne Formaning steg Borgermesteren op ad Raadhustrappen, paa hvis øverste Trin flere af Borgerne stode med Hat og Hue i Haanden for at bede om Lov til at overvære Forheret, det han rystede paa Hovedet til og afflog dem Allesammen.

Inde i Forjalen sad Stokkemændene og ventede. Den Ene af dem var falden i en trng Søvn. Hvergang hans Sidemand puffede til ham og vækkede ham, fortalte han, at han havde været oppe og slagte Gribe den hele Nat. Derefter vendte han sig om mod Væggen og gav sig til at sove paamy. Ved Døren stod en Vægter med Morgenstjernen paa Skuldren, og ved et af Vinduerne saas to andre Personer, hvoraf den ene var en gammel Sergeant med kort, krollet Haar, tykt, oppustet Ansigt, hvis brunrøde Farve Naturen næppe havde været ene om at tilveiebringe. Han stod foran en høj Mand med kroget Næse og graaligt Haar, Dagens Hovedperson, ham, hvorom Alt i denne Time drejede sig. Hans magre og udtryksfulde Ansigt var ligblegt, han befandt sig øjensynlig under Indflydelse af en heftig bevæget Stemning.

For Øjeblikket blev han bevogtet af den gamle Sergeant, et Hverv, som denne udførte med særdeles Sver.

„Sag maa bede Consul Aron Isak blive staaende stille, her paa Pletten,“ ntrede han, da den anden prøvede paa at forandre Stilling. „Sag maa bede Dem om at staa ganske stille. Sag er her i Politiets Tjeneste og sat til at bevogte Dem. De maa ikke bilde Dem ind, at jeg er saa strix, fordi De altid negter Dem hjemme ved Nytaarstider, og ikke skal give mig saameget som en Lut Kaffebonner med til Kone og Børn. Det er heller ikke fordi De jog min Dreng ud af deres Forstue, da han Paaskeaften stod og sang med de andre Skolebørn; De skalde ikke unde ham en Æblestive. — Hvad bryder jeg mig om deres Kaffebonner eller Æblestiver, — men jeg har min Ordre, den skal De lufte.“

Aron Hsaf lod ikke til at have hørt Sergeantens Bemærkninger, han blev staaende med højet Hoved, lænet op til Muren.

Strax efter slog Klokken ti, og Borgermesteren viste sig i Raadstuedøren. Da han saae Kjøbmanden, gif han hen til ham og hilste, men syntes derimod ikke at bemærke, at den anden gjorde Tegn til at række ham Haanden.

„Det er en slem Sag, vi have for idag, Hr. Consul,“ sagde han; „en forbandet kjedelig Sag! Jeg skal blot ind og tage min Uniformsfrakke af, saa kan vi lige strax begynde. Før Consulen ind i Salen, lille Steffen Kok, lad saa Stokkemændene tage Plads og hold Dørene lukkede medens Forhøret varer.“

I Salen indenfor sad Borgermesterens Fuldmægtig og skar Penne; da dette var besørget, tog han en lille Bog frem fra Brystlommen, efter Udseende en Lejebibliotheksroman med et sørgeligt og forrevent Dyr. I denne gav han sig til at læse. Hvergang Noget udefra tog i Døren, skulde han hurtig Bogen, og drog den frem igjen, saasnart det atter blev roligt.

Sergeanten førte nu Consulen ind, og Stokkemændene toge deres sædvanlige Plads paa Bænken ved Skranken. Strax efter viste Borgermesteren sig i en gammel brun Frakke, saa snæver, at den ikke lod sig knappe sammen over Brystet. Han havde tændt sin store Merstums Pipe og satte sig ned ved Fuldmægtigens Side.

„Kom kun herhen, Aron Hsaf! stil Dem foran mig — — lidt nærmere endnu, saadan, at jeg kan se Dem lige i Ansigtet. Hvor har De Acterne, Stoffer? — Naa, der ligge de. — Tænd saa den lille Vognstabel, for vi begynde; De har ikke gjort min Pipe rigtig ren idag, den gaar ud hvert Øjeblik, eller ogsaa er Tobakken vaad, det kan gjerne være. — Sagen er altsaa den,“ vedblev han læsende, „at der i Førgaars aftes Klokken elleve Slet paakom en voldsom Ild i Aron Hsafs Pathus, og at samme to Etages Bygning nedbrændte med alt sit Indhold, for Hjælp kunde tilkomme. Stadens Dyrighed udviste ved denne Lejlighed sin sædvanlige Ufor— Ufortrødelighed — hvad Fanden er det for et Ord, Stoffer? — Der er ingen Ting som hedder Ufortrødelighed. — Sikke Noget! Kan De ikke Dansk? Det kommer De til at skrive om; vi fik en Sag hjemviist ifjor, for det, der var rettet i Acterne. — Stadens Dyrighed udviste sin sædvanlige Aarvaagenhed og Conduite — det er der Fjnd i — og gav Møde paa Brandstedet, længe før Ilden var slukket. — I det derefter optagende Forhør — optagende? lad gaa, det er et juridisk Udtryk, viste det sig, at Ejeren, bemeldte Hr. Aron Hsaf, under forskjellige Foregivender, samme Aften, forud før Ilden, havde bortskiftet sine trende Krambodkarle, item Tjenestepigen, alt mod Husets Skik og Sædvane. Selv adspurgt, hvilke Oplysninger han var istand til at meddele, udviklede han sig i synderlige Modsigelser, der strax gave den skarpsynede Inquirent grundet Formodning om, at Ildspaaføttelse havde fundet Sted. — Resten, — naa ja! at De netop i disse Dage har ladet Bygningen med indeholdende Varer forsikre for en tilspindelende overdreven Summa, item, at De har slaet stort paa, item, at deres Kredit i den sidste Tid begyndte at svækkes, kan vi springe over her, det skal blive

nojere undersøgt og paa sit Sted inddraget i Sagen. I et paafølgende Continuationsforhør, næste Formiddag, Klokken ni flet, blev det oplyst og konstateret, at Røgter Zens Svenningsen, der har Domicil og forretter Tjeneste hos Consul Aron Isak, om Morgenen efter Branden var kommen ind til sin Husbond, hvem han i højroftet Tale forebragte, at han under Ildbranden iaftes havde forloret to Par langstafede Strømper, dem han forlangte sig godtgjorte med fem og tyve Søldalere, tilføjende Trusel om, at hvis denne Sum ikke blev ham udbetalt, han da vilde se sig nødt til at aabenbare noget, som skulde volde Consulen i Fortræd. — Fremstillet og tilholdt at bekjende Sandhed, vedgik fornævnte Zens Svenningsen Røgter, efter nogen Nægtelse og vidtloftig Tale, at han, som har Kammer og Sovested næst Pakhuset, havde set en Person hurtig snige sig ind i Bygningen fornævnte Aften, slaa Ild i en Fyrtonde og noget lidet derefter bortfjerne sig skyndsomst paa samme hemmelighedsfulde Maade, forud dog tilstængende Pakhusets Port og aflaaende samme. Strax efter udbrød Ilden med en voldsom Hefstighed. Mørket tillod ikke Røgteren at skjelne den omhandlede Person, saa at han ikke heller for vist kunde sige, hvem det var, men til Bekræftelse paa sit Udsagn fremlagde han et rundt Messing=Fyrtoøj i Form som en liden Tonde, og hvorpaa Aron Isaks Navn stod indgravet, samme Fyrtonde, Deponenten angav, at have fundet i Gaarden foran Pakhuset og antog at være tabt, medens bemeldte, ham ubekjendte, Person ved sin Bortgang stængede Porten."

Da Byfogden havde oplæst dette, gjorde han en Pause, tænkte den udgaaede Pibe ved Vortabelen og vedblev lidt efter:

„Saa vidt kom vi igaar. Jeg raader Dem nu, Aron Isak, for deres egen Skyld og for deres gamle ærværdige Faders Skyld, som staar med det ene Ben paa Gravsens Bred, — kan De følge med, Stoffer? — paa Gravsens Bred, — at De ikke gjør Sagen værre ved at filtrere Dem ind i Slidder=Sladder og Benægtelser. Fortæl os ligefrem, hvordan det hele er gaaet til, det vil altid være en formildende Omstændighed, som skal blive bemærket i Protokollen, og naar der falder Dom, blive regnet Dem tilgode.“

Den hæderlige Dommer tav igjen nogle Øjeblikke, medens han trak Vejret og fæstede sine smaa, vandblaa Øjne paa den Anklagede.

Aron Isak stod for Enden af Bordet og stirrede ned paa Gulvet, hans Aandedræt lod langsomt og besværligt, af og til vædede han sine tørre og blaalige Læber med Tungen, prøvede paa at tale, men kunde ikke faa Ordene frem.

„Naar Consul!“ vedblev Dommeren, „klem saa paa! Være godt begyndt, saa skal De se, det gaar af sig selv; har man havt Mod til at gjøre en gal Streg, maa man ogsaa være Karl for at vedgaa den.“

„Jeg har Intet begaaet af det, jeg bestyldes for,“ svarede Aron, uden at have sit Hoved. „Jeg veed mig fri for Alt og kan derfor ikke bekjende Noget.“

Borgermesteren kastede et bifixt Blik hen mod ham. Han sad og trommede med Fingrene paa Bordet og ventede paa at høre mere; men den Anklagede tav.

Stoffer havde i Smug faaet sin Roman frem og lagt den foran sig paa Knæene, saaledes, at han af og til kunde stjæle sig til at læse lidt. Smidtidigt begyndte der fra Dommerens Side en Række af Spørgsmaal, Krydsforhør og Opfordringer, uden at disse ledede til Noget. Aron Isak vedblev sin Benægtelse, han kunde ikke give Oplysning om Aarsagen til Branden, svarede kort og med en tiltagende Sikkerhed paa ethvert Spørgsmaal og modsagde sig ikke, naar han gjentog det allerede fortalte. Efter to Timers Forløb syntes Sagen ikke at være kommen et Skridt videre. Borgermesteren begyndte at tabe Taalmodigheden, ethvert Træk i hans runde Ansigt vidnede derom. Fuldmægtigen sad i god Ro og læste i sin Roman, den ene af Stokkemændene havde lænet sig tilbage paa Bænken, med nedhængende Arme, bøjet Hoved og lukkede Øjne, hans dybe og langtrukne Aandedrag tilkjendegav, at han atter var i Begreb med at udhvile sig efter den foregaaende Nats Bedrifter med Grisene. Af og til forstærkedes disse Aandedrag og gik over til en hul Rallen, og Borgermesteren tog da Linealen og prikkede ham paa den bøjede Pande. Manden foer ivejret og slog efter Linealen, som om en Mæng havde stukket ham, derpaa gjorde han et dybt Buf mod Dommeren og lyttede nu en Tidlang efter Forhandlingerne med dybeste Opmærksomhed.

Flere Personer vare efterhaanden blevne forhørte, de flestes Udsagn gik Konfulen imod; Borgermesteren søgte endnu engang at virke paa ham og opbod hele sin Bektalenhed i den Anledning. Aron Isak stod med Hovedet støttet mod Muren; da Dommeren tav, syntes han pludselig at gribes af en smertelig Tanke; han knugede sine Hænder sammen og udbød: „De stakkels Børn! — De stakkels Børn!“

„Det maa til Protokollen,“ hvistede Borgemeesteren og dicterede Skrивeren: „Anholdt lod ikke til at kunne modstaa denne Dommerens gribende Formaning, han fældede Taarer som et Barn, og udbød saa højt, at Enhver i Salen hørte det o. s. v.“

Da Raadstueuhret slog Et, ringede Dommeren med en Bordkloffe. Den gamle Sergeant traadte ind.

„Na lille Steffen Kof! spring hjem til min Kone og sig, at de behøve ikke at vente efter mig med Middagsmaden. Jeg bliver ved her til vi ere færdige, om det saa skal vare lige til den mørke Nat. Saa maa Steffen stikke en af Vægterne ned paa Klubben og hente mig noget Kaffe, helst paa en Kande, for at den kan holde sig brav varm.“

Sergeanten gik. Borgermesteren begyndte atter at dictere, da en ny og uventet Afbrydelse pludselig fandt Sted. En af de udenfor Døren opstillede Vægtere traadte ind, satte Morgenstjernen fra sig ved Muren og listede sig hen over Gulvet paa Taaspidsen, balancerende med begge Arme.

„Hvad er der nu paafærde?“ spurgte Dommeren. „Nice veed jo nok, at Nice ikke maa forstyrre os, mens jeg sidder og holder Forhør.“

Vægteren bøjede sig over Stranken og hvistede nogle Ord, som fremkaldte en synlig Overraskelse.

„Ja saa!“ udbrod Dommeren. „Det er en anden Sag. — Aron Saks Husholderse, siger Rice. — Hun forlanger at komme ind — hun paaستاar, at hun har vigtige Meddelelser at gjøre?“

„Saadan Noget staar hun og snakker om,“ svarede Vægteren. „Saa græder hun en Tour imellem og kiler paa med at dreje og vride sit Lommetørklæde sammen i en Tump. — Svært altereret er hun, det er vist. Jeg holdt det for min Pligt, at melde det for Borgermester.“

„Det gjorde lille Rice fuldkommen Ret i,“ svarede Dommeren venlig. „For Aron Saks ind i det næste Værelse og lad saa den anden komme.“

Vægteren gik med Aron og aabnede dernæst Døren for en Kvinde, som standseede nogle Skridt udenfor Skranken.

Smedens dette stete, vendte Dommeren sig om mod Skrивeren, nappede ham i Armen og hvistfede:

„Nu tror jeg næsten, at han sidder i det. Hvad? — Stoffer begynder naturligtvis med, at Deponenten frivillig og uopfordret begjærede at stedes for Retten. — Pas nu paa.“

Derefter kaldte han den Kommende indenfor Skranken og bød hende en Stol.

Det var en ældre Pige, hvis blege og skarpe Ansigt, mørke Dine og sydlandske Træk, ligesom Aron Saks, syntes at røbe en jodist Herkomst. Hvad man ved første Ojeblik lagde Mærke til hos hende var den Birlighed og pynkelige Omhu, som hvilede over ethvert Stykke af hendes tarvelige, næsten fattige, Dragt. Hun modtog ikke den tilbudte Stol, men blev staaende foran Bordet med begge Hænder indviklede i et snehvidt Lommetørklæde, som hun knugede sammen med en feberagtig Hestighed, medens hun holdt sine store, sorte Øjne uafbrudt rettede paa Dommeren. Af og til foer en beftig Rødme over hendes Ansigt, og i Begyndelsen lanede hun sig imod Skranken, som hun frngtede for at falde.

„Naa lille Jomfru Leipzig!“ udbrod Dommeren, medens han tændte sig en ny Pipe, „hvad har hun paa Samvittigheden? Lad os begynde med hendes fulde Navn. Hvad hedder Hun? Jeg veed nok, vi kalde hende Galopjødens Datter i daglig Tale, men det er jo intet Navn.“

„Mit Navn er Sara Leipzig.“

„Tal kun højt og tydelig. Sara behøver ikke at være bange. Jeg er da ingen Bussemænd, veed jeg. Hvor gammel er Hun?“

„To og fyrgetyve Aar.“

„Det var svært, jeg holdt hende for yngre. Sara er jo ikke Søde mere, men døbt ligesom Aron Saks?“

„Jeg er Christen,“ svarede hun.

„Og Sara har noget nyt og vigtigt at meddele Retten i denne uhyggelige Sag? — Kom frem med Alt, hvad hun veed, den mindste Omstændighed kan blive af Indflydelse paa Saras Husbond.“

Sara rømmede sig, hendes Stemme skjælvede.

„Hvad jeg har at sige, hviler tungt paa mig,“ ytrede hun; „det lader mig hverken Rist eller No; — jeg kan ikke bære det længer; det er som om mit Bryst skulde sprænges. Jeg er en stor Synder; — det er mig, der, foregaaende Aften, da Folk var gaaet ifeng, listede mig ind i Pathuset, og tog Konsulens Fyrtønde med; — saa stak jeg Ald i Hampen.“

Disse afbrudte Sætninger bleve fremstammede næsten hvissende og under en synlig Sjælekamp; det syntes, at hendes Læber vagede sig ved at aflægge dette frivillige Skriftemaal. Borgermesteren lyttede med stirrende Øjne og aaben Mund; en ubestrikelig Forbavselse afprægede sig i hans Ansigt. Han havde lagt Piben fra sig, selv den sovelystne Stokkemand glemte et Øjeblik Nattens Besvarligheder, medens han betragtede den blege Kvinde. Fuldmagtigen sad og skrev; i den fuldstændige Tavshed, som fandt Sted efter Saras Bekjendelse, hørte man Pennen glide hen over Papiret og Drengene, som løb og støjede udenfor paa den soloplyste Raadsstueplads.

Lidt efter rømmede Borgermesteren sig, og tog til Orde: „Det var da en voldsom Historie, var det. Jeg maa endnu en Gang minde Sara om, at Hun holder sig til Sandheden, og nøje overvejer, hvad Hun siger. Hun maa huske paa, at dette hersens kan blive til en Livsfag, idetmindste til en halv Snes Aar i Viborg Tugthus.“

Dertil svarede hun Intet, men blev staaende med Hænderne foldede over det hvide Tørklæde.

„Men hvordan kunde dog saadan Noget falde Sara ind, hvad var Aarsagen? for man gaar da ikke hen og stikker Fyr paa en Gaard, uden at have sine Grunde dertil.“

„Jeg har lidt megen Uret i Konsulens Hus,“ ytrede hun hvissende som tidligere.

„Har hun det? Folk taler dog om, at Aron Isak gjorde vel mod Saras Familie, sørgede for hendes Moder, deroppe ved Galgetroen og for den lille, halvtosfede Dreng, som løb omkring og solgte Vidstebaand.“

„Det har han,“ svarede hun, „det var dengang, men saa kom jeg i hans Hus, da hans Hustru døde. — Jeg har lidt meget der; han var heftig og lunefuld, haard og streng, Ingen gjorde ham det tilpas, — spørg Folkene ad. — Forleden Aften lod han Tyndet gaa ned og se paa, at de rejste den nye Mølle; jeg maatte blive hjemme alene og forrette Husets Gjering; — hele Tiden skjændte han; — jeg er ogsaa af et heftigt Gemyt; — saa vaagnede Lykten til at hævne mig; jeg vidste ikke mere af mig selv; — saa var det, Ulykken stete.“

Dette var Indholdet af en Bekjendelse, som hun gjentog flere Gange, næsten ordret, og uden at indvillige sig i ringeste Modsigelse.

„Ja, nu kan vi gjerne lade Konsulen komme ind igjen,“ sagde Dommeren; „den stikkelige Aron Isak! Lad os høre, hvad han siger hertil.“

Han ringede og lod Bægteren hente Konsulen tilbage.

Sara gjentog endnu engang Alt, hvad hun tidligere havde sagt; Aron lyttede til med den dybeste Overraskelse. Han stod med foldede Hænder og bøjede sig forover

mod hende, nærmere og nærmere; han betragtede hende med et Blik, der syntes at ville læse i Dybet af hendes Hjerte; han følte, at en magtig, uanet Haand pludselig greb ind i hans Skjæbne, for at afvende den umaadelige Ulykke, der nylig havde svævet over hans Hoved. Flere Gange gjorde han et Forsøg paa at tale, men Dommeren vinkede med Haanden og paabød Tavshed.

Under alt dette var der et Udtryk i Saras Koft, et Præg i hendes Ansigt og i den frejdige Maade, hvorpaa hun bar sit Hoved, som ikke syntes at ligne Forbryderens, men det undgik Dommerens Sagttagelse. Han var ingen Menneſtekjender, den brave Mand, og holdt sig til hendes Ord, til Sagen.

„Vent lidt!“ udbrod han af og til og slog ud med Haanden, naar han ikke kunde gjengive hendes Udfagn hurtig nok, thi nu dicerede han selv til Protokollen. Saa lod han Aron ſik gaa hen og drage Kullegardinet ned for Solen, som ſkinne ind igjennem det ene Bindue; ſaa tog han Linealen og prikkede det ſovnige Vidne lidt i Panden; ſaa ſmilede han, nikkede til Sara og udbrod:

„Kjør ſaa kun paa igjen.“

Da hun omsider havde endt alle sine Tilstaaelser, vendte han sig mod Aron Isak og sagde:

„Hvad har Hr. Konsulen at svare til dette?“

„Der er ikke et Ord sandt af det Hele!“ raabte Aron, bestemt og heftig. „Jeg har heller ikke været streng og haard, som hun siger, idetmindste aldrig mod hende.“

„So, vist er det sandt,“ svarede hun blidt, „man anklager sig da ikke selv for en saadan Brode, uden at være skyldig. Jeg har lidt Uret og vilde hævne mig; jeg fortrød det først, da det var forsilde. Jeg vil blive straffet og maa finde mig deri, men over Dem skal det ikke gaa ud. Jeg tænkte paa Deres smaa Børn, Aron Isak! — Skulde de to miste al den Lykke, Gud har lovet ethvert menneskeligt Væsen, da han skabte det? skulde deres hele Fremtid være viet til Skjændsel og Vanære og det for en Andens Feil?“

Medens hun gjorde disse sidste Spørgsmaal, traadte hun Aron Isak et Skridt nærmere; hendes mørke Øjne, der hidtil i hans Nærverelse havde søgt Jorden, hvilede nu faste og gjennemtrængende paa ham, og hendes Ansyn aabenbarede et Udtryk, en Skjønhed, som det ellers ikke syntes at besidde.

Han tav; det var ham, der fra nu af undgik hendes Blik; han lagde begge sine Hænder over sine Øjne og søgte at skjule den heftige Graad, som bragte hans Lægene til at skjælve.

Dermed var Sagen endt og Forhøret sluttet for den Dag. Tre Fjerdingaar efter blev Sara Leipzig, paa Grund af Brandstiftelse, dømt til Viborg Tugthus. To Aar senere opgav Aron Isak sin Handel, folgte Gaarden og forlod Fredericia, for ikke mere at vende tilbage.

II.

Confirmationsøndag.

Omtrent ni Aar efter denne Begivenhed holdt Præsten i Ringkjøbing en Dag Confirmation. Det var, som sædvanlig, den første Søndag efter Paaske, og i Provindserne er Confirmationen en Fest af langt større Betydning end i Hovedstaden. Arbejdet hviler overalt; Enhver som kan, maa i Kirke; Indvaanerne i en lille By udgjøre en eneste Familie; man knyttes til hverandre ved Bekjendskab, ved daglig Umgang og fælles Interessers Baaud. Naboen Peter eller Gjenboens Ane skal idag bekræfte sin Daabs Pagt, man vil opbygges af den hellige Handling, høre hvordan hun svarer for sig, se den Plads, hun fik, og om de saa kjøbte det dyre, storblomstrede Shawl, der var saamegen Tale om. Moder har i Anledning af Højtiden faaet sin sorte Silkekjole frem fra den øverste Dragkistestuffe, hvor den laa indpakkert siden sidste Jul mellem Lavendelstilk og Rosmarinblade; Fader gaar i sin lange, hjemmegjorte Badmelsfrakke, med et højtideligt Ansigt, indklemt af to store Klipper og et stivt, fort Halsbind, med lange Støvler, der vende Spidsen af Saalen opad, for ogsaa at se lidt af denne Ver-

dens Herligheder, og med en forsværlig Snip af det hvide Pometorflæde hængende ud af Frakken. Paa Vejen til Kirke har han sin Hustru under Armen, Confirmanden ved Haanden og Unglingen tager sig højst fortvivlet ud i den spidse Høle og ifær, fordi det idag er første Gang, han har faaet Hat paa; den generer. Han er desuden fastende, ligesom hele den øvrige Familie; det er ikke Skik og Brug paa den Dag at spise, for man kommer fra Kirke.

Sønnen har sin nye Psalmebog, indsvøbt i et stort Tørklæde, i Haanden, og ind i hans hvide Bomuldshandsker har de stukket tre Gnestefillinger, dem skal han give i Offer, naar Tavlerne under Gudstjenesten med adspredende Støj og klingrende Bjælder gaa omkring mellem Stolene.

Der skulde confirmeres Elleve den Dag, hvorom her er Tale, sex Dreng og fem Piger, det var et anseeligt Antal. Enhver Stol i Kirken var besat; den gamle Præst holdt sin Tale; Mængden lyttede til med stor Andagt; Solen skinnede ind igjennem de smaa Vhrunder; udenfor sang Fuglene, og omme bag Kirkegaardsmuren fordrev Chordrengene Tiden med at spille Rage, medens Prædiken varede.

Efterat den sidste Psalme var sunget, begyndte Orgelet et nyt Præludium, under hvilket Confirmanderne med deres Forældre forlode Stolene for at ofre. Degnen og Klokkeren stode i Choret; hvergang En lagde sin Gave, indsvøbt i Papir, paa Raskværket foran dem, bojede de sig ned og hvistede: „Til Hylke og Velsignelse!“ Præsten stod foran Alteret med Ryggen vendt imod Menigheden, han læste i Evangeliebogen og sagde Intet, men lod til at være saa fordybet i sin Bog, at han ikke kunde give Agt paa, hvad de lagde foran ham. Undertiden kom der ogsaa saa lidt ind ved disse Dringer, at det næsten ikke var værdt at lægge Mærke til.

En opfindsom Rebslager bragte engang et forseglet Brev hen til Præsten. Da Papiret blev aabnet, stod der skrevet indeni med store Bogstaver: „Kvittering for den Klædesnor, som Deres Belærverdigheds Frue købte hos mig forgangen Sommer, og som hun glemte at betale.“

Efterat Kirketjenesten var tilende, gik man hjem og spiste til Middag, og om Eftermiddagen vandrede Fader, Moder og hele den øvrige Familie ud paa Kirkegården, eller til Amtsforvalterens Have, eller, hvis Vejret var godt, til Kindum-Nygaard, et Herresæde udenfor Byen. Confirmanden gik i Spidsen for Toget. Med Udbyttet af denne nøjsomme Glæde vendte man hjem igjen, dermed var Confirurationsdagen tilende.

3 en af Smaaagerne, som gaa fra Torvet til Kirken, var en Familie nylig kommen tilbage fra en saadan Udflugt. Faderen var Handelsmand, derom viden det store Skilt udenfor, og talrige Gjenstande, som hang tilskue i alle Vinduer: Høleer og smaa Raffemøller, Barnetrommer og tørrede Fisk, et rigt Udvalg, blandt hvilket man i Anledning af Dagens Fests havde stillet Nglas med grønne Kviste, Anemoner, Smørblomster og Paastekiller.

Inde i Stuen laa Psalmebogen opslagen paa Bordet; ved Siden af den stod Mandens nye Hat, hvorover han forsigtig havde bredet sit Tørklæde. Det duftede af

brændt Kaffe og Kryderier fra Bontiken inde i næste Stue. Han sad i Sofaen, tavst og grublende. Paa Forhøjningen ved Vinduet sad hans Hustru, tarvelig klædt og meget bleg, hendes mørke Øjne hvilede ufremvendte paa ham, fromme og hengivne Øjne, der syntes at efterspore de alvorlige Tanker, som tegnede deres Udtryk i Mandens Ansigt.

Bludselig blev Døren revet op; Confirmanden, en lang og mager Dreng, traadte ind. Han satte sin Hat paa Bordet, bredte Kommetørklædet ud over den, og tog derefter Plads paa Forhøjningen nedenfor Moderen. Drengen lignede sin Fader lige til det alvorlige og mørke Udtryk; han syntes desuden i dette Øjeblik at befinde sig i en vis heftig og lidenskabelig Stemning, som det kostede ham synlig Umage at beherske.

„Saa vidt kom vi da!“ udbrod Handelsmanden. „Vi har faaet Dig confirmeret, lille Jesper! fra nu af skal Du svare til dine egne Handlinger. Det er en vigtig Dag i dit Liv.“

„Vi har stridt for den,“ hviskede Konen dæmpet.

Drengen tav.

„Hvorfor svarer Du ikke, Jesper! hvorfor græder Du? hvad er der ivejen med Dig?“ spurgte Moderen.

Drengen vedblev at tie.

„Hvad er der ivejen med Dig?“ gjentog Faderen, i en Tone, der var vant til at skaffe sig Lydighed.

Drengen bøjede sit Hoved over mod Moderens Skjød og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

„Jeg er saa bedrøvet, saa bedrøvet,“ sagde han. „Jeg vilde skjule det for Jer, men jeg holder det ikke ud længer. — Nu maa Sandheden frem. — Slagterens Jens har altid været mig paa Raffen. Ifjor, da vi vaskede med Sten efter Jakobs Skorfsten, slog han et Vindue ud hos Hjortlerens og sagde, det var mig, der havde gjort det. Det Samme sagde ogsaa de Andre, men det var alligevel ikke mig. Nu til Confirmationen har der været saamegen Tale imellem os, om hvem der skulde have den hvide Harehaars Hat, som stod i Hattemagerens Bod; den syntes vi Allesammen bedst om, for der sidder en Zomfru indeni den, med et stort Slør om sig og en Blomsterkøst i Haanden. Da saa Moder fik Dig til at købe den til mig, blev det rent galt. Han sagde: Vødedrengen give de Alt, hvad det skal være, men fik han Hatten med den Zomfru i af sin Fader, saa skal han saa en Livfuld Baff af mig. — Det hvytter han sig nu nok for. Vødedrengen kalde de mig Allesammen, for det min Nase er kroget. Saa imorges, medens vi skulde op i Kirken, var han igjen muggen, skjøndt jeg delte alle mine Pebermyntekager mellem ham og de andre Drengene. Da jeg kom til at staa ovenfor ham, sagde han — nei! jeg vil ikke sige, hvad han sagde; det er altfor galt.“

„Hvad sagde han?“ spurgte Manden. „Sig det! — strax!“

Drengen hævede sit Hoved, han tog Moderens Haand i sin, som om han vilde søge et Forbund med hende, før han svarede:

„Han sagde, at min Moder havde siddet i Tugthuset.“

Mandens Ansigt fortrak sig; det bar Udtryk af en døb og levende Smerte. Han vedblev at se ned for sig og det varede noget, før han udbrod langsomt og dampet:

„Naa! saa det sagde han?“

„Ja, og saa saae alle de Andre over paa mig og lo, men Ane Sofums sagde, at det var skjændigt af ham at tale om saadan noget idag. — Det er heller ikke sandt,“ vedblev han heftig, „han lyver Dig paa, — Du er min egen, kjære Moder; det Gode, jeg veed, har Du lært mig, og Du har ikke siddet i Tugthuset.“

Konen tav; hun sad og bed i sit Tørklæde, hendes Bryst bevægede sig indenfor den sorte Kjole, som om hun søgte at skjule en krampagtig Gulken.

„Kom herhen til mig, Zesper,“ sagde Manden, „saa skal jeg betro Dig, hvad jeg indtil denne Stund aldrig har aabnet min Mund om, — nu ser jeg nok, det lader sig ikke dolge længer. — So, min stakkels Dreng! Det er sandt, hvad han sagde: Din Moder har siddet i Tugthuset i otte Aar; hør efter, hvordan det gif til, og hold saa mere af hende end nogen sinde før. — Jeg boede engang nede i Frederiks, jeg havde arbejdet og kæmpet mig op fra Intet til en velhavende Mand; saa kom min Svoger fra Hamborg og laante og laante igjen, og jeg troede ikke, det havde nogen Fare, før vi en Dag fik Brev om, at han var forsvunden, var slygtet bort og havde efterladt sin Hustru og Børn i den dybeste Elendighed. Den ene Ulykke fulgte den anden; samme Vinter forliste begge mine Skibe som fore paa Holland, jeg var bragt til Afgrundens Rand, jeg var affindig — nej! Det er ikke saa — ingen Undskyldninger, i denne Stund skal det være mit Hjerte, ikke min Mund, som skrifter. En falsk Greesfølelse fristede mig, Forsængelighed, Du! — jeg vilde redde mig, ligemeget ved hvilke Midler, — mit Pakhus var højt asureret, jeg stak Blt paa Gaarden, — forstaar Du? Det var Uret, det var slet, der er ingen Tilgivelse for en saadan Brode. — I hele mit tidligere Liv havde jeg ikke været mig nogen urigtig Handling bevidst, — fem Minutter var nok til at udslette Alt — jeg mente at frelse mig fra Ulykken; efter det Øjeblik begyndte den først, derfor standsede Sangen paa min Tunge, derfor bøjede mit Hoved sig til Jorden; naar Folk saae paa mig, slog jeg Djnene ned; min Misgjernings Mærke brændte paa min Pande. — Dagen efter kom jeg i Forhør; jeg nægtede i det ene Øjeblik og vilde i det næste have tilstaaet Alt. Da gif Døren op, —

„Ja!“ sagde den blege Moder, idet hun traadte hen til Manden og lagde sin Haand paa hans Hoved, og hendes Smerte var nu bleven til Smil, under hvilket hun hævede sit Hoved og vedblev: „Da gif Døren op, og jeg kom ind; derfor er det mig, som skal fortælle Resten. Jeg var en fattig Pige, og min Moder sad i trange Kaar; hun stræbte Nat og Dag, men kunde neppe finde Brødet til mig og en stakkels halvtosset Broder, som hverken forstod at føle eller sandse. Det lagde Aron Haf Mærke til, og en Aften bankede han paa og sagde: „I har arbejdet, saalænge jeres Kræfter slog til, Esther Leipzig, nu gjør I bedst i at hvile Jer, og lade mig sørge for Resten. Saa tog din Fader sig af os, fødte og klædte os, plejede min gamle Moder, luskede hendes Djne, og da min

Broder ogsaa var død, kom jeg i hans Hus, som om jeg havde været hans Datter. Du er endnu for ung til at kunne fatte de Belgjerninger, han viste mig og mine, men Du kan da nok forstaa, min Dreng, at man glemmer dem aldrig siden. — Hvad saa? Da han selv kom i Nød, tænkte jeg, at nu kunde jeg maaske gjøre lidt for ham igjen. Han havde et hæderligt Navn; han havde Dig og din døde Broder; jeres Fremtid maatte ikke lide af nogen Plet; jeg derimod, hvad Magt laa der vel paa mig? jeg havde Intet at vinde eller tabe her i Verden. Saa tog jeg hans Skyld paa mig, og kom i Tugthuset; den Tid gik snart, jeg har ikke angret det et eneste Minut. — Nu veed Du Alt! — Nej, ikke Alt," vedblev hun et Øjeblik efter og hendes Øjne lyste, medens et sjæleglad Smil og et Udtryk af den dybeste Lykke forklarede hendes Afsyn; „den Dag, jeg havde udstaaet min Straf, stod din Fader og ventede udenfor Tugthusporten, han tog mig i Haanden, — veed Du, hvor han førte mig hen? — til Kirken, min Dreng! han lod sig vie til mig. Jeg blev hans Hustru for Gud og Mennesker."

Da hun havde sagt dette, knælede hun ned foran Manden, ydmyg og stor i sin Lykke, og foldede sine Hænder over hans Knæ.

Aron Saks Øjne vare vaade; han tog Drengens Haand og hvæfede:

„Saften har Du lært din Moder at kjende. For var jeg bestandig ene om at holde af hende, som hun fortjener det. Ikke sandt, Du! fra nu af vil vi være To om det!"

Død og Liv.

Hytten vidner, det Ranke skal helde;
 Bullen vidner, det Heldende falder;
 Graven vidner, det Faldne forsvinder.
 Over det Heldende, Faldne, Forsvundne
 Kirken stod i Aarhundreder rundne;
 Bidned om Maal for Tid og for Elde,
 Bidned om Dødens knækkede Vælde,
 Bidned om Verdens dybeste Gaade:
 Sjælens evige Liv af Guds Naade.

Vinterbilleder.

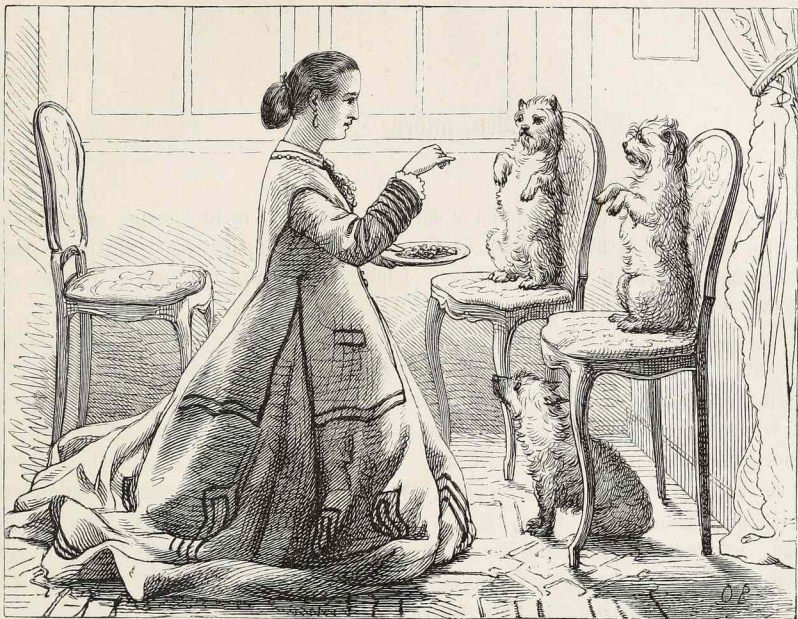
Stammen er sort og Toppen hvid,
 Og de bladløse Grene lude;
 „Forbi, forbi er den skønne Tid“,
 Man sidder og sukker bag Rude.
 „Ej“, siger Hjorten, „kom ud og se
 Ved Aftensol paa den rødmende Sne,
 Jeg kalder det dejligt herude“.

Stormen jager den vilde Sky
 Og pidster de styrtende Blande;
 „Afted, afted til vor Arnes Ly“,
 Man raaber og gysen om Lande.
 „Ej“, siger Hjorten, „at sly for lidt Blæst!
 Mig lyfter den brusende Storm af Nordvest,
 Der slaar mod min løftede Pande“.

Kulden drager paa Sejerstog
 Og kommer med Knugen og Knagen;
 „Hvor lunt og godt i en Kaffelovnstrog“,
 Man hviffer, i Svob indtil Hagen.
 „Ej“, siger Hjorten, „en folbar Plet,
 Hvor Sneen er toet og Bustafet tet,
 Lad se, om man viser mig Magen.“

Nogen ligger den froсне Jord
 Under Skovens tagløse Haller;
 „Nu dækkes ude kun usfelt Bord“,
 Det lyder, mens Kroppen knalder.
 „Ej“, siger Hjorten, „en Knop og et Straa,
 Vidt Bark af en Gren kan man altid faa,
 Og Rivet maa ta'es, som det falder.

Hurra for det frejdige Folkesærd,
 De kronede Herrer af Skoven,
 Som elsker Livet bag Bust og Trær,
 Om hvidt eller grønt er foroven;
 Som rigt og fattigt ved Nyffens Spil
 Kun takker sin Gud, at det er til,
 Og lever og dor i Skoven.

Hundekunster.

Sige, sige! Poten bøjet,
 Munden lukket, aabent Djet;
 Hjælper aldrig, at I klynke;
 Jeg vil made, I skal synke;
 Ingen Knurren, ingen Beklagelse,
 Jeg forstaar mig paa Børneopdragelse;
 Nu er jeg stor og lang min Kjole,
 Men til ifjor har jeg gaaet i Skole;
 Og Alt skal I lære bedre og nøjere:
 Med det Første bliver min Dannelse højere.

Den anden Verden.

Der var engang en gammel fattig Daglejer, som laa paa sit Yderste. Han lod da Præsten kalde, for at høre et Trøstens Ord. „Sa, min Søn,“ sagde Præsten, „her i Verden har du døjet meget ondt; men i Himlen faar du rig Erstatning for det alt sammen; der skal du finde Hvile.“

„Sa,“ svarede den Gamle, „man siger jo rigtignok, at i den anden Verden skal der være bedre end i denne; men jeg veed ikke rigtig, hvad jeg skal tro; for Arbejdet der maa dog vistnok være ligesaa svært som her. Vi er vel nok Flere om det der; men det maa ligegodt være et svært Stykke Arbejde at hive Solen op paa Himlen hver Morgen og hidse hende ned i Stranden hver Aften, og saa hive Maanen op om Aftenen og tænde alle de mange Lys deroppe og slukke dem igjen om Morgenen, og saa hidse Maanen ned igjen, og saa trække den store Vogn deroppe, naar det skal tordne, og blusse, naar det skal lyne. Men det Allerværste af det Hele bliver dog nok, naar det skal være Stormvejr; for at ligge der og puste og blæse Dag ud og Dag ind, det skal der dog et forstrækkelig stærkt Brynst til at udholde.“

Aldvandringen.

Der var engang et Par Folk, som havde en Hane og en Høne. Saa en Lørdag gif Hønen i Gaarden, og hun hørte, at Konen sagde til Manden: „Jeg har tænkt at slagte Hanen og stege den til de Fremmede imorgen.“ Saa havde Hønen nok af det, hun tog til sine Ben og hen til Hanen og sagde: „Uha! lille Mand! de slemme Folk vil tage og slagte dig og stege dig imorgen den Dag; og det vilde jeg tage min Død over. Vi maa finde paa Raad.“ — „Ja, veed du noget?“ sagde Hanen. „Ja,“ sagde Hønen, „vi tager en Kassefουλ og spænder de to sorte Katte for, og saa kjører vi langt bort herfra.“ Det syntes Hanen godt om, og de lavede sig da til Rejsen — de havde jo snart indpakket —, og saa om Aftenen spandte de de to Katte for Skovlen og kjørte affted. Ude paa Vejen mødte de en And. „Maa jeg kjøre med?“ sagde hun. „Ja, vil du med saa hæng paa!“ sagde Hanen, for han var jo Røst. Længere fremme paa Vejen kom de til en Gase, og saa kom de til en Hund, og saa til en Bødder og saa til en Tyr: Alle bad de, om de maatte kjøre med, og Alle fik de Lov at hæng paa, saa det blev jo et godt Læs.

Ud paa Natten kom de da til en enlig Gaard, der var ganske øde og forladt, ikke et Liv var der, hverken Folk eller Fæ, og der tog de sig da for at blive Natten over og hvile sig. Saa spandte Hanen Kattene fra Skovlen og anviste Enhver af Selskabet sit Natteherberge: „Hunden bliver i Porten, Tyren kan staa i Forstuen, Gasen kan sætte sig paa Bordenden, Anden kan gaa paa Gulvet, Kattene kan sætte sig i Kaffelovnskrogen, Bødderen maa ud i Kjøkkenet, og der sætter Hønen og jeg os op paa Røgstangen i Skorstenen.“ Ja, som Hanen sagde, saadan blev det da.

Den øde Gaard, de var kommet til, den var bleven forladt af Folkene, fordi de kunde ikke være der for Spøgeri. Og da det nu blev Midnat, saa kom der to hvide Spøgelser gaaende hen ad Vejen og standsede ved Korsvejen udenfor Gaarden. Saa siger det ene Spøgelse til det andet: „Du kan sagtens vente lidt herude, mens jeg ser her indenfor,“ og saa gif det ind, for at spøge lidt om i den øde Gaard.

Da Spøgelset nu kom i Porten, saa foer Hunden i Benene paa ham; han skyndte sig da ind i Forstuen, der tog Tyren ham paa Hornene og rystede ham dygtig; da han kom ind i Stuen og hen til Bordet, saa fik Gasen fat og nappede i ham; saa gif han da hen i Kaffelovnskrogen; men der rev og kradsede Kattene ham alt hvad de kunde, og imens gif Anden paa Gulvet og sagde „Rap, rap!“ Han søgte da ud i

Kjøffenet, men der løb Bødderen lige bus paa ham, og i det samme begyndte Hanen at gale af fuld Hals oppe i Skorstenen.

Da blev Spøgelsket helt forstrækket og løb ud til ham ude paa Vejen og sagde: „Huha! nej lad os bare komme herfra! Da jeg kom ind i Porten, saa kom Smeden og kneb mig med sine Tænger; da jeg kom ind i Forstuen, saa stod Lærkesmanden der med sin Halmtvege og han kyiede mig lige op til Loftet; saa gik jeg ind i Stuen, men der sad Skrædderen paa Bordet, og han prikkede mig med sin Naal; saa gik jeg hen i Krogen, for at hvile mig lidt paa Bænken; men der sad Kartepigerne, og de striglede løs paa mig med Karterne, og endda gik der En frem og tilbage paa Gulvet og raabte til dem: „Rap jer, rap jer!“ som om de ikke var rappe nok. Saa gik jeg ud i Kjøffenet; men der tog Koffepigen imod mig og gav mig nogle gode Rap med Ildstovlen og i det samme raabte En oppe i Skorstenen: Køl ham her op! Køl ham her op! — Nej, der kommer jeg aldrig mere!“

Saa fik Hanen og Hønen da Lov til at beholde Gaarden i Fred, og der lever de endnu som Blommen i et Æg, og de har faaet saa mange Kyllinger, at baade Læder og Løfter ere fulde.

Fra Gaden.

Hvilken Dver, spændt og tavs,
 Hos de vakre danste Dreng,
 Ej som Pengene var Snavs,
 Snarere som Snavs var Penge!
 Hvilken Roden, hvilken Graven,
 En paa Hug, og To paa Mave!
 Hvad har al den Birken stabt,
 Hvad har Pigebarnet tabt?

Hun har tabt en Skilling! „Er det det Hele,
Der bliver Fjndelon at dele!“

„„Hvad har hun tabt?““ En Eneftesilling!

„„Det bliver ikke den renefte Skilling!““

„Har hun tabt en Skilling?“ fløjter en Tredie,

„Det er vel Vogn og lutter Komedie!“

Men en Taareftrom fortæller,

Penge gjælder

Et for Sal og Et for Kjælder;

Tore Hugg og vaade Kinder

Banker, hvis hun ej den finder,

Tbi for Sult og bare Ven

Er en Skilling mer end een.

I Høsten.

Høstens Tid er en dejlig Tid,
 Og Leens Klang er Glæde,
 Den har Lon for Vaarens Flid,
 Og Neg er Kongesæde.
 Der skal mejes og der skal bindes,
 Der skal læses og hjemad vindes;
 Men Kæffet sætter os Brød paa Bord,
 Og Hesten trækker sit eget Foer.

Høstens Tid er en nøjsom Tid,
 Da maa hver Husmand stræbe,
 Nøjes med en hastig Bid,
 For Markens Herre slæbe.
 Fattigmands Lod og fattig Kvindes
 Er den at tralle, hvor lidet vindes,
 Men om til Kjærlighed hjem hun naaer,
 Da ejer hun mer end en Herregaard.

Konen og Eslet.

Konen.

Hvor kjedeligt her at vente,
 Jeg skulde jo Skrifte staa!
 At kom dog gode Herr Pater,
 At vi kan Klosteret naae!

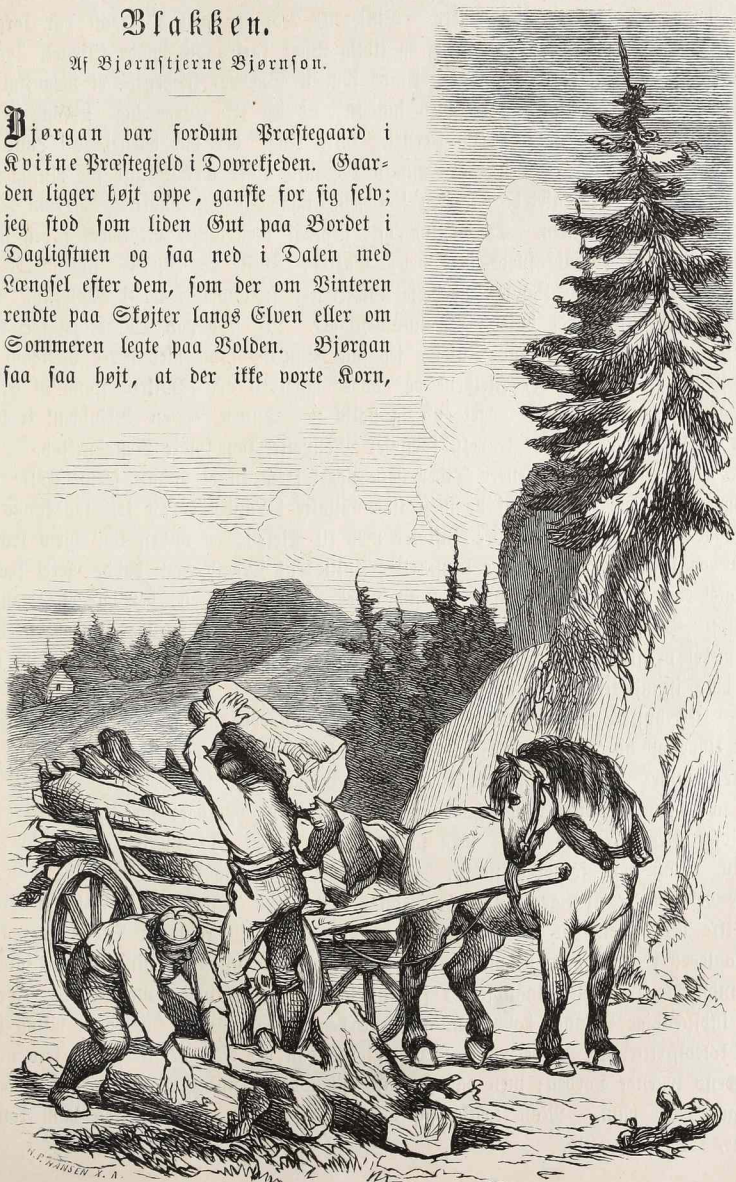
Eslet.

Jeg holder nok af at vente,
 Man kan sig en Tid selv staa;
 Skal ikke mit Foer jeg hente,
 Saa hellere staa end gaa.
 Na, na! „festina lente!“
 Siger jeg og den gode Pater,
 Vi er begge Paven's Soldater,
 Vi er lige gamle og graa —
 Og er jeg et paveligt Asen,
 Han horer vist med til Racen.

Blakken.

Af Bjørnstjerne Bjørnson.

Bjorgan var fordum Præstegaard i Kvikne Præstegjeld i Dovrefjeden. Gaarden ligger højt oppe, ganske for sig selv; jeg stod som liden Gut paa Bordet i Dagligstuen og saa ned i Dalen med Længsel efter dem, som der om Vinteren rendte paa Skøjter langs Elven eller om Sommeren legte paa Volden. Bjorgan saa saa højt, at der ikke voxte Korn,

hvorfør Gaarden ogsaa nu er solgt til en Schwejzer, og Præstegaard kjøbt i Dalen, hvor det dog er lidt ligere. Vinterens Komme paa Bjorgan var sørgelig tidlig! En Alger, som Far i en varm og tidlig Vaar forsøgsvis havde tilfaaet, laa en Morgen gjemt af Sne; det slagne Ho kunde faa en Snebyge istedenfor et Regnstyl, og naar nu Vinteren voxte! Kulden blev saadan, at jeg ikke turde tage i Gadedørens Dørklinke, fordi Fingrene sled paa Bernet. Min Far, der var barnefødt i Land ved Randsfjorden og saaledes ret hardet, maatte dog ofte kjøre med Maske for Ansigtet til det fjerne Annex. Det knirkede og skreg i Bejene, naar En kom gaaende, og kom Flere, blev det til skjærende Larm. Sneen laa ofte jevnhøj med andet Stofværk i den snære Bygning, mindre Udhusse snede helt ned, Vaffer, Buste og Gjerder udjeenedes, et Snehav bredte sig med Topper af høje Birketræer svømmende og i Volgning efter Stormen, der hist havde hulet, her sammenjaget. Jeg stod paa Bordet og saa Skiløbere fare nedover fra os mod Dalen, jeg saa Finner komme med deres Rensdyr fra Noraasfjogen susende nedover Fjeldene og opover igjen til os. Pulkene slang af og til, og jeg glemmer aldrig, naar Toget endelig holdt paa Tunet, og en Skindball krøb ud af hver Pulk og var et lidet travelt, fornøjet Menneske, som folgte Rensdyrklod.

Sviknedolen skal i senere Tider have voxet frem til et opløst, fermt Folk; men dengang var Kvikne kaldt et af de mest ilde omtalte i Landet. For ikke saa langt tilbage havde en Præst maattet føre Pistoler med til Kirken, en anden kom hjem fra sin Kirketur og fandt alt sit Bohave knust eller ituslidt af Mand, som havde været sværet i Ansigtet og som næsten havde skræmt Livet af hans Hustru, der var ene hjemme. Den sidste Præst havde slygtet derfra og bestemt nægtet at vende tilbage. Kaldet havde været præstløst i mange Aar, da Far — kausste netop derfor — fik det; thi man troede ham istand til at andøve en Boad i Storm.

Jeg huffer endnu tydelig, hvorledes jeg en Lørdagsmorgen paa alle Fire holdt paa at klype op ad Trappen til Kontoret, fordi den var islagt efter Vaskningen, og var ikke kommet mange Steg, da et Brag og Braat oppe fra Kontoret jog mig forfærdet ned igjen. Thi deroppe havde Bygdens Kjempe paataget sig at ville lære den gjensidige Præst Folkets Skik, men fandt til sin Skrak, at Præsten først vilde lære ham sin. Han kom saaledes ud af Døren, at han lod sig falde Trapperne helt ned, samlede der sine forskjellige Lemmer og fandt Gadedøren i fire Byx. Folket i Kvikne vidste ikke bedre, end at Præsten gav dem de Love, som kom fra Storchtinget. De vilde saaledes forbyde ham at gennemføre Skoleloven; de undsagde min Far, de samlede sig mandstærke i Skoleformandskabet for at hindre Forretningen med Vold. Trods Mors indstandige Bonner havde han taget derhen, og da Ingen vovede at bistaa ham med Skoledistriktens Inndeling o. s. v., gjorde han det efter bedste Skjøn selv under Mængdens truende Torden; men da han med Protokollen under Armen gik ud, veg de, og Ingen rørte ham. Man tænkte sig min Mors Subel, da hun saa ham komme kjørende, rolig som altid.

I disse Forhold og Omgivelser fødtes Blaffen! Hans Mor var en stor, rød Hoppe fra Gudbrandsdalen, Alles Fryd, som saa hende; hans Far var en Galning af en fort Fjordhest, som paa et fremmed Sted, hvor de drog sorgløse forbi med Hoppen, brød sfrigende ud af Skogen og over Gjerder og Grofter kom og tog, hvad hans var, med Kjærlighedens Net. Om Blaffen sagdes tidlig —: denne bliver den stærkeste Hest, noget Menneſte har set her nordpaa, og saa opvant som jeg var med Historier om Kjemper og Slagsmaal, saa jeg paa det lille Føl som paa en begavet Kammerat. Han var ellers ikke altid god mod mig; jeg bærer endnu et Ar over det højre Dje efter hans Hov; men lige tro fulgte jeg med Hoppen og Føllet, sov med dem paa Marken og trillede mig mellem Hoppens Ben, naar den spiste. Men een Gang havde jeg fulgt for langt. Dagen havde været varm, jeg var sovnet af inde i en aabenſtaaende Skoglade, hvor vi vel alle havde søgt Skygge; Hoppen og Føllet var gaaet videre, men jeg var blevet liggende. Det var sent paa Dag, da de, som havde raabt og søgt forgjeves, kom hjem med den Tidende, at jeg ikke var til at finde. Man tænke sig mine Forældres Skæk, — Alle ud at søge, Mark og Skog blev gennemraabt, Bækkene, Styrtingerne undersøgt, — indtil endelig En hører et Barn græde inde i Læden og opdager mig siddende i Høet. Jeg var saa forstræmt, at jeg lange ikke kunde tale; thi et stort Dyr havde staaet og set paa mig med Ildøjne. Om jeg havde drømt eller oplevet det, er ikke godt at sige, — men vist er det, at jeg endnu for nogle Aar siden vaagneede ved at se dette Dyr staa over mig.

Blaffen og jeg fik snart Kammerater; først en liden Hund, som lærte mig at stjæle Sukker, saa en Kat, som en Dag uventet optraadte i Kjøkkenet. Jeg havde aldrig før set en Kat; ligbleg styrte jeg ind og skreg at en stor Mus kom op af Kjelderens! Næste Foraar blev vi endnu flere; thi da kom en liden Gris til, — og saa ofte som Blaffen fulgte med Moderen paa Arbejde, blev det Hunden, Katten, Grisen og jeg, som holdt ihob. Vi forslog Tiden nok saa godt, især med at sove sammen. Jeg gav jo disse Kammerater alt det, jeg selv syntes om, saaledes bar jeg en Solbiste ud til Grisen, for at den skulde spise penere; den forsøgte ogsaa — d. v. s. at spise Solbisten. Naar jeg skulde følge mine Forældre ned til Folk i Dalen, fulgte Hunden, Katten og Grisen med. De to første kom i Færgen, som skulde føre over Elven, Grisen gryntede lidt og svømte saa efter. Vi blev da trakteret hver paa vor Vis, — og om Kvelden drog vi hjem igjen i samme Optog.

Men snart skulde jeg miste disse Kammerater og blot beholde Blaffen; thi min Far fik Næssets Kald i Romsdal. Det var en forunderlig Dag, da vi drog afsted, vi Born og en Barnepike i et liden Hus, som var sat paa en Langslæde, saa hverken Vind eller Sne kunde naa os, og min Far og Mor foran i en Bredslæde, og alle de omkring os, som atter og atter vilde sige os Farvel. Jeg kan ikke sige, at jeg var synderlig sorgmodig; thi jeg var bare sex Aar gammel, og jeg vidste, at der var kjøbt en Hat og Frak og Buxer til mig i Trondhjem, som jeg skulde saa paa, naar vi

kom frem! Og der, i vort ny Hjem, skulde jeg for første Gang faa se Sjoen! Og faa var jo Blakken med!

Her paa Næssets Præstegaard, en af de skønneste Gaarde i Landet, som den ligger der bredbarmet mellem to mødende Fjorde med grønt Fjeld over sig, Fossefald og Gaarde paa den modsatte Strand, følgende Marker og Liv inde i Dalbunden, og udover langs Fjorden Fjelde med Næs i Næs skydende ud i Sjoen og en stor Gaard ude paa hvert, — her paa Næssets Præstegaard, hvor jeg kunde staa i Kvelden og se paa Solspillet over Fjeld og Fjord, til jeg grad, som om jeg havde gjort noget Ondt, — og hvor jeg paa mine Ski nede i en eller anden Dal pludselig kunde stanse som troldbundet af en Skjønhed, af en Kængsel, som jeg ikke magtede at klare, men som var saa stor, at jeg ovenpaa den højeste Glæde folte den dybeste Indestængelse og Sorg, — her paa Næssets Præstegaard vogte mine Indtryk, men et af de lidligste var det, jeg fik af Blakken; thi her vogte ogsaa han, blev en Kjempe og gjorde Kjempeværk.

Han havde ikke meget over Middels højde, men var forholdsvis særdeles lang og af en Bredde, som man maatte le ad; han var blak af Farve, mere gul end hvid, med sort, overordenlig fyldigt Får; han blev et tungt, godmodigt Dyr, — til Dagligbrug altid ludende. Hvad han var vant til, gjorde han rolig som en Dre, men tilgavns. Foruden at han forrettede mere end det halve Hestearbejde ved Agerbrug, Vedkjørsel o. s. v. paa denne tungbrugte Gaard, drog han frem til en stor, ny Hovedbygning og til det Meget, min Får ellers lod bygge, over Halvparten af Birket, og drog det af en langt bortliggende, forstrækkelig Udmærk. Hvor to Heste ikke kunde faa det frem, der brugtes Blakken, og saasandt Grejerne holdt, kom det frem. Han saa gjerne tilbage paa Gutterne, mens de læsede hans dobbelte og tredobbelte Læs, han sagde just ikke Noget dertil, men man maatte dog en tre, fire Gange bede ham gaa, før han gik, og selv da gjorde han først et Par Provetag — og saa tog han det! Det gik mageligt, Skridt for Skridt; der kom undertiden en ny Tjenestegut, som vilde indøve ham i en hurtigere Takt, men det endte altid med, at Gutten maatte lære Hestens. Svøbe blev aldrig brugt; thi man fik snart den vældige Arbejder saa kjer, at det Hele gik med Kjeleri. Efter hvert som Blakken blev berømt i Bygderne, blev det jo en Ære at kjøre ham.

Thi Blakken var snart uden Sammenligning Præstegjeldets største Vidunder. Det begyndte som overalt, hvor noget Stort stikker op, med grueligt Spektakel og Had, det begyndte nemlig med, at Blakken, som gik i Udmærken og paa Fjeldet mellem Bygdens andre Heste, vilde have alle Hopper for sig selv. Han saaledes stamflog og slængede de Medbejlere, som indbildte sig Noget, at Bønderne kom dragende med dem til Præstegaarden under dyre Forbandelser og med Krav paa Erstatning. De slog sig efterhaanden tiltaals, da de nok indfaa, at de kunde staa sig paa det alligevel; thi Blakkens Afkom priste ham! Men det var dem dog længe harmeligt, at hans Overlegenhed var saa uhyre og absolut. Vor Nabo Løjtnanten kunde som Krigsmand ikke finde sig deri; han fik fat i to svære gudbrandsdølske Dyr, herlige Heste, — og disse skulde lære Blakken Respekt. Der blev vaaget for og imod; hvor var vi ikke spændt paa

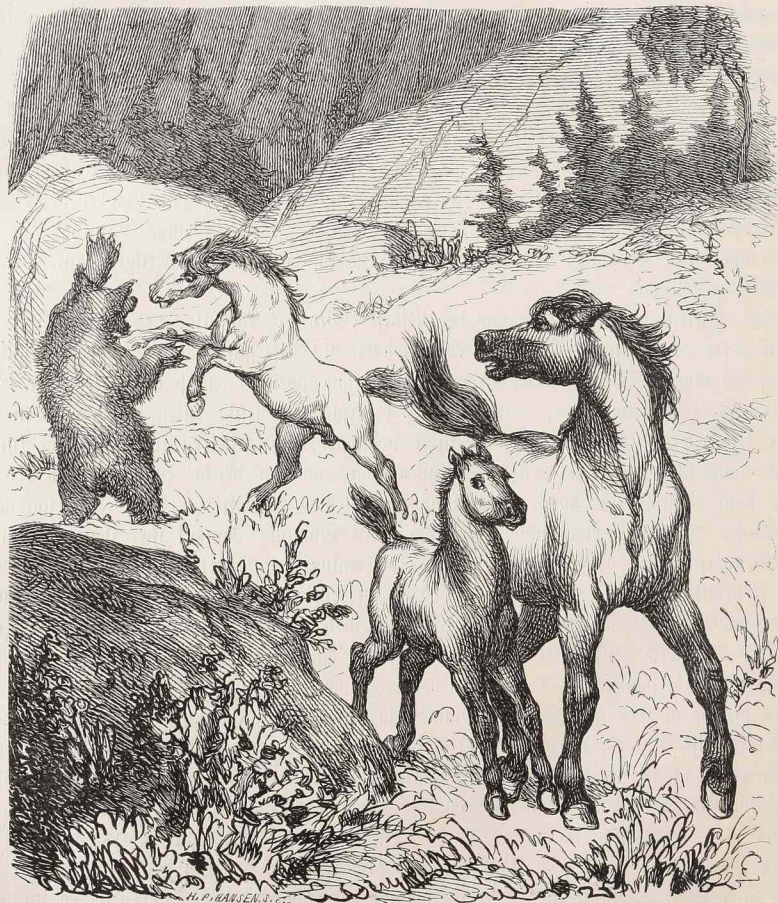
Udfaldet af det første Sammenstød om Vaaren oppi Fjeldbejtet! Seg glemmer derfor aldrig den vakre Pinfedags Kveld jeg stod ude og lyede paa Aarfuglen, som spillede i Bien, da en Bente kom løbende og mældte, at begge Vojtnantshestene stod henne ved Slibestene og trukkede sig op til hverandre. Alle derhen, — og se: de to dejlige Dyr stod og skaly, blodende af Saar i Saar, de havde været under Blakkens uhyre Hove og Tander! Rødselen havde givet dem Kraft til at sætte over Præstegaardens høje Skigar; thi de havde ikke vovet at stanse, før de kom til Hus. Dagen efter lod Blakkens Pris ved Kirkemuren, og fortas derfra over „Fjeld og Fjøre“.

Blakken havde den Sorg, at en af hans Sommer, en kvik, brun Hest, om nogle Aar vilde dele Magten med ham. Men han greb ham midt i hans første Dyrersforseg, og da den driftige Son ikke vilde tage Flugten, men rejste et udæstende Kampstrig, løftede den prøvede Kjempe sig, de gif imod hverandre paa Bagbenene, lagde Forbenene om hverandres Hals og brodes*). Snart stod den unge Galning som en Violinbue; lidt efter laa han nedbrudt paa Jorden og fik sine faderlige Bank. Dette stod jeg og saa paa.

Næsten hver Sommer var der Bjørn i Marken, som slog ned mange Kjøer og Sander for os og Andre. Ret som det var, hørte vi Gjætergutten nidhauke, og Buhunden halse; da ringtes med Kloffen, Arbejdsfolkene kom løbende, og op i Marken med Geværer, Dyrer og Jernstaurer; men de kom i Reglen for sent; enten havde Hunden alt jaget Bjørnen, eller ogsaa var Kreaturet nedslaaet, før Hjælpen kom. Hestene kunde bedre hytte sig; men det hændte dog nu og da, at han dræbte en Hest enten ved at lokke ham i en Myr, hvor Hesten sank i og blev et let Offer, eller ved at faa ham paa Sag, saa han styrtede udover et Sva. En Sommer var det især slemt, der var næsten ingen Uge, hvori Bjørnen ikke var ved Kreaturerne; Hestene kom, ret som det var, helt frem til Raaket og var dygtig rædde af sig; thi hvergang var de jaget af Bjørnen. Men Blakken og den Hoppe og det Føl, han med skarpe Sko holdt Vagt for, de kom aldrig. Vi vidste tilsidt ikke, hvorledes det var gaaet dem; Gjæterne havde ikke hørt Hoppens Vjelde paa mange Dage. Da det havde været et langvarigt Uvejr, hvori Hestene ellers plejede at søge nærmere til Hjemmet, ja, ofte at stille sig lige udenfor ved Grinden, som førte til Stalden, og de endda ikke var kommet, sendtes Gutterne mandstærke oppi Skogen for at søge. De søgte mest omkring myrlandt Jord, om Bjørnen der skulde have forlokket den kamplystne Hest og saa overvundet ham og siden kanske taget baade Føllet og Hoppen, som naturligvis vilde forsvare Føllet. De søgte og søgte uden at se noget Mistenkeligt; Spor („Far“ som det hedder) efter Bjørnen var allevegne at se; men intet Tegns til Kamp med Heste. Som Gutterne gaar og taler om dette og nærmer sig det bedste Hestebejete i hele Skogen, bliver En af dem opmærksom paa, at lige i Nærheden af en Myr er Spor efter Føl og Hoppe, men at de i det Uendelige har gaaet rundt paa samme Plet, altsaa i stor Angst, og dette er sket nylig, vistnok endnu samme Dag.

*) Skjotheste slaas altid paa denne Maade.

Bed saa at undersøge Myren, fandt de ganske rigtig denne opsparket efter en stor Kamp. Det begyndte at gaa Gutterne baade koldt og varmt, men de vilde dog se nøjere efter. Ved Kanten af Myren saa de Spor efter Bagbenene baade paa Bjørn og Hest; de havde altsaa begge strax rejst sig op, Bjørnen var gaaet baglængs ud i Myren for at

narre Hesten, og Hesten efter; thi Bjørnens brede Lab og Lag kan Myrjorden nok bære; ej heller er han saa tung som Hesten, der synker i og sidder fast. Men denne gang havde Bjørnen forregnet sig; thi vel var Blakken sunket stngt nedi, men hans Lænders Kjempekræfter havde loftet Benene op af Myrens Sug, mens de skarpsfuede

Forben pryglede, og Skjæretanderne rev, — og snart saa man ikke længer ligt til Bjornens Bagben, men derimod et nøjagtigt Aftryk af hans Pels, og atter et og atter et, og saa hele Myren nedover: han var fastet overende, havde ikke kunnet løfte sig igjen, men havde væltet sig Kull i Kull for at skytte sig mod Slagene og Videne af den rasende Hest, og dette kunde de forfølge lige til fast Jord. Spildnet af Kamppladens varme Fortælling blev Gutterne mere lydhøre og glogge og kunde nu i den stille, solfittrende Luft efter Regnvejret høre Hoppens Vjelde fra Lovfogen under Aasen. De ilte derhen, — men mødtes af Blakken, som med sprudende Dine forbød dem at komme nærmere. Han var ikke til at kjende igjen. Med løftet Hoved, vajende Manke travede han rundt om Hoppen og Føllet i store Kredse, og det var kun efter megen blid Tale og ved Hjælp af Salt, som de bar med, at de kunde faa ham til at hufte, det var Kjendtfolk, som kom. Men denne Blakkens Storbedrift, som i sit Slags var enestaaende, lagde saadan Glans om hans Navn, at han fra „Præsteblakken“ herefter ophøjedes til at hedde „Bjørneblakken“. Gang paa Gang, Aar efter Aar var han i Kast med Bjørnen, og hvergang længe bagefter ikke til at styre. Han kom engang hjem med Marke efter Bjornens Klor; det havde været en gammel Kjempe, som havde faat Tag oppe under Dine paa Hesten, og havde rispet forfærdelig nedover da Hesten havde slidt Hovedet løst. At have en saa gammel Skothest gaaende skarpskoet i Udmarken var ellers farligt; men Hestene kjendte ham og flygtede, og selv om en og anden endnu var dum nok til at lade sig banke, saa var man overbærende med Blakken for hans store Berømtheds Skyld. En Hest, som lagde Bjørnen i Bakken, maatte faa gjøre hvad han vilde.

Hvor beundret han var, kunde bedst ses, naar vi, som sjelden hændte, var nødt til at tage ham til Kirkehest. Skulde hele Familien med Husjomfru og Lærer op at kjøre, maatte han drage tre, fire af os i en gammel Gig, hvori man sad „ej blot til Lyft“. Da ingen af de sædvanlige Stadsfaler var stor nok, maatte han humpe iveau i Arbejdstøjet, og da den svære, gjenstridige Man laa ned i Dine paa ham, saa han just ikke ud til at fare i Kirkefærd. Man maatte sætte ham bagerst; thi dels vilde han ikke springe, men bare gaa som foran Arbejdsfærren, dels vilde han op med Kirkefolket i alle de Skogveje, han var vant til. Men gif han bagerst, fulgte han jo paa en Bis med; naar de andre Heste sprang, saa byrrede Blakken, og saaledes kom de, der sad i Giggen, frem humpende i rykfevis, eller som i Sjøgang, og ved een Lejlighed med virkelig Sjøshge. Ved Kirken derimod forandrede det Hele sig. Der var nemlig mange andre Heste, han løftede strax Hovedet og gav et kampfærdigt Skrig; det svarte fra Markerne rundt om, han vilde afsted med Giggen, men blev holdt, afladst og tjoret. Han havde sit eget aregne Tjor med, og blev sat paa en Plads tæt under Fjeldet for at være saa langt fra de andre Heste som mulig. Men han vilde til dem, han sled i Tjoret, rejste sig paa Bagbenene, rystede Manken og skreg nedover! Der var flere Folk omkring ham end i Kirken; naar han en Stund var rolig, klappede de ham og maalte hans Bryst, hans Hals, hans Lender, tog ogsaa Tag i Munden for at se paa hans Tandgar, men saa=

snart en af de andre Hefte skreg, sled han sig fra dem, rejste sig og skreg igjen, — det tyktes dem det herligste Syn, de havde set. Seg for min Del har vist aldrig senere været saa stolt af Noget, som jeg dengang var af Blakken, naar jeg stod mellem Vonderne og hørte de smeldende Lovord.

Og her paa Toppen af hans Triumfbane vil jeg forlade ham. Seg kom ud og fik andre Maal for min Beundring og andre Helte at følge.

Anm. Pulk o: Finneslæde. — Skindbold o: Skindbold. — Andøve o: roe mod Vinden. — Bny o: Spring. — Blaf o: blegagtig. — Fag o: Mantel. — Virket o: Materialierne. — Grejerne o: Kjøretøjet. — Bejtet o: Græsningen. — Vaaget o: novet, vaddet. — Skigar o: Gjerde af flovet Brænde. — Hjøre o: slat Strandbred. — Skjotheste o: Skydsheste. — Sander o: Faar. — Midhaute o: hujer i eet væk. — Fubunden o: Hyrdehunden. — Jernstaurer o: Jernstanger. — Eva o: nogen Klippe. — Raaf o: Gangsti for Kreaturerne. — Myrlandt o: moradsig, sumpet. — Glogge o: skarpsnuede. — Landgar o: Landgjerde.

Krybskytten.

Hurtig! Stang Døren! sluk Lyset, sluk!
 Under Bordet, Hund! Ikke et Mul!
 Fogden og Skytten inat har snuset,
 Haglene har mig om Dreene suset,
 Om et Djeblik har vi dem her ved Huset!
 Hid i en Fart med lidt som kan styrke! —
 Det er godt man kan hitte Munden i Mørke. —
 Naa, raft Børnlille!
 Der er ingen Tid at spille!
 Bukken i Hullet!
 Blodet af Gulvet!

Her er Tasse og Bøsse,
Her er Halsklud og Møsse,
Her er Stovlerne, Buxerne, Besten og Trojen!
Er I færdige? Godt! Saa hurtig i Køjen! —
Er de der? — Hys! — Der har vi nok Parret
Byt, I blev narret!

Ja en Stund faar i Lov at dundre og vræle;
Vi sover saa fast, vi usthldige Sjæle.
Men saa faar jeg aabne de gjæstfri Porte
Og ta jer imod i den bare Skjorte.
Kom kun og vims og vrøvl og væv,
Og se, om I fanger en gammel Næv.
Næ, næ! Endnu er der Hank paa Krukken;
Og imorgen — saa æder Ræven Buffen.

En Søndag.

Der var intet hvælvet Kirkefor,
 Der var intet prydet Alterbord,
 Der var ingen Billeder, Lys og Pragt,
 Der var ingen Skare i Højtidsdragt;
 Der blusfed en Rose i Vindvets Karm
 Og talte om Kjærlighed fuld og varm;
 Der faldt med Sollyfets glade Strime
 En Søndagsglands over Arbejdets Time;
 Der steg mod Himlen en aandelig Sang,
 Som tolked Hjerternes dybeste Trang:
 En Fællesskabshilsen, en Lovsang skjøn,
 „Guds Menighed sng for vor Skaber iløn“;
 Der samledes To i det ene Navn; —
 Da stod Han hos dem med aabnet Favn.

Efter Sygelejet.

Jeg troede aldrig mer
 Jeg stulde Solen s'ue,
 Men som et brustent Ver
 Nedgraves under Tue;
 O Gud, jeg takker Dig
 For dette Gjenhyns Nykke,
 I denne lyse Maj
 Betsigner jeg min Krykke.

Hvad gjør mig dog saa glad?
 Med Barnets glade Stirren
 Jeg ser paa Blomst og Blad,
 Paa Sommerfuglens Svirren;
 Som saae jeg første Gang,
 Hvad allerbedst jeg kjender:
 Min Hyld, mit Humlehang,
 De kjære, gamle Venner.

Sa som et Barn jeg ser,
 Dg kan mig daarligt raade,
 Men Barn jeg blev i Mer:
 I Troen paa Guds Naade;
 Der er ej Savn saa stort,
 Som ikke Han kan fylde,
 Der er ej Sorg saa fort,
 Som Han ej kan forgylde.

Sa Herren har bestemt
 Sin Englestare ude
 Hos Hver, som er beslemmt
 Dg vaander sig paa Bude;
 Den halvforglemte Trost,
 Som tav i Psalmebogen,
 Den lofted højt sin Røst,
 Naar Smerten holdt mig vaagen.

Det kom saa let til No
 Hvert sorgfuldt Suk derinde,
 Der kom saa tryk en Tro
 I Hjerte, Sjæl og Sinde;
 Sa, naar jeg tænker paa
 Den stille Sjælehyffe,
 Da er det som jeg saae
 Det blomstre om min Krykke.

Fra Brændekurven.

Lidt Botanik. Af Knud Valloe.

Adam var ung og glad; han var endnu ikke tyve Aar. Det var ikke den gamle Adam, som du nok kjender, det var en af hans Efterkommere. Men der var Noget af „den gamle Adam“ i ham. Somme sagde, at han var ikke saa slittig som han kunde være. Naar Vaarsolen skinnede og Markerne grønnedes, saa sang det i ham og saa maatte han ud at høre paa Lærterne og synge op med dem; naar Vøgen sprang ud, saa kunde han godt have skrevet paa sin Dør: „Traffes sikkest i Skoven“; og jo flere grønne Blade Vøgen fik, desto flere hvide Blade kom der i hans Kollegiehefter; de skulde fyldes i de lange Vinterastner, men aldrig smagte Punschen saa godt i det glade Lag, som naar Adam bruggede Vollen.

„Men hvad fejler dog Adam?“ spurgte en af Vennerne en Dag. „Sa hvad fejler dog Adam?“ spurgte den anden til Svar. Det var de enige om, at han maatte fejle Noget, han var bleven saa fæ, men hvad?

Ingen af dem vidste, at han en Dag havde set den smukke Anna, Skovriderdatteren, som var i Besøg i Byen; Dagen efter havde han talt med hende og den følgende Dags Aften havde han dandsset og dandsset igjen med hende. Saa var hun rejst hjem, og fra den Dag af var det, at Adam gik omkring i sine egne Tanker og svarede i Ost, naar de spurgte ham i Vest. Skulde han nogensinde saa hende at se igjen? Naar skulde han se hende igjen? Hvorledes skulde han saa hende at se? Det var Spørgsmaal, der kom og kom igjen — tilsidst kunde han ikke holde det ud længere. Saa tog han Hat og Stok og skrev „Bortrejst“ paa sin Dør. Paa Gaden indhentede en Ven ham: „Skal du med ud at høre Anatomi?“ — „Anna? Hvad for en Anna?“ spurgte Adam. — „Bittig Hund!“ udbrod Vennen, „Anatomi sagde jeg“. Det gav et Sæt i Adam, da han kom til at tænke paa Skeletter og Kranier; han rystede paa Hovedet og gik sin Vej bort fra Byen, som det bedst kunde falde, over Marker og igjennem Skove.

Det var en Søndag Formiddag. Solen skinnede over Engen; Gaaseurter og Engblommer skinnede igjen fra det friske Grønne; Lærterne sang højt oppe i Luften, Sommerfuglene slagrede fra Blomst til Blomst og henne mellem Sivene glimtede Guldfmedenes Binger i Sollyset. Under en stor Væg ved Foden af Skovbakkens laa Adam og stirrede op i Traets Krone. En sagte Vind viftede; igjennem de smaa Abninger i

Løvværket, som dannede sig og lukkede sig igjen, smuttede Solstraalerne ned til Skovbunden. Men Adam saae og hørte Intet; han tænkte paa Anna og paa deres Møde; hendes Stemme klang i hans Øre og han syntes at se Smilet spille paa hendes Ansigt. Langt borte begyndte en Kirkeklokke at ringe. Skulde Klokken engang ringe for ham og hende? Saa kom Spørgsmaalene igjen og bankede paa og forlangte Svar. „Nej!“ udbrod han endelig, „Noget maa der gøres!“ og saa rejste han sig hurtigt op. Hans Øje faldt paa Træstammen; der var staaet et Navn deri. Han tog sin Kniv og gav sig til at skjære i Stammen bestandig ivrigere og ivrigere; Flagspættten, der lange havde foretaget sine Løb opad Nabostammerne, vendte Hovedet, saae paa ham et Øjeblik og fløj bort til et andet Træ, som om den havde opdaget en Medbejler og derfor vilde flygte; han skjær, som om han skulde skjære sig ud af et Fængsel og af og til mumlede han ved sig selv: „Noget maa der gøres!“ Han skjær et A og ved Siden et andet A og saa begyndte han paa en Figur, som nok kunde komme til at ligne et Hjerte. Da lod ham med Et Haanden synke og traadte et Skridt tilbage. „Aa!“ udbrod han og rystede paa Hovedet. —

„Aa“, lod det bagved ham, „ja det staaer der saa Stam! Noget maa der jo gøres! Jeg troede halvejs, at de vilde sælde min Bøg“.

Adam havde vendt sig. Stemmen kom fra en Mand i grøn Frakke, som stod og støttede de forslagne Arme paa en Bøsse. Uvilkaarlig løftede han Haanden med Kniven, men Manden stod ganske rolig og smilede og saa lod han Haanden synke igjen.

„Ja det er vist ogsaa det Bedste“, smaale den Grønne, „for jeg er vist mere ømskindet end Bøgen. Jeg vil ellers kun sige, at det ikke er den rette Maade at bestjære Træer paa. Hvad skal nu det AA gjøre godt for?“

Adam tav. Det var svært at sige, hvad det skulde gjøre godt for.

„Ja Noget skulde der jo gøres“, vedblev den Fremmede, „men det kalder vi nu for at gjøre Skade. Nu — jeg har selv været ung og jeg forstaar nok Meningen. Men nu skal jeg give dem et Ord, som jeg engang fik af en gammel Sager; det var Alt, hvad han vilde give mig dengang, skjøndt jeg bad ham om noget Mere. „Førend du sigter“, sagde han, „maa du først sørge for at der er Krudt og Kugle i Bøssen. Det er det, der skal gøres!“ Farvel!“ Adam gjorde en Bevægelse som om han vilde gaa efter ham, men standsede et Øjeblik og gif derpaa med hurtige Skridt hen over Engen.

Dagen efter var Adam en af de første ved Forelæsningerne. Han sad og prøvede en Pen. „Det er det, der skal gøres“ skrev han paa Omslaget af Kollegieheftet.

Det var en klar Vinterdag. Ilden knittede i Kaffelovnen i den hyggelige Dagligstue, hvor den gamle Doktor sad og laste Aviserne, medens hans Hustru syslede ved Kaffebordet. Ved Binduet sad en rask Dreng ved sine Bøger, men det gif kun smaat med Lektierne. Solskinnet paa Gjenboens sneklædte Tag blandede ham — saa

maatte han hvile sine Djne ved at vende dem mod Fastelavnsbollerne paa Frokostbordet; saa trængte Lyden af Kanebjelder og Pidskeknald ind fra Gaden og mindede ham om, at nu kunde han nok taale at se lidt paa Sneen igjen.

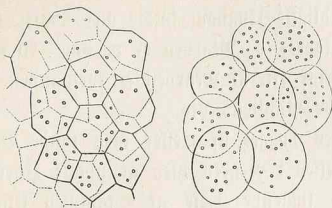
„Naa Frederik. Hvad var det saa, du vilde?“ spurgte Doktoren.

„So Bedstefa'er! det er det om Cellerne og alt det; det er virkelig saa grueltigt svært. Fader sagde, at jeg skulde spørge dig om det, for naar det ikke var Cellerne i Cellesængslerne, saa forstod han sig ikke paa det. Her skal du se!“ Og medens han pegede med Fingeren i Bogen, foer hans Djne spejdende over Bordet, hvorfra de hjembragte den Efterretning, at Vollen tilhøjre var den største, men den tilvenstre havde flest Rosiner — det er altid godt at være forberedt.

„Om Stænglens Bygning og Væxt hos de toskimbladede Planter“, læste Bedstefaderen. „Saa det skal vi nok komme ud af, men først maa vi have Noget at se paa; kom her!“ De gik hen til et Vindue, som vendte ud til Gaarden. „Løb ud til Niels Brændehugger, som staar derude — det er ham med den røde Nase — og bed ham om at fange et Par Stykker ud af de Grene der i Bunken!“ Et Øjeblik efter kom Drengen med det Forlangte og Doktoren havde imidlertid ransaget Brændekassen og udtaget nogle Stykker.

„Inderst i Stammen, veed du, ligger Marven; lag nu Mærke til, hvor lille den er i Sammenligning med alt det Øvrige. Udenom den ligger Beddet afdeelt i mange Lag, det ene udenom det andet, som vi tydeligt se, især naar vi nu med en skarp Kniv glatte Endefladerne lidt f. Ex. paa denne Fyrrepind; paa den oversaugede Gren ser du dem som Ringe — Arringe kaldes de, fordi hver af dem viser os, hvormegret Grenen er vozet i et Aar; nu kan vi altsaa tælle os til, hvor gammel Grenen er. Her paa dette Stykke Bøgebrænde, hvor Stammen er klovat lige fra Marven og ud til Barken ser du nogle blanke brune Plader — Marvstraaalerne. De ere kun tynde og paa den oversaugede Flade kan vi spore dem som lange smalle Striber. Se nu paa Arringene her, hvorledes de i det Hele ere bredere inde ved Marven; men forresten aftage de ikke ganske jævnt udad; her er f. Ex. en, som er smallere end sine Naboer og her er en anden, som er bredere. Og følger du en enkelt Arring helt rundt, saa er den ikke altid lige tyk overalt; her paa den ene Side ere de fleste netop smallere end paa den anden. Udenom Beddet ligger Barken; den Farve, den har yderst ude paa disse Stykker Bøgebrænde, hører ikke selve Barken til; den er nemlig beklædt med et helt Overtræk af de smaa Planter, der kaldes Laver; hist og her se vi nogle smaa graa Vorter og smaa brune Skiver; det er netop Frugterne af forskellige Lavarter. Naar Træet er friskt, er der en stor Forskel imellem den yderste Del af Barken — Korken — som er mørk, tør og haard og den inderste Del, som er fastigere og ofte grøn. Basten, der ligger paa Indersiden af Barken, er her kun tynd, men hos mange Træer, som Linden, bestaar den af mange Lag, som lade sig adskille meget let.

Alle disse Lag af Stammen ere nu ligesom alle andre Plantedele byggede op af de smaa Legemer, som vi kalde Celler. Her er jo tegnet nogle af dem i din Bog. Se her!”

Grundvæv, A af Hyldemarv, B af Hunsløgsblad.

„Ja Bedstefæder! det har Hr. Lavfjær forklaret os. Han sagde, at Planten var bygget af lutter Celler ligesom en Mur er sammensat af Mursten. Man skulde bare tænke sig, at Murstenene var hule og at nogle af dem var fyldt med Saft, andre med smaa Korn og andre igjen med begge Dele, saa lignede Muren en Plantebygning. Og saa har Cellerne ikke samme Form allesammen saadan som Murstenene, men de kan baade være runde og kantede — det har jeg selv set.”

„Hvorledes fik du det at se?”

„Det har jeg set i Hr. Lavfjærs det store Mikroskop, for med de bare Øjne kan man ikke se en Snus. Først viste han os Cellerne af et Blad; det var saadan nogle runde Blærer, som de, der ere tegnede der, men de smaa Korn inden i dem var grønne; og saa skjær han en Skive ud af en Kartoffel, den var saa tynd, saa tynd, og lagde den paa en Glasplade under Mikroskopet, og paa den kunde vi se en Mængde smaa Rum, som var adskilte ved ganske tynde Vægge og fyldte med klare Korn — det var Celler med Stivelsesforn i. Og han viste os ogsaa, hvordan man kunde se, at det virkelig var Stivelsesforn; han tog en lille Flaske med en brun Mixture i — hvad var det nu, det hed? Det begynder med S —”.

„Var det ikke snarere med „J“?”

„So! Sod! Sod hed det og det heldte han paa Glaspladen og saa blev alle Stivelsesfornene ganske blaa som Violær”.

„Nu vel da”, fortsatte Bedstefæderen, „eftersom nu disse Celler udgjøre Bestanddele af haarde eller af bløde Plantedele, har de forskjellige Egenkaber. Den Væg, som danner den yderste Del af Cellen — Cellehinden — kan være tynd og blød og indeslutte flydende Stoffer og smaa faste Legemer; eller ogsaa kan den være tyk og haard og da er der kun Plads til grumme Lidt indeni den. Tænk paa en Blomme eller en Fersken: den bløde spiselige Del er bygget af tyndvæggede Celler, som ere fyldte med den velsmagende Saft, medens den haarde Sten er sammensat af Celler, hvis Vægge

ere overordentlig tykke; men da Ferskenfrugten begyndte at dannes, dengang da den sad som en lille grøn Frugtknude i Blomsten, da var der saa godt som ingen Forskiel mellem Cellerne i det yderste og inderste Lag.

Marven er blødere end Beddet. Den er nemlig bygget af tyndvæggede Celler. Disse vare i Stanglens tidligste Ungdom fyldte med Saft, men det varer ikke længe, førend de udtømmes og udtørres og Marven er da død. Af de hule Træer, der grønnes og bære Frugter i mange Aar efterat Marven er forsvunden, lære vi, at den ikke vedbliver at være nødvendig for Plantens Liv.

Barken er ligeledes bygget af Celler med tynde Vægge. De Celler, hvoraf Korken bestaaer, ere døde eller i Begreb med at uddø; Korken kan altsaa ikke udvide sig, og naar de indenfor liggende Dele af Stammen tiltage i Tykkelse, maa den sprænges; men altsom dens yderste Lag falde af, dannes der indadtil bestandig nye Korkceller. Hos flere Planter opnaar Korken en betydelig Tykkelse og navnlig bliver Kork-Egen af stor Vigtighed, da den blandt Andet leverer Materialet til den uhyre Mængde af Kork-Propper, der forbruges imellem Aar og Dag. I den inderste Del af Barken ere Cellerne derimod levende og saftfyldte; man kan i dem ogsaa finde de smaa grønne Kugler, som findes i de grønne Blades Celler, og om Efteraaret og Vinteren kunne de indeholde en Mængde af de smaa Stivelseskorn, som vi kjende f. Ex. fra Kartoflen og Sædefornet og som udgjør den væsentligste Bestanddel af Melet. Ved disse Egenskaber kan Barken tjene som Fødemiddel for Dyr og Mennesker: i den inderste Del af Barken, halvt i denne halvt i Beddet gnave Barkbillelarverne deres Gange; Baveren lever jo af Barken, som den omhyggelig skræller af Grenene, førend den benytter dem til sine Bygninger; og i din Historie har du jo læst om „Barkfongen“, som fik det Ugenavn af Svenskerne, fordi det var saa knapt med Kornet i hans Regeringstid, at de mange Steder maatte lave Brød af Bark. Men ogsaa mange andre Stoffer dannes i de Celler, hvoraf Barken bestaar. Egetræets Bark indeholder en Mængde af det Stof, hvorved Dyrenes Huder garves til Læder; i Kaneeltræets Bark findes den flygtige Olie, hvorfra dette Krydderis Bellugt og Velsmag hidrører; og i Chinatræets Bark finde vi det kraftige Lægemiddel, som kaldes Chinin — det var det, som jog din Koldfeber paa Døren i Sommer.

Vi komme nu til den haardeste Del af Stammen, til Beddet. Husk nu paa, hvor let det er at klove Beddet paalangs og hvormeget sværere det er at hugge det over paatværs. Beddets Celler udmarke sig nemlig fremfor Marvens og Barkens ikke blot ved deres tykke Vægge men ogsaa ved deres Form. I Marv og Bark har hver af dem omtrent samme Længde og Brede og Tykkelse; i Beddet ere de derimod meget langstrakte og smalle og spidse i begge Ender, som vende opad og nedad. Desuden findes der i Beddet en Mængde paalangs løbende Rør, Karrene, hvis Vægge ligeledes ere saa tykke, at de kunne give Stammen Styrke. Karrene og Vedcellerne tilsammen danne tilligemed Væscellerne de saakaldte Karbundter; disse ere ordnede i en Kreds om Marven og imellem dem er det at de tynde pladeformige Marvstræaler

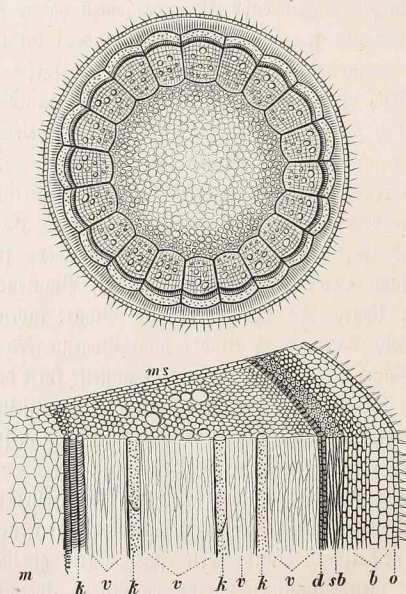
ere indstude. Disse ere byggede af Celler, der nærmest ligne Marvens og i dem kan man om Vinteren ofte finde Stivelsesforn ligesom i Barken — det er et Forraad af Næringsstof, som paa denne Maade overvintres; om Foraaret forvandles de til flydende Stoffer, som med den stigende Saft bringes hen overalt, hvor en livlig Væxt skal foregaa, først og fremmest vel til Knopperne, hvis smaa sammenfoldede Blade derved sættes istand til at udfolde sig og udvoxe saa forbausende hurtigt.

Naar vi nu erindre, at de fleste Celler ere saa smaa, at de kun kunne ses tydeligt igjennem Forstørrelsesglas, kunne vi indse, at der maa en uhyre stor Mængde Celler til for at sammensætte et Træ; men hvor stort deres Antal end er, hvor forskellige de end ere indbyrdes i Henseende til deres Form og de Stoffer, hvoraf de bestaa — de nedstamme dog alle fra en eneste Celle. Inde i det lille Æg, som skjules i Blomstens Frugtknude, dannes der en Celle, som er den første Begyndelse til den nye Plante. Naar denne Celle er voget til en vis Størrelse, danner der sig i dens Hulhed en Skillevag, hvorved den deles i to Celler; disse voxe og dele sig igjen og paa denne Maade gaar Væxten for sig saalænge Planten lever.

I Begyndelsen ere de Celler, der fremkomme ved Delingen, ens, men efterhaanden som man kan begynde at skjelne den unge Plantes Hoveddele, blive Cellerne forskellige fra hinanden, idet de antage saadanne Egenheder, som behøves for at de kunne gjøre Tjeneste som Dele af dette eller hint af Plantens forskellige Redskaber. Naar Froet er modent, ligger der allerede en lille Plante indeni det, paa hvilken vi kunne skjelne imellem Rod, Stængel og Blade; naar Bøgens Frø spirer og der viser sig en lille Bøgeplante, saa maa vi ikke tro, at dens Dannelse først begynder ved Spiringen; denne bestaar i at den lille Plante bliver større, idet de forskellige Dele, hvoraf den er sammensat, voxe ud; de voxe, idet de komme til at bestaa af flere Celler end før, og de nye Celler fremkomme derved, at de ældre Celler dele sig.

I enhver voxende Plantedel finder der altsaa en Celledeling Sted. Men ofte se vi, at Celler, der ere bleve ganske særligt udrustede til at tjene et eller andet bestemt Øjemed, have tabt Evnen til at kunne dele sig. Dette gjaelder om en stor Del af Stammens Bestanddele; men Stammen voxe, og etsteds idetmindste maa der findes Celler, som kunne dele sig. Udenom det færdigt dannede Ved ligger der et Celleslag, som kaldes Dannelsesvæv; see paa omstaaende Billede som viser os en ung enaarig Gren overfaraet paatværs og lidt forstørret; inderst ligger Marven, udenom den ligge Karbundterne adskilte ved de tynde Marvstraaler; den tykke mørke Linie der gaar helt rundt forestiller Dannelsesvævet; udenom dette har vi Basten og yderst Barken. Dette Dannelsesvæv bestaar af lutter unge, tyndvagede Celler som ere fyldte med en nærende Slim; idet disse ernæres ved de Safter, der stige ned fra Bladene, dele de sig og derved opstaa en Mængde nye Celler, som voxe ud og antage forskellige Egenheder; de, der ligge nærmest Beddet blive til de lange spidse Vedceller, hvis Vægge lidt efter lidt tiltage i Tykkelse, eller til Marvstraaleceller, eller der dannes nye Kar, idet Skillevæggene forsvinde i en lang Række Celler, som ere sammenvoxede med hinanden; de der ligge

nærmest ved Basten voxe ud til Bastceller, der paa det Nærmeste ligne Vedcellerne; og samtidigt med at der saaledes dannes nyt Ved og ny Bast dannes der imellem begge Dele nyt Dannelsesvæv. De ældste Ringe maa altsaa ligge inderst ved Marven og de yngste nærmest Barken; alle have de Betydning, idet de give Stammen Fasthed og Styrke, men de yngste ere dog af størst Vigtighed for Træet, da det er igjennem dem at Saften stiger fra Roden op til Bladene. I gamle hule Træer mangler jo foruden Marven ogsaa en Mængde af de ældste Ringe. Jo ældre Træet nu bliver, jo større

Tværsnit af en ung Valbirkegreen. Forneden et Stykke af samme gennemskåret paa langs og tværs.
o Overhuden. b Barken. sb Basten. d Dannelsesvævet. v Vedceller. k Kar. m Marv. sm En Marvsraale.

Omfang dets Ved faar, desto tyndere blive de Vedlag, der aarlig dannes; men, som vi saae, aftog Raringene ikke ganske jævnt. Sæt at der indtræffer et Aar, i hvilket Naturforholdene ere meget ugunstige for Træets Ernæring, saa kan det ikke optage saa mange Næringsmidler som ellers og ikke danne saa mange Celler som ellers og da bliver Raringen usædvanlig smal; sæt at Oldenborrene borttøede alle de unge Blade af et Træ, hvad sker saa? Træet skyder anden Gang Blade, men dertil bruges en Del af det Næringsstof, der ellers vilde være bleven anvendt til Dannelsen af Veddet, og i et sligt

Nar vil Narringen ogsaa blive smal. Omvendt kan et usædvanlig gunstigt Nar bevirke, at der dannes en usædvanlig tyk Narring. Og hvis Træet mangler Grene og Blade paa den ene Side f. Ex. fordi det staar tæt op imod andre Træer, saa ville alle Narringene paa denne Side blive smalle, medens de brede sig paa den Side, som vender mod det Frie og har fuldt op af Grene og Blade.

Men nu Barken? Ja indenfor denne træffe vi ligeledes Dannelsesvævet, hvis Celler dele sig og derved frembringe nye; og af disse voxe de yderste bestandig ud, idet de antage de Egenstaber, som ere ejendommelige for den saftige grønne Bark, samtidigt med at dennes yderste Cellelag omdanne sig til Kork. De yngste Barklag ligge altsaa inderst, nærmest Beddet; de ældste ligge yderst og affalle efterhaanden.

Lad os tænke os, at vi skjær et Navn ind i Barken, et Stykke ind i den grønne Bark. Lidt efter lidt, naar de yderste Barklag faldt af, vilde Indsnittet blive mindre dybt og tilsidt naar den grønne Bark, ind i hvilken det naaede, var forvandlet til Kork og denne faldt af, vilde det være forsvundet. Men sæt, at vi skjær saa dybt, at vi trængte igjennem Barken og ind i Beddet hvad vilde saa ske? Den Del af Beddet, som blev blottet og udsat for Luften, vilde tørre ind og de nærmeste Celler vilde dø. Men fra Randen af Saaret, navnlig fra oven og fra Siderne vil Dannelsesvævet frembringe nye Celler; disse ville voxe ud til nye Veddele, som lidt efter lidt ville udfylde det Skaar, der er gjort ind i Beddet, selv om de ikke ville voxe sammen med Cellerne i dets Bund; og udadtil vil der paa samme Maade dannes nye Barkceller, som ville mødes fra oven og fra Siderne og tilsidt skjule Indsnittet helt. Derefter kan der Nar ud og Nar ind dannes nye Vedlag og nye Barklag udenfor det Sted, hvor Navnet sidder skjult. Naar nu Træet bliver fældet og klovet og Øgen træffer nær over dette Sted, saa vil det nye Ved, som udfylder Skaaret, let springe fra dette og saa kan vi paa det ene Stykke se det gamle Navn indskaaret og paa det andet et omvendt Billede af det, men i ophøjet Arbejde." —

„Naa — forstaar du det nu min Dreng?“ sagde Doktoren, da han havde endt sin Forklaring.

„Jo — Bedstefæer! Det Første jeg skal gjøre, naar jeg kommer ud i Skoven til Sommer —“

Det bankede paa Døren og Niels Brændehugger traadte ind. „Med Forlon, Hr. Doktor! Jeg tænkte, at den lille maaskee kunde have Plaseer af disse to Stykker Brænde, som jeg lige slog fra hinanden. Hvis ikke kan de jo komme i Ovnen, det kan nok behøves, for idag er det en Kulde, der bider i Næsen.“

„Ja det kan jeg se, Niels! Læg Brændet fra dig og gaa ud til Maren og sig, at du skal have en af de røde Snapse til at blege din Næse i!“

„Men Bedstefæer! Se dog!“ raabte Frederik, som imidlertid havde bemægtiget sig Brændestykkerne, „det er jo saadant Noget, som du talte om, her staar jo et Navn i.“

Doktoren tog det og saae paa det. „Men Anna! udrød han til sin Hustru, se engang! A, A, hvad siger det?“

„A A, det siger vel Na,“ svarede hun roligt; hun var just i Færd med at trakte Raffen.

„Na du med dit, Na“. Sa saadan sagde ogsaa din Fader, da han stod og lo ad mig, dengang jeg havde sfaaret disse to Bogstaver i Stammen; dengang anede jeg ligesaa lidt, at han var din Fader som han anede, at det ene A gjaldt hans Datter.“

Nu maatte Raffen skjette sig selv.

„Sa se — det er de samme Bogstaver — og her staar lidt af det Hjerte, jeg ikke fik færdigt. Sa — ja! det var ikke morsomt, mens det stod paa, men det var alligevel et godt Møde. Hvem veed, hvor vidt vi vilde være naaet uden det! Og nu skal vi til Raffen! Frederik! tag dig en Bolle, tag to!“

„Hør Vedstesaer“, sagde Frederik, som tog imod Tilbudet med begge Hænder, „de to Stykker Brænde skalde du give mig med paa Skole, saa kunde jeg forære Hr. Lavhjar dem; han kunde vist godt bruge dem, naar han læser Botanik med os!“

„Nej stop min Dreng! Du kan sige til ham, at naar han igjen besøger mig, skal han faa dem at se, ja han skal faa dem tillaans — saa kan det Navn dog komme til at gjøre godt for Noget — men han saar dem ikke til Ejendom. Seg skal sige dig Noget Anna — rigtignok er jeg nu den gamle Adam, men der er dog Noget af den unge Adam i mig endnu.“

Dyssen i Rugmarken.

Dyssen:

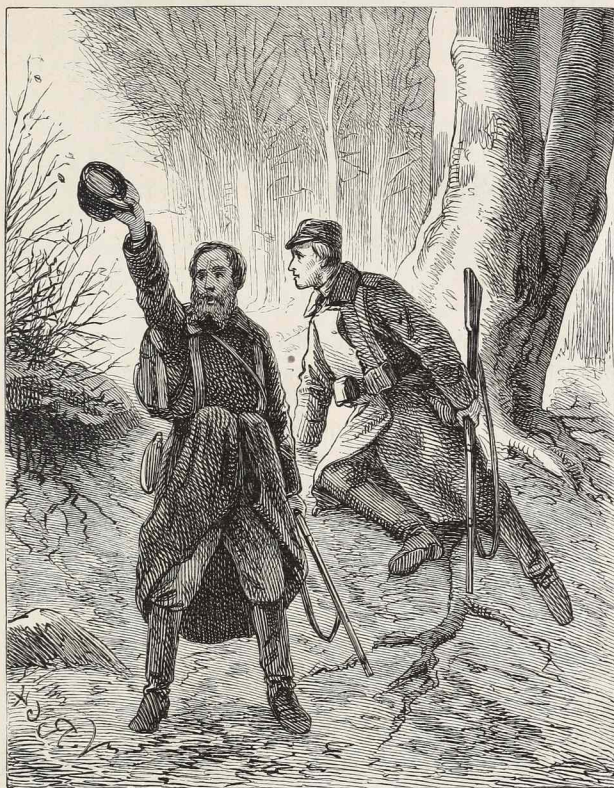
Kom ikke for nær, I næsvise Straa!
 I see jo, at jeg er gammel og graa.
 Jeg byggedes op af et Kampefuld;
 Jer lagde en Dvargeslagt i Muld.
 Mens tusinde Aar er sunkne i Hav,
 Jeg stod her og varned en Høvdings Grav;
 I saae kun en eneste Vinters Sne;,
 Imorgen I falde for Bondens Lee.

Kæne:

Ti Du blot stille, dit gamle Gnav!
 Du har ikke stort at bryste Dig af.
 Du ligger unyttig og ruger paa Døde,
 Vi tjene den levende Slægt til Føde.
 Ved os vor Eier sig Guld erhverver,
 Du duer kun til at hugges i Skarver.

Vandreren:

See dog, hvor prægtig den Dødsfe rager
 Frem af den rige, bølgende Ager.
 Saa skal det være! — Kraftig og sund
 Livsfæden skal voxte af Windets Grund.
 Side om Side vor Jord skal bare
 Sønnernes Virksomhed, Fædrenes Ære.
 Og derom skal minde de gamle Stene,
 At Folket ei lever af Brød alene.

Paa Forpost.

Nu er vi paa Forpost Allemand,
 Thi Fjenden er nær og aabent vort Land.
 Vi veed ei, hvad Stund han i Luren vil støde;
 Vi veed ei, hvad Sted han vil stedne til Møde;
 Vi veed kun, han kommer, om aarle, om silde;
 Vi veed, at hans Villie kun varfler os ilde;
 Vi veed, at det gjælder vor Frihed og Ære,
 Vort levnedes Cie, vor Ret til at være.
 Derfor skal hver Mand til Kampen staa rede,
 Og lytte og speide og vaage og bede.
 Lad Timen saa slaa, naar Vorherre vil,
 Thi ham horer Seiren og Frelsens til.

Naar Hjertet vaagner.

En Fortælling af Carit Etlar.

Det var i Morgengryet, den femtende October 1813, da der ved en gammel Mand langs med Stavnsfjord paa Samsø. Han var klædt som Fisser, havde en sort Oliehatte trukket ned over Hovedet, og drev Hesten fremad med Halene af sine store Søstovler, naar den begyndte at sagtne det ifsomme Lob gennem Sandet og Lyngen. Da han kom til Langøre, standsede han nede ved Havnen, kaldte paa Bagten for Kanonbaadene og meldte, at Udkiggeren fra Besser Kirketaarn i Morgengryet havde set et fremmed Skib, kampende med Sø og Storm for at holde sig fri for Kysten. Saa vidt Fisterne kunde skønne, var Skibet en engelsk Kanonbrig, som kom fra Storebelt, og som ved den stærke Nordenstrøm og Jevndøgnstormene fra Sydøst, der havde blæst hele Natten, var dreven ud af sin Cours.

„Nu ligge de og fitte derude, som om de have faaet Kjending paa Samsøes hvide Banker og mærke, at de ere inde paa en læger Val,“ føjede Sømanden til. „De have stultet Neb ud af Merssejlene, sat torebet Brigsejl, Rhyver og Gaffelsok til, for at arbejde sig op til Uvart og raffe ind i Lindholmsdybet. Naae de det, ere de frelst, men det vil knibe; tager Stormen til, sætter den dem paa Kevet, og saa god Nat, Mis!“

Dette Budskab bragte Liv og Virksomhed nede ved Havnen. Der blev holdt Raad mellem Befalingsmandene; imidlertid hentede Mandskabet Krudt og Fødemidler ud fra Magasinsturet. Lidt efter rode begge Kanonbaade over mod de to smaa Tær, Lindholm og Vejro, der ligge udenfor Samsø, og mellem hvilke det fremmede Skib nødvendigt maatte komme for at gjøre sig fri fra Grundene.

Anførelsen for den ene Baad var Maanedsløjtnanten Jakob Trolle. For fjorten Dage siden havde han begravet sin Fader, som blev skudt i en Kamp mellem Kanonbaadene og en engelsk Krydsr. Nu kommanderede han Baaden.

Jakob Trolle var henved tredive Aar gammel. Han havde tilbragt sin Ungdom paa Ryholm, hvor hans Fader var Fyrinspektør. Stormens Trusler og Havets Klager vare de daglige Roster, han lyttede til; det solbestinnede Havblik eller den fraa-dende Sø, som kastede Skibene ind paa Kevet, de Skuespil, han Sommer og Vinter havde for Øje.

For Krigens Udbrud drog han tilføs, blev borte i sex Aar, og fik ved sin Hjemkomst Plads som Befalingsmand paa den ene Kanonbaad. Ensomheden, Tavss-

heden og Ddet paa Holmen havde givet hans Ansigt et alvorligt og tungsindigt Præg; selv hans Stemme lød med en vis sorgmodig Klang. Det mest Fængslende i hans Ansigt var dog to store mørkeblaa Øjne, der lyste med et Udtryk af Ærlighed og Tillid, som om de aldrig havde sænket sig under en brodefuld Tanke, blide og drømmende Øjne, der syntes at længes og søge, uden hidtil at have fundet Maalet.

Da Jakob Trolle denne Morgen gik ned til Kanonbaaden, stod en Mand ved Hjørnet af det sidste Hus og krøb sammen for Stormen og Regnen. Det var en umaadelig lang og svartbygget Skikkelse med et godmodigt og halvphantet Udtryk i et Ansigt, der var omgivet af lysegult Haar og Skæg. Ddet Trolle gik forbi, trak Kampen ham i Koften, og bad om han maatte følge med tilføs.

„Hvor falder Du paa det, Peter Vos?“ spurgte Trolle. „Du har jo aldrig villet gaa med os før.“

„U—h, jo!“ svarede Peter, og drog det første Ord ud saa langt som muligt. „Seg maa endelig med og slaa de Engelftmænd for Panden. Det er dem, der volde den hele Ulykke.“

„Gvad for en Ulykke?“

„Siden Rasmus Stager kom hjem forgangen, da de sloges udenfor Sejrs Bugt, og de Andre sagde, at han havde været Førstemand til sin Gjerning ombord, holder Ane sig kun til ham. Hun vil ikke svare, naar jeg snakker til hende, og staar og skupper sig over mod Rasmus, naar vi skal til at danse. — Seg maa med.“

„Ja, kom Du; vi kan nok faa Brug for Dig; Du er jo stor og stærk.“

„Uh, ja! og jeg har ogsaa kjøbt mig en Huggert,“ tilføjede Peter, idet han gjorde Trolle opmærksom paa en lang og hjemmegjort Sabel, som hang i et Stykke Reb indenfor Koften. Saa gik de ombord i Kanonbaaden.

Bejret var mørkt og stormende. Et svagt Lysstær nede paa den østlige Horizont antydede Dagen. Mod Vest viste Stjernerne sig hist og her, hvor den mørkeblaa Himmel var synlig. Efterhaanden som Lyset steg, tiltog Stormen; den jog mørke, sønderrevne Skymasser over Himlen, og kastede de hule Søer ind over Grundene med en forfærdelig Vælde. Det peb og brølede, det bruste og tordnede i Brændingen. Ude paa det graablaa Hav rejste Braadsøerne deres hvide Hoveder op fra Dybet, som løsladte onde Aander, der spejdede omkring efter Bytte, og langs med Stranden sløj Skarer af skrigrønde Maager, graa og sorte, som om de bare en evig Sorg over alle de Ulykker, de vare Vidne til derude.

Trods Taagen og Regnen og Skumringen var det fremmede Skib nu fuldkommen synligt inde fra Land; det havde arbejdet sig en Strækning fremad, og gik under et saa svart Pres af Sejl, som det vel kunde føre, men drev dog øjensynlig nærmere ind mod Grundene. Det førtes af kyndige Hænder; derom vidnede enhver Kommando og den Nøjagtighed, hvormed Alt blev udført. Inde paa Kysten steg Antallet af Tilskuerne med Dagens Komme. Bakker og Klitter vare besatte med siddende eller liggende Grupper. Sandet sløj omkring dem, Søstummet drev i store Flager ind over

dem. Konerne havde draget deres Kjoler op over Hovedet. To smaa hvidhaarede Dreng, den ene indsvøbt i Faderens Sotroje, den anden med et Uhyre af en sort Faarefjinds Hue paa Hovedet, sade veltilmode og ligegyldige for alt Andet og delte et Stykke Rugbrød, hvorpaa var bredt et tyndt Lag kogte Æbler. — Smør var saa dyrt paa den Tid.

Der laa noget Ulykkespaende i Mændenes dæmpede Samtaler og de Skuldertræk, hvormed de betragtede ethvert af Skibets Forsøg paa at vinde rum Sø. Lidt efter skiftes Grupperne. Mændene gik ud paa Stranden. Inde fra Husene kom flere med lange Aarer paa Skuldrene. De drog ned til Vaadene og gjorde sig færdige til at gaa tilføs, ikke for at kæmpe, men for at vente til Kampen var endt, og da frelse de Overvundne.

Tiden gik. Kloffen slog otte inde i Bøsser Kirke; man hørte neppe de langsomme Slag i den pibende Storm; der var heller Ingen som gav Agt paa dem. Den næste halve Time vilde sandsynligvis afgjøre Briggens Skæbne. Kanonbaadene kom frem og arbejdede sig over i Lø af Lindholmen, for at søge ind paa Grundene, siden det var dem umuligt at holde aaben Sø under Stormen. Saasnart Briggen fik Dje paa dem, blev det engelske Flag hejst under Gaffelen, og som til Udfordring løsnedes et Skud, hvis Kugle vandede et Stykke foran Bougen af Trolles Baad. Trolle lod sin Stavn dreje ned mod Skibet og fyrede; den anden Baad fulgte hans Exempel, og fra nu af gik det Skud i Skud, saa hurtigt, som den høje Sø og Vaadens Styr tillod.

Peter Vos arbejdede for To. Da han kom ombord drog han til Alles Forbavelse Koffen af, bandt den sammen med det uldne Torklæde og lagde den omhyggeligt ind under en af Tosterne; derefter satte han sig ned og hjalp til med at ro. Da Tegnet til Angreb var givet, fik han Plads ved den ene Kanon; han halede Rapperten frem paa Sliffen efter ethvert Skud, han hjalp Artilleristen med at lade, og sværte sig fort i Ansigtet med Krudtflammet fra Biffen. Ethvert Skud ledsagede han med et langtrukket U—h, og tilføjede for egen Fornøielse en halvsgatte Hilfen:

„Kil af! lad dem høre din Lectie og sig om Du kan den. Hils fra Madamen og spørg, om de har Noget som skal limes.“ o. s. v.

Briggen svarede kun Tid efter anden med et enkelt Skud; den syntes at ville spare sine Kræfter til et afgjørende Slag, naar den kom Fjenden nærmere. Inde paa alle Bakker stod en Skare Tilskuere, flest Kvinder og Børn; de kunde næsten ikke høre Skraldet af Skudene under Stormens og Havets Brøl; derimod saae de tydelig den lysrøde Ildstrib, som gik foran ethvert Skud.

I dette Øjeblik, hvori Alt var spændt Forventning, forandrede Briggen pludselig sin Fart, der blev noget Usikkert og Lovende i dens Bevægelser. Inde paa Stranden var man i Tvivl om Aarsagen; men ombord i Kanonbaaden udstødte Peter Vos et langtrukket U—h! og de alvorlige Ansigter, som spejdede ud fra Tosterne, saae Skibets Gaffel hængende splintret ned fra Masten, og det store Brigsjæl slagre vildt i Stormen.

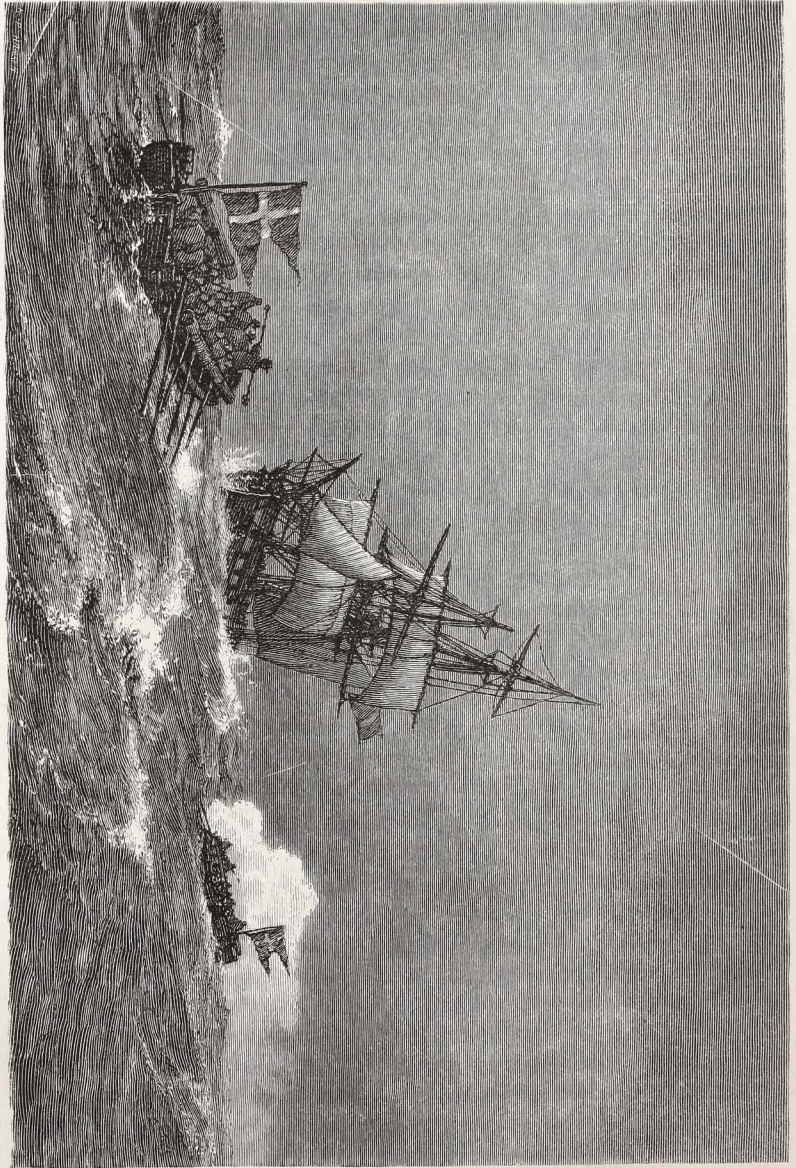
Peter Vos sad og hvilte sig paa Kanonen, medens han holdt et Foredrag for Artilleristerne:

„Det kan gaa endnu, naar de faa Sejlet bjerget og deres Rlyver og Gaffelfof gjort fast. Se der! han binder sit Flag paa Vantet. Pralhals! Det kan gaa endnu, og det var naesten Synd for det skonne Fartøj, at det ikke skulde gaa. — U—h! der spræng hans Merssejlsfode. Vorherre tage dem i sin Haand, de Pe'ersfilletoppe, for nu jumpe de paa Land.“

Efterat de omtalte Ulykker havde fundet Sted, bragte ethvert kommende Minut Forandring i Skibets Stilling. Alt var Iver og Travlhed derude. Fra Kanonbaadene saaes en Mængde mørke Stikkelse flyve op ad Vanterne for at udbedre Skaden, og i de enkelte Mellemrum, Stormen taug, hørtos Vaadsmansspibens svingrende Hvin hen over Søen. Kanonbaadene skøde ikke mere; en større Magt end deres havde afgjort Skibets Skæbne, Stormen og Strømmen bar det ind mod Land. Begge de underste Sejl bleve givne op. Bovanterne faldt. Det enes Tov brast, med det andet vedblev Briggen at drive ind paa Stranden, stedsø hurtigere og i vildsommere Fart. Fra Land lod et gjennemtrængende Rødselskrig; det var ikke længer Fjender, men Folk i Rød, som ilede deres Undergang imøde. Skibet var nu lagt for Vinden. Umbord maatte man tydelig kunne skjelne Stenrevet, som betegnedes af hvide Braadsøer og Skumstriberne foran Stranden. Sandsynligvis søgte man det gunstigste Sted til at sætte Skibet iland paa, efterat enhver anden Frelse svigtede. Paaringsfartøjerne vare gjorte los; endnu inden de bleve firede ned, søer Briggen ind i Brandingen. En uhyre Sø bar den stolt og majestætisk op paa sin Top og løb derefter bort under den, et Stød fulgte, som ryttede Skibet og bragte det til at knage i alle Sammenføjninger; endnu engang hævede det sig til en sidste Anstrængelse; da det atter sank, spræng det ene Vant, Masterne svingrede og styrtede overbord, idet de indviklede Vaadene i et Nat af Tovværk, Sejl og Stænger. Koret blev løftet ud af Lokkerne, Stykker af det slød omkring paa Søen. Skroget selv syntes efter det sidste Stød at staa fast paa Revet; Grundbraadene og Masterne, som sloge ind mod Siden, knuste derimod begge Vaade; enhver kommende Sø skulde hen over Dækket og true med at ride Alt bort fra det.

Nu var den Stund kommen, som Fiskerne imødesaae; de krøb frem fra deres Fartøjer, under hvilke de tavse og sammenbøjede havde været Vidner til Alt. To Vaade bleve skudte ud i Søen og arbejdede sig op til Nordpynten af Revet, hvor Braget stod. Kanonbaadene vare imidlertid vendte tilbage til Langøve Havn. Saasnart de kom ind i Bugten, gif Jakob Trolle over i et af Fartøjerne, som rode ud mod Braget. Peter Vos stod og betænkte sig lidt, medens Fiskerne lagde til paa Siden af Kanonbaaden. Da de vilde sætte fra, strakte han Armene iveau og raabte, at de skulde tøve, han vilde med.

Den ene Vaad var allerede naaet ud til Revet, hvor Braget laa frænget over paa Siden med en Del af Dækket under Vand. Strax efter at Vaaden var lagt til, blev den fyldt af Matroser. To faldt i Søen, et Skrig og en kortvarig Kamp fulgte efter, en ny Sø drev hen over Stedet. Dermed var Alt tilende. Peter Vos sad og saae ud over Trolles Vaad. Da Volgen luffede sig over de Ulykkelige, gned han

sig i Hænderne og raabte: „Det har I godt af, I Snydere! Det var Jer, der tog Ane fra mig.“

„Skam Dig!“ sagde Trolle. „En Mand i Nød er ingen Fjende mere.“

Peter svarede ikke. Han laa paa Tøften med Hænderne under kinden og gruede.

Da Trolle naade op paa Braget, sad en gammel Mand paa Dækket, fastgjort til en af de afbrudte Master. Foran ham laa en ung Pige, lille og spinkel som et Barn, med Hovedet i hans Skød og omslynget af hans Arme. Hvergang en Sø brød ind over Dækket, søgte den Gamle at vægge for hende og hun klyngede sig fastere til ham. Et langt opløst Haar hang ned over hendes Skuldre og omgav et Ansigt, hvis store, sorte Øjne og skælvende Læber viste den dybeste Næbsel. Begge tav. Den Gamle saae op mod Himlen med et ubeskriveligt Udtryk af Haabløshed, en Hengivelse, der ventede paa Forløsning, hvad enten denne lod sig tilsyne som Undergang eller Frelse. Der var Noget i deres tavse Smerte, som greb Jakob. Han arbejdede sig igjennem Vandet, op paa Dækket, og krøb hen til Masten.

„Sag maa vist med,“ sagde Peter Vos. — „Uh!“

Da Jakob naade Stedet, lagde han sin Haand paa Mandens Skulder.

„Kom!“ raabte han.

Den Gamle saae op og rystede paa Hovedet.

„Først hende,“ sagde han.

„Som I vil!“ svarede Jakob i Mandens Sprog, og løftede den unge Pige op i sine Arme. Derefter vendte han sig om til Peter Vos, som trofast havde hjulpet ham med sine Kæmpekræfter, medens de arbejdede sig op fra Vaaden.

„Nu Du den Gamle,“ sagde han. „Frels ham!“

„Ja, det kan jeg rart!“ raabte Peter, og løftede Manden op i sine Arme, ligesom han havde set Jakob gjøre ved Pigen, kun med den Forstjæl, at Peter for større Bekvemmeligheds Skyld tog den Gamle paa Skuldren og bar ham som man bærer en Kornsæk. I det han vendte tilbage til Vaaden, tilsojede han nogle eftertrykkelige Formaninger: „Vil Du se, Du kan ligge rolig, Du! — Det er Dig jeg kan takke for, at jeg blev af med Ane; men det er ligemeget — Skam Dig! naar man er Fjender, er man ikke længer i Nød — eller hvordan det nu var? Hold bare fast og lad være at sparke ud, dit gamle Afftum!“

Manden forstod ham sandsynligvis ikke, men derfor var Peter ogsaa saa hoslig at oversætte lidt af Indholdet paa Engelsk. Han havde været fem Aar i „Prison“, og paastod, han talte Sproget som en Indfødt.

Jakob krøb tilbage til Vaaden over Banter og Stænger, som de faldne Master havde spredt hen over Dækket. Han bar den unge Pige i sine Arme. I det første Øjeblik var hun bleven skræmmet af hans høje Skikkelse, klædt i en lang Diecappe og store Fisserstøvler, som drev af Søvand, og af det alvorlige, vejrslagne Ansigt, som stir-

rede hende imode fra en gammel, oliemalet Sydvest, der hang ned over Panden. Da hun horte hans Røst, lyste en Straale af Haab fra hendes sorte Djne.

„De vil ikke slippe mig,“ bad hun med bønlig Stemme, og klyngede sig fastere til ham. — „Vel?“

„Nej, vær Du rolig, mit Barn! Jeg slipper Dig ikke. Enten gaa vi To iland sammen eller i Søen sammen. — Du skal ikke være bange. — Hold blot fast — saa! luk nu dine Djne, mens vi vade igjennem det Smule Vand, som skjuler hen over Dækket. — Det gaar nok!“

Han klavrede fremad, igjennem Søerne, gjorde sig fri for Tov og Bragstykker, og naade Baaden. Hun hvilede ved hans Bryst, hendes vaade Haar flod omkring ham. Hun havde slynget sine blottede Arme om hans Hals, hendes Hjerte bankede mod hans; han mærkede det blot ikke i dette Djeblif. Vag dem hørte de Peter Vos udstøde nogle langtrukne Uh! ledsfaget af gjentagne Formaninger og blide Vebredelser mod den Gamle. Da han naade Baaden, lod han sin Byrde glide ned imellem Tofterne, og tørrede sig med Armene over Panden.

Det Første, den gamle Mand foretog sig i Baaden, var at strække begge Arme ud imod sin Datter; hun knælede ned foran ham, han holdt hende fasttrykket til sig, og mumlede nogle Ord, som døde hen i Stormen og Volgelarmen. Jakob tog Roret, de forreste Tofter vare befatte af Matroser fra Briggen.

I det Baaden vilde gaa fraborde, lod et Skrig; en halvvoxen Mulatpige kom tilshyne oppe paa Braget, strakte Armene frem, og udstødte nogle Ord, som ingen af Fiskerne forstode. Gudnu for Nogen var istand til at hjælpe hende, entrede hun ud over Lønningen, inøde sig let og behændig som en Abe imellem Tovværket og de flydende Sejl, fik fat i Baadens Raling og svang sig op i den. Vandet drev af hende, men hun smilede dertil, strøg Haaret tilbage fra Ansigtet, rystede sig og viste sine hvide Tænder under et Smil og et Jubelskrig; derefter kastede hun sig ned for den unge Piges Fodder, og omslynkede hende med sine Arme.

Nu gik Baaden tilbage, langsom og overfyldt som den var; sex Fiskere rode den, to ved hver af Bunkaarerne. Peter Vos var derimod ene om sin; naar Nogen gjorde Forsøg paa at hjælpe ham, satte han et muggent Ansigt op og strittede ud med Benet efter ham. Han vilde ro alene. Den unge Pige sad ved Faderens Side ligeoverfor Jakob; hendes blottede Arme stak frem fra en hvid Foerværks Troie, nedensfor denne kom en lys ulden Kjole tilshyne; hele hendes usfuldstændige Paaklædning vidnede om den Usfærdighed, hvormed hun var bleven kaldt op paa Dækket.

Hidtil havde Jakob ikke givet synderlig Agt paa de Fremmede. Det var Mennesker i Nød, som han vilde frelse; nu sad han og betragtede dem, og forblev i nogle Djebliffe tavs og ligesom blandet af den unge Piges Skjønhed. Hendes Ansigt var naalvindelig blegt, og af og til drog hun Haanden op til Brystet, som om det smerte hende. Den gamle Mands Blik fulgte enhver af disse Bevægelser.

„Det er mit eneste Barn,“ hviskede han over til Jakob. — „Hun er kun svag. Jeg er saa bange for hende.“

„Ja, De sidder jo der og ryster og frøjer,“ sagde Jakob. „Jeg kommer nok til at tage mig lidt af Dem.“ Med disse Ord rakte han Haanden ned under Pligten i Baanden og drog en tyk Badmels Sotroie frem. „Kom og lad mig hjælpe Dem den paa. Den er tør og varm — vist saa, der er Ingenting at tage i Betænkning. — Men først maa vi da have denne Kofte af, den driver jo af Vand.“

Hun saae op paa ham og derefter hen paa sin Fader, ligesom i dyb Forbavelse over, at man vovede at tiltale hende saa ligefremt. Noget der lignede et Smil foer over hendes Ansigt; men hun fandt sig taalmodig i Alt. Han hjalp hende den hvide Kofte af, samlede hendes Kjole i Brystet, han trykkede Vandet af hendes Haar, og drog den tykke Sotroie sammen over hende.

„Saa!“ sagde han med et trostigt Smil, „nu faar De nok Varmen, og med Guds Hjælp varer det ikke længe, inden vi naa Land, saa er det overstaet.“

Hun nikkede over til ham, saae ned paa den tykke Troje, smilede og duffede sit Hoved ind under dens opslagne Krave.

Under denne sidste Handling havde Peter Vos taget Koret. Da Jakob sad paa sin Plads igjen, bøjede han sig over mod den Gamle og sagde:

„Hold Dem blot godt fast; ret nu kommer den sidste Tørn ind igjennem Brændingen; saa har det ingen Nød mere.“

Den Gamle tog en stor Tegnebog op af Brystlommen, rakte den til Jakob og sagde:

„I denne Tegnebog har jeg omtrent 100 Rstl.; hvis vi blive frelst, tilhøre de Eder.“

Jakob saae paa ham og trak paa Skuldren.

„Hvad er det for en Tale?“ sagde han. „Her i denne Baad sidde sex Mænd, der ere blevne graa i Kamp mod Storm og Hav for at hjælpe dem, der vare i Nød, som I. — De mangle Brød af og til — aa ja! men de ere dog Allesammen for rige til at frelse Mennekeliv for Penge.“

Den Gamle tav og stak Tegnebogen til sig; hans Datter arbejdede ivrigt paa at faa sin lille, hvide Haand ud af Sotrojens Erme og række den til Jakob. Han tog ikke imod den, men nikkede over til hende; hun fandt ogsaa, at hans Smil og det Dje-kast, som ledsagede det, var ligesaa godt som et Haandtryk.

I dette Øjeblik bruste Brændingen foran dem, Baaden syntes at begraves i Skummet og de kæmpehoje Søer; men gennem Fraadet og Søerne gled det lille Fartøj ind mod Land, og nede paa Stranden ventede en Række af Mænd og haandfaste Kvinder med opfildrede Klæder og overfyldte af Søen. Den Ene havde taget den Anden i Haand for at holde fast i hverandre, og gribe Baaden eller de Rantrede, naar de naade Land, for Søen igjen rev dem med sig tilbage. Alt gik heldigt, Baaden holdt sig paa ret Kjol, de Skibbrudne vare frelst.

Peter Bos rystede Bandet af sig. „Uh!“ skreg han. „Det var dengang, jeg gik tilføs.“

„Ja, og nu gør vi det om igjen,“ sagde Jakob. „Der er flere derude. Gaa op til Hans Jørgens,“ tilføjede han, henvendt til en Anden, „lad ham komme herved med sin Vogn, saa kan han kjøre Herren og hans Datter der hjem til mig.“

Han vilde atter gaa ned til Baaden, men blev standset af den gamle Mandes Taksigelse. „Derude forbød De mig at tale om Penge,“ sagde han; „lad mig nu saa Lov til at udtrykke min ringe Tak, saa godt som jeg kan.“ Med disse Ord tog han atter Tegnebogen frem og delte dens Indhold mellem de sex Fiskere.

Den unge Dame stod med sin Arm i Faderens og smilede til den Forbavselse, hans rundelige Gavnildhed vakte. Da den Gamle havde uddelt hvad han havde, tog hun en lille rød Sækkepung frem og rystede hele dens Indhold ud i Peters Hat.

„Du skal have mest, Du!“ sagde hun til Kæmpen.

Peter Bos stirrede et Øjeblik maalløs ned paa hende. Han havde sat Benene ud fra hinanden og holdt Haanden over Pengene i sin Bogdugs Hat. Pludselig fandt hans Glæde Luft, og han udbrød først i et Hvin, dernæst i et næsten uforstaaeligt Engelsk:

„Hvis jeg talte Ret, Velbaarne! saa skyde De mig sexten Sedler til 9 Daler dansk Stykket; jeg kjender deres Mont saa nøje, for jeg har været fem Aar i Prison hos de kjære Engelskmænd. Det gjør over hundrede Daler, uden at tælle den fine Frues Guineer, som nojagtig skulle blive delte mellem mine Kammerater. Vi kysse paa Haand og sige mangfoldig Tak til den ædle Mylord, — tusind Millioner Tak! De har bevist Dem som vor allerkjæreste Ven og — og —“ Han standsede, rykkede Jakob i Kosten og hvifkede: „Hvad hedder Velgjører paa Engelsk?“ — Der blev ikke Tid til at faa Ordet overfat, Glæden overvaldede her Peter igjen. — „Uh! Herre Jesus!“ skreg han. „Hvad vil Ane sige til dette hersens?“ Dermed stak han Pengene i Lommen, suurrede sig rundt og løb ned til Baaden.

Atter gik det lille Fartøj ud til Braget, og med samme Held, som første Gang; en halv Time efter vendte det tilbage igjen, denne gang besat med Matroser og flere af Skibets Officerer.

„Hvem er den gamle Herre, vi fik ind for?“ spurgte Jakob undervejs.

„Det er Lord Lesley,“ svarede Officeren, „engelsk Guvernør et Sted nede i Indien, jeg tror i Benares. Han har lagt Rejsen hjem over Land, gennem hele Europa, for at undgaa Franskmændene, og bjerget alle sine Rister med Guld og Diamanter, til de nu ligge og skvalpe omkring derude. Vi toge ham ombord i Lybæk. Damen med de smaa Fodder og sorte Øjne er hans Datter, — dejlig! — hvad? men fordringsfuld og forvent som en Prindsesse. Vi har havt vor Hyre med hende, kan De tro; hendes Rahyt kostede mere Opvartning end Chefens. Saa frøs hun, og svøbte sig ind i Hermelin og Svanedun, til vi fik rejst Kaffelovn dernede. Saa lugtede det af Tjære, og der maatte luftes ud og røges overalt. Saa stulde der bredes Tigerkind og Puder for hende paa Dækket og stilles Sejl op, medens Solen skinnede. Naar vi saa havde ar-

bejdet os trætte, fik vi et Blik af hendes hvide Haand eller et Blik af hendes brændende Dine; det syntes hun, var god Betaling. Med alt dette har denne fristende, lille Djævel haft ligesaamange Tilbedere ombord, som vi vare Officerer, og saa slog hun kun paa Rakken ad os Alle sammen."

Før Vaaden atter gik ud til Braget, blev dens Besætning afløst af et nyt Mandstabs. Jakob havde trukket sin Kappe af, indenfor denne kom hans Uniform tilsynne; han navngav sig som Befalingsmand paa Stedet, og modtog de engelske Officerers Kresord paa, ikke at forlade Den uden hans Minde. Da han gik op paa Stranden, studsede han ved at se Lord Lesley, som han troede hjemme hos sig, spadserede frem og tilbage imellem Marrehalmen. Lidt borte sad hans Datter, endnu trolig indhyllet i Sotrojen. Hun havde bundet et Kommetørklæde over sit Haar; hendes blege og fine Ansigt stak frem over den grove Matrosklædnings opslagne Krave. Misfatpigen laa i Sandet foran hende, den unge Dame havde sat begge sine Fødder op i hendes Skod. Da Jakob kom hen til dem, og hun bemærkede hans Uniform, klappede hun i Hænderne og gjorde derefter en Hilsen som en Soldat, med Haanden op mod Tindingen.

"Men hvad betyder dette?" spurgte han. "Er Vognen ikke kommen?"

Hun smilede og pegede med Fingeren over Skuldren. Lidt oppe paa Land holdt en Vogn.

"Hvorfor tøver De da herved?"

"Hun vilde ikke," svarede Lesley i en Tone, som om dermed Alt var sagt, og han begyndte igjen at spadserede frem og tilbage igennem Marrehalmen.

"Seg maatte først se, hvorledes det gik de Andre," sagde hun. "Det var jo ikke længer os, som svævede i størst Fare herved."

"Men De gjør Uret i at tove her i et saa forrygende Vejr. Desuden," føjede Jakob til, "saa De ikke, at Briggen strøg Flag idet den tærnede paa Revet; det vil sige, at den overgav sig; det vil sige, at De ere mine Fanger, og nøjagtig maa lystre Alt, hvad jeg befaler."

"Er jeg ogsaa Deres Fange?" spurgte hun med et trodsigt Smil.

"Ja, ogsaa De. Det stormer haardere end før, og Regnen bliver ved, derfor befaler jeg nu, at De skal begive Dem bort fra Stranden."

"Men hvorfor raader De Andre til Skaansel, naar De tager saa lidt Hensyn til Dem selv?" spurgte hun. "Nu over De Dem vel ikke mere ud. — Hører De?" Hun udtalte dette Spørgsmaal med en Betonning og med et Blik, hvis sejrige Maaht uidentivl var hende saare vel be kendt.

"Nu drager jeg først med Dem," svarede Jakob. "Seg skal føre Dem til mit Hjem, lille og ringe som det er; der kan De tove, til jeg faar opsogt en bedre Lejlighed. — Mylord! giv Deres Datter Armen, og lad os komme herfra."

"Ja, siden han befaler det, maa vi vel adlyde, vi smaa Stakler!" sagde hun og rejste sig op fra Stenen.

Lord Vesley saae paa Jakob, dernaest paa sin Datter; han lod til at være nderst forbauset over hendes Rydighed.

„For dem derude behøver De ikke at være bange,“ sagde Jakob; „her er flinke Folk paa Stranden, og i en Storm som den, der blæser nu, er det lettere at komme ind paa Land, end ud fra det.“

Kjæretøjet, de gif hen til, var en gammel Høstvogn, forspandt med en Hest og en Dre; istedetfor Stole og Hinder var der to vaade Aagesjal, til at sidde paa. Kudsken havde rodet sig ned i Halmen og draget en gammel Lærredsfæk op over Hovedet. Lorden og hans Datter gif rundt om Vognen, som om de undersøgte, fra hvilken Side den bedst lod sig bestige. Den unge Dame strakte sin Fod ud mod det lerede Hjul, men drog den frugtform og hurtig tilbage igjen.

„Hjælp mig,“ sagde hun til Jakob.

Han tog hende i sine Arme, løftede hende op over Kjælene, og redte hende et Sæde i Halmen, nede paa Bunden af Vognen. Mulatpigen laa allerede ved hendes Fødder. Derefter forlode de Stranden.

Jakobs Bolig var et lille, straatakt Hus, omgivet af høje og vidtforgreneede Poppeltræer. Henimod Midten adskilte en Dør fire Bærelser paa den ene Side fra to Bærelser og et Kjøkken paa den anden. Her havde han boet i nogle Aar, siden Kynholms Fyr, paa Grund af Krigen, ikke mere maatte brænde. Hans Søster Magdalene var Husets Bestyrerinde, en høj, mørk Pige, altid klædt i en tarvelig, meget snæver Hvergarns Kjøle, som nu paa Grund af Sorgen var farvet sort. Et strengt og alvorligt Ansigt med en dyb Rynke midt i Panden, et blankt, kastaniebrunt Haar, omgivet af en lille, snehvid Kappe med to Sløjfer af hjemmefarvede, forte Silkebaand. En Kvinde, der ligesom Bien kun syntes at have fundet sin Tilværelses Maal i Arbejdet; som forstod at spare, at undvære og forsage; som, kortsagt, besad en Mængde agtverdige Egenskaber, men ikke syntes at kjende en eneste af de elskverdige. Alt var luftigt, var skinnende, var hvidt i dette Hus, hvor Magdalene begyndte sin Svesfel længe før det blev lyst, stille og lydlos, uafbrudt beskæftiget, uafbrudt i Kamp med enhver Plet og ethvert smuligt Støvgran. Alt var tavs og fredeligt omkring hende, men det var mere Dødens og Dødens Fred, end Livets, som herskede derinde.

Da Vognen naade Huset, kom Magdalene ud i Døren.

„Jeg bringer her tre Skibbrudne,“ sagde Jakob. „Gaa ind og hent en Stol, lille Magdalene, for at de kunne komme ned.“

„Hvortil behøves her en Stol?“ sagde Magdalene, idet hun gif hen til Vognen, løftede Froken Vesley op i sine Arme og bar hende, som man bærer et lille Barn, ind i Forstuen. Den unge Dame saae uhyre forbauset ud, da Magdalene strakte sig over mod hende; men da hun begreb hendes Hensigt, smilede hun, kastede Sætrojen af, slyngede sine Arme om Bomfruens Hals, og lod hende gjøre hvad hun vilde. Lorden og Mulatpigen fandt paa at stige ned uden Nogens Hjælp.

„Se, det er den Lejlighed, jeg kan byde Dem,“ sagde Jakob, medens han aabnede Døren til de fire Værelser. „Her er ikke stor Plads, heller ikke synderlig mange Bekvemmeligheder; men iaften, naar vi ikke kan se mere ude paa Stranden, skal jeg gaa ned og tale med Præsten i Væser. Han har større Lejlighed.“

Froken Lesley stod og saae sig om i Værelset. Hendes Døje mødte kalkede Bægge, hvis eneste Prydelse var et gammelt Oljemaleri med en visfen Evgighedsstrands over, og et Ligvers til Væ for den afdøde Fyrinspektør, skrevet af Tegnen og omgivet af en Christtornkrands, gjennemflettet med sort Flor. I Vinduet stod en Guldendlak og en bredbladet Myrthe, hver i en hvid Urtepotte. To store, lyseblaa Kister, bemalede med tagstensrøde Roser, og hvis aabne Laag tillode at se en Hærskare af snehvide Linnedpækker, vare stillede op mod Bæggen; og disse Bægge vare saa friske og hvide, som om de havde modtaget deres Farve igaar; det sandbestroede Gulv var nylig vasket, Messingtøjet ved Dønen straaede dem imøde.

„Sag vil ikke ned til Præsten,“ sagde Froken Lesley bestemt og ivrigt. „Hvad skulle vi hos ham? Her er lyst, her er hvidt, her er rart; jeg vil blive her, saalænge jeg skal være Deres Fange, saalænge De tillader mig at blive,“ tilføjede hun med et Smil og en hndefuld Bøjning mod Magdalene.

„Min Søster forstaar bedre Franck, end Engelsk,“ sagde Jakob.

Froken Lesley saae paa Magdalene, gjorde en Bevægelse med den udstrakte Haand omkring sig, nikkede og kyskede paa Fingeren mod det barste og alvorlige Ansigt. Det forstod Magdalene; hun lagde sin Haand paa den fornemme Dames Hoved, vendte sig om mod Jakob og sagde:

„Sikken et staffels Barn! hvad mon hun dog er nyttig til?“

Jakob smilede. „Nu gaar jeg ned igjen til Folkene paa Stranden, og giver Dem imidlertid under min Søsters Varetægt; hun vil sørge for hvad De trænger til.“

„Ja, gaa De kun,“ sagde den unge Dame. „Nu behøver jeg Dem ikke mere; men De er vel saa god at huske vor Aftale: De tager ikke ud igjen til Braget. De har lovet det, saa godt som lovet det, og jeg stoler paa Deres Ord.“

Lord Lesley standsede ham ved Døren. „Skulde Skibet holde sig derude,“ sagde han, „vilde jeg blive glad ved at faa nogle af mine Sager ind. Jeg betaler hvad det skal være for enhver Kuffert, Folkene bringe mig.“

„Tænk ogsaa lidt paa mig,“ sagde den unge Pige. „Jeg trænger langt mere til mine Kuffertes; de indeholde mine Klæder, min Pjnt, mine Livsfornödenheder kort sagt, og jeg betaler dobbelt saameget som Papa for enhver Kuffert. Mit Navn staar paa Alt: Ellinor Lesley. Kan De huske det?“

Da Jakob kom ned til Stranden, vare alle Vaade fra de nærmeste Fiskerlejer ifærd med at gaa ud og ind fra Braget. Lidt efter Middag, da Stormen var paa det Højeste, kantroede to af Vaadene, saa at sige lige i Strandkanten; sexten Mand druknede. Med de Øvrige gik det heldigt; Havet syntes at have modtaget de Offre, det fordrede; Stormen lagde sig, henimod Aften var Vejret klart.

Jakob havde underrettet Fisserne om Lord Lesleys Dufte. Et af Fartøjerne bragte det sidste Mandskab ind fra Briggen; blandt dette Chefen og Tømmermandene. Fra nu af gjaldt det altsaa om at finde de to Fremmedes Ruffter. Ellinors Kahyt laa paa Luvsiden af det kængrede Skib; Vandet kunde altsaa ikke trænge ind i den. Vognlyfene brændte endnu foran Spejlet; Alt var i samme Tilstand, som da hun forlod den. Fisserne stege ned og toge med hvad de fandt. En Baad gik fraborde, ladet med en Overflod af Tapper og Puder, Afker og Kasfer; andre Baade gik ud; de maatte ile, for at bjerge saameget som muligt medens Dagslyfset varede, siden det ikke var sandsynligt, at Braget vilde kunne holde sig paa Revet til næste Morgen.

Da Jakob om Aftenen kom tilbage fra Stranden, fandt han hele Huset i Bevægelse. De fire Værelser, som Engländerne havde lagt Beslag paa, vare alle opløste, og Gardinerne sammenhæftede ud mod Vejen. Magdalene stod i Gadedøren; hendes Ansigt var endnu mørkere end sædvanligt.

„Det er nogle besynderlige Folk, Du har bragt os,“ sagde hun. „De vende op og ned paa Alt. Forst kunde de ikke taale, vi fyrede med Tørv i Ovne, der maatte staffles Vøgebrænde. Saa bleve de store Linnedkister og næsten alle mine rare Sengedyner slæbte ud; saa vilde Frosenen have Vinduerne op, for at staffe frisk Luft.“

„Stakkels Barn!“ sagde Jakob. „Hun har faaet nok af frisk Luft for idag. Hun trænger mere til en varm Seng og til tørre Klæder.“

„Jeg har laant hende mine,“ sagde Magdalene; „men hun var nærvæd at græde, da hun fik dem paa. Mage til hendes har jeg aldrig set: Kammerdug og Kachemir, Flojl og Atlas, Silkestøvler med Saaler ikke tykkere end Papir. Den gamle Herre sidder og skriver op i sin Tegnebog, og Mulatpigen jager omkring som et Egern og fejler Sandet af Gulvene. Vi lode dem faa det kjønne Sengetappe, jeg strikkede til Dig sidste Jul, og som Du ikke selv nænede at bruge; da jeg kom ind igjen, havde hun bredet det ud foran sig paa Gulvet og sat sine Fodder paa det. Hun betragter mig som et Maleri, og føler paa mine Klæder. Der er et Overmod i hendes Bøsen, en Driftighed i hendes Smil, som fornærmer mig. — Hvad er det for Menneffer?“

„Det er Folk, over hvem Lykken og Rigdommen har udbredt alle deres Gaver, og som ere vante til at se Enhver bøje sig for deres Villie. Det kan vi To ikke forandre; lad os derfor bære os ad som de Andre. Smorges hang deres Liv i en Skyttraad, medens de rede derude paa en Plank i Havet; iaften ville vi bære over med dem, og gjøre dem lidt tilgode.“

Jakob blev afbrudt af Fisserne, som kom op fra Stranden med den første Ladning af Lesleys bjergede Sager. Den gamle Mand's Glæde kjendte ingen Grændser. Mulatpigen lod derimod til at være fortvivlet over den Tilstand, hvori hun modtog sin Hersterindes Helligdomme. Fisserne havde bjerget Alt, det var afgjort, men uden at tage Hensyn til, hvorledes det skete. Vognlys og Toilettafker laa indsvøbte mellem Flojlsbatter og Florstjoler; andre Pakker vare forsvarligt sammensnørede med Ender af Kabelgarn, der efterlode deres tjærede Mærker paa det hvide Silke. Et Skrivetøj havde ud-

bredt sit Indhold over de stakne Tapper. De fleste Paffer dreve desuden af Søvand. Lord Lesley tog intet Hensyn til disse Smaaueheld. Han sad foran en af de aabnede Kuffertter og uddelte rigelige Beviser paa sin Taknemmelighed. De jublende Fiskere forlode Huset, med Undtagelse af Peter Vos, som blev fæstet af Lorden til at gaa ham tilhaande, saalænge han tøvede paa Den.

„Uh!“ sagde Peter. „Det kan vi nu takke mit belevede Væsen for, og saa, at jeg kan snakke Engelse, næsten bedre end Lorden.“

Peter Vos var ogsaa en uskatterlig Tjener; han vidste Raad for Alt og forstod sig paa Alt, idetmindste trode han det selv. Da Ellinor fandt, at det trak igjennem Ruderne, bragte Peter næste Morgen Dens Snedker med to Fag dobbelte Binduer til det ene Værelse. Han tog Døren af og slog Tapper op istedetfor; han flyttede Mobler, og vedligeholdt et uafbrudt blussende Vaal i alle Dvne. Ellinor laa paa Sofaen, indhyllet i sine Tapper, og sagde, hvorledes Alt skulde ordnes; Peter udførte hendes Befalinger med Lust, blev aldrig træt af den unge Dames Luner, og var bestandig rede, hvor han trode, han kunde skaffe dem en Fornøjelse. Lord Lesley stod og betragtede „en Uro“, som hang under Loftet; Prydselsø, der tidligere vare almindelige paa Landet, og som bestode af smaa Kvadrater af flettede Halmsraa, ophængte i en fin Traad under hjerandrene. Den svageste Luftstrømning i Værelset bragte disse Kvadrater i uafbrudt Bevægelse. Deraf havde Kunstværket faaet Navn.

„Deres Herlighed holder af den Tingest der,“ sagde Peter; „men hun er ikke rigtig fin; vi har dem, der ere endnu bedre. Jeg skal flette Dem en til at hænge op i Deres Stue, naar De kommer hjem; en, som forestiller en Flagermus, med Traadene i Flaben og pæne, røde Fjer agter ude.“

Peter var tillige en nøjsom Tjener, og tog tiltakke med Alt. Naar Ellinor bortkastede et Par af sine Handsker, stak han dem til sig. „Dem kan jeg faa mig en god Pengepung af,“ sagde han. Ethvert lille Stykke Silketøj opsamlede han og gjemte. „Det kan man klippe nogle pæne Baand af til min Dones Hat, og det kan jeg faa en rar Duffekjole af til min lille Datter.“

„Har Du da Børn?“ spurgte Lorden.

„Uh, nej! men hvis Deres Herlighed bare tøvede lidt, og disse gode Dage vare ved, saa faar jeg dem vist.“

Da hans Kommer nu bugnede af alle de fundne Gjenstande, stillede han sig hen for Lorden, før han den første Aften forlod Huset, og spurgte, om han ikke skulde visiteres, for det brugte de, medens han var paa Holmen, før Mandskabet gik fra Arbejde.

Dagen efter Skibbrudet stod Braget endnu paa Reulen. Vejret var mildt, man sølte neppe Vindens Aande. Baadene vedbleve at gaa ud og ind, og bjergede Alt, hvad der var ombord. Jakob Trolle havde ikke set noget til sine Gæster. Gardinerne vedbleve at være nedtrukne for Binduerne; Alt syntes uddøet bag dem. Peter Vos sad paa Gulvet foran Døren ude i Forstuen, og ventede paa, at det maatte behage Herskabet at kalde. Til Tidsfordriv stillede han sin Hat foran sig, og gav sig til at talle

sine Penge. Magdalene havde havt Theen færdig fra den tidlige Morgen, været nede og laant et nyt Thestel hos Præstens; men det blev Middag, inden Nogen lod til at vaagne derinde.

Lord Lesleys første Beskæftigelse, efterat han kom iland, havde været, at indføre alle de oplevede Begivenheder i sin Dagbog; dermed sluttede han den første Dag, dermed begyndte han igjen den næste. Ellinor vaagnede, træt og angrebet; hun betragtede siden igaar Aftes alt det Ny og Fremmede omkring sig omtrent som et Skuespil, der blot var til for hendes Skyld. Hvergang Tankerne vendte tilbage til Skibbrudet, forenede de sig i et bestemt Billede, det var Jakob Trolles. Hun havde fra første Øjeblik givet Alt paa ham, set de Andre skælve, medens han sad tavs og stille med hævet Pande foran Faren. Hun havde været Vidne til Fiskernes Glæde, da Baaden naade Land, til Triumfen, Selvtilfredsheden over Sejren; han alene blev den Samme, stod med Hænderne i Koften og saae sig omkring, som om alt dette var en dagligdags Gjerning. Der var en forunderlig fængslende Magt i denne fordringsløse Tavshed og Selvfornægtelse, som allerede flere Gange havde tvunget hende til at adlyde hans Villie, medens han ikke lod til at ville bøje sig under hendes. Det var igjen noget Nyt. Hun syntes, at han maatte kunne Alt, beherske Alt; der laa en uhyre Villieskraft i hans høje, firsaarne Pande; en uendelig Fromhed og Mildhed i hans Øjne, en Renhed, der vidnede om, at Hjertet hos denne Mand endnu var et ubeskrevet Blad.

Det var hendes Tanker, da hun vaagnede om Formiddagen, medens Solen skinnede ind i Stuen og Graaspurvene kvidrede ude under Straataget, og medens hun stirrede hen over alle sine aabne Kufferter og Kæffer, der indesluttede de Skatte af Pynt, af Luxusgjenstande og Overdaadigheder, hun havde sammenhobet paa Rejsen gennem Europas Hovedstæder.

Efterat have fortsat disse vaagne Drømme en tidlang, stod hun op, og lod Møllatpigen klæde hende paa. Udenfor horte hun Jakobs Røst. Hun gik til Vinduet, havede varfomt et lille Hjørne af det nedhængende Gardin og saae ud. Der stod han, med flagrende Haar, blottet Hals, og iført en islandsk, graastribet Uldtrøje. Han havde hængt sine store Sotøvler op paa en Klædesnor, og var ivrigt beskæftiget med at indgvide dem med et Stykke Flaskesvær. Ellinor gyste; det var et forfærdeligt Syn. Hun lod hurtig Gardinet synke, og forlod Vinduet. Rigeover for denne dybe Profa maatte nødvendig ethvert Drømmebilled forsvinde.

Lesley og hans Datter tilbragte hele Dagen med at indrette sig i deres ny Rejslighed, hvortil det Vigtigste af Bohavet i Briggens Officerskahytter blev benyttet. Magdalenes Forbavelse fandt ikke Ord, da hun om Aftenen kom ind i Ellinors Værelse. Hun saae de tarvelige Bægge beklædte med persisk Silketøj, Gulvet skjult af Tapper, Hunder og Puder i grelle osterlandsk Farver. En bedøvende Varme, en krydret Bellugt frømmende hende imøde. Midt imellem disse optablede Hunder og Puder laa Ellinor og bladede i en Billedbog; Ellinor, som igaar var kommen hende imøde i Jakobs gamle

og plettede Sotroje, og som siden havde maattet tage tiltakke med hendes Klæder, var iaften forvandlet til en vidunderlig dejlig Fe, indhyllet i en Sky af Flor og Silke, et Billed, taget ud af de østerlandste Eventyr. Til denne Luxus, dagligdags Fornødenhed for Besidderinden, passede dette fine, vorblege Ansigt med dets forgløse Smil, de mørke, sejrige Øjne og smaa, hvide, ørkesløse Hænder. Midt i Bærslet, paa Skindet af en bengalsk Kongetiger, hvis udstoppede Hoved og gule, funkende Øjne syntes at leve, laa Mulatpigen, i sit Lands Dragt, og stirrede op i Loftet.

Engen af dem rejste sig, da Magdalene drog Dørtappet tilside, uden at vove at træde ind. Ellinor strakte hende sine Arme imøde, smilede og sagde:

„Kom nærmere; hvorfor bliver De staaende? — De betragter mig saa nøje. Det er Anjscha der, hun vilde have det saaledes. Vi kjædede os, og vidste ikke, hvormed vi skulde fordrive Tiden. Saa pyntede hun mig. — Kom dog herhen, kjære Frosen Magdalene! Sid ned hos mig, saa skal jeg vise Dem alle de morsomme Smaating, jeg bringer hjem med fra Indien.“

Anjscha klappede i Hænderne, tvang Magdalene til at sætte sig ned paa Gulvet, og tomte Kæffe efter Kæffe foran hendes beundrende Blikke.

Om Formiddagen bragte to Færger fra Samsø de engelske Officerer og Matroser over til Aarhus. Lesley havde i den Anledning en Samtale med sin Datter, for at faa at vide, naar hun mente, de kunde forlade Den. Ellinor var saa blid, saa søjelig; hun vilde naturligvis tage bort strax, hvis det behagede Faderen; men hun holdt sig blot for overbevist om, at hun ikke vilde naa levende til England, før hun havde udhvilet sig allermindst en Maaned efter sine udstandne Gjenvordigheder. Dermed var den Sag afgjort, og der blev for det Første ikke talt mere om Rejsen. Ford Lesley lod Peter Vos gjøre hans Vøsser rene, og gif ud med Sakob og stod Sølhunde paa Holmene.

Der forløb nu fjorten Dage paa en temmelig ensformig Maade. Efterat have faaet Bugt med Sølhundene, gav Lorden sig til at fiske. I daarligt Vejr blev han hjemme, og fyldte sin Dagbog med værdifulde Oplysninger om Folkeslaget og Leve-maaden paa Samsø. Fiskerne velsignede den rige Mand, der gif ud og ind af deres Hytter, som om han var hjemme der; som havde et Smil og en aaben Pengepung for Alle. For Peter Vos var Lesley et Forshn.

„Uh!“ raabte Ræmpen. „Vare dette Sjøv varer ved en Maanedstid endnu, saa har jeg mig til et godt Hus og til gode Redstaber; saa vil Ane slikke sine Fingre efter mig.“

Ellinor pyntede sig. Naar Vejret var godt og Solen skinnede, gif hun med Anjscha ned til Stranden og samlede Smaasten og Muslingeskaller. Braget laa endnu ude paa Kevet, lidt mindre end før, lidt mere forslaaet af Søen; det kaldte Tanken tilbage paa Sakob; men hun undveg denne Tanke, hun kunde ikke glemme Søstovlerne og den islandste Uldtroje. Der behøvedes fulde otte Dage, før hun havde overvunden sin Uvillie saa vidt, at hun sendte Anjscha ind for at spørge, om han vilde være færdig Klokken tre, for at spadserere ned og vise hende Ruinerne af Brattingsborg. Sakob havde

ingen Tid den Dag; han skulde betale Folkene Lønning. Næste Formiddag kom Ayscha med en ny Hilsen; da skulde han ned og exercere med Mandflabet. Ellinor blev høist forbausset, og beklagede sig til sin Fader. Saa lidt Hensyn havde endnu aldrig Noget taget til hendes Duffer.

Men den tredie Dag gif de ned til Brattingsborg, og Jakob fortalte hende de gamle Sagn og sang Marst Stigs Viser for hende, og viste hende Kæmpegravene og Alt, hvad der erindrede om den soundne Helteslagt, der selv havde skrevet sine Minder omkring paa Den, længe før Historien blev istand dertil. Ellinor lyttede til hans Ord, medens han manede henfarne Tidens Færd frem, og ligesom illuminerede Egnen omkring hende. Der lyste et forunderligt straalende Liv fra hans Djne, en dyb Følelse, som kun fandt Udtryk i jevne og dagligdags Ord; det lød som Suk og som Klagesang, denne Skildring af Fortiden og dens frejdige Kamp, sammenlignet med de plyndrede Havne, den mistede Flaade, og den dybe Fornedrelse, hoorunder Vandet nu sukede.

Det var silde om Aftenen, da de vendte tilbage; Præstefonen fra Bøsser havde imidlertid været ovre i Besøg hos Trolles, som det i al Hemmelighed var blevet aftalt mellem hende og Magdalene. Den gamle Dame vilde se Ellinors Vareiser, blev staaende paa Dørtrinnet og kiggede ind, fordi hun ikke vovede at fatte sine Fodder paa Tæpperne, hun stirrede paa alle de udbredte Herligheder, studfede, korfede sig og rystede paa Hovedet, ligesom hendes Veninde Magdalene havde gjort.

Efter Besøget paa Ruinen spadserede Ellinor næsten hver Dag nogle Timer med Jakob. Som oftest fulgte Ayscha med. Han førte hende ind igjennem Klitterne, nedensfor hvilke Havet larmede og stummede under Eстераarsstormen; han viste hende om i Fiskerlejerne. Det var næsten altid ham, der talede, hende, der lyttede til. Folkene skildrede han, Røjsomheden, Forsagelsen, Kampen for det daglige Brød. Hun hang ved hans Arm, vadede modig igjennem Sand og Lyngbusse, indsvøbt i en stor Pelsværkskofte, med ophæftet Kjole og en vatteret Silkehatte, der næsten skjulte hendes lille, blege Ansigt. Det Smaa blev Stort for hende under Jakobs Ord; Egnen fik Blomster, hvor de gif. Hun saae med større Opmærksomhed paa de alvorlige og kolde Ansigter, de kom forbi; hun begreb, at der kunde skjules Skatte under disse Pjalter. Hans Ord gjorde Gravene levende og vækkede Røster, der tidligere havde slumret. Hende, for hvem Alt bestandig havde været Spøg og Sang og Solskin, gjorde disse ensomme Vandringer tavse. Søfuglenes sørgmodige Skrig, Havets evige Larmen, Brændingen og den klagende Bind kaldte dybe, alvorlige og religiøse Stemninger frem; hun sølte sig rigere end før; nej, hun sølte sig blot lykkeligere, det oplod hendes Djne, det ubvidede hendes Hjerte. Tav han, bad hun ham at fortælle igjen, og dog lagde hun altid mere Mærke til hans mørkeblaa Djne, til hans Stemmes dybe Klang og det Tungfindige i hans Smil, end til den Egn, han skildrede.

„Det skulde de se hjemme,“ sagde hun siden til Ayscha, og lo. „Mig, Ellinor! vadende med mine smaa, nydelige Fodder gjennem Bunker af vaadt Tang og Lyngbusse, i et forfærdeligt Stormvejr, omgiven af skrigende Fugle og støttet til en Mand med et

affhyeligt, striffet Torflade om Halsen, en Mand i en tyk Kofte med Tjære paa, ikke at tale om den Islandsfe under Koften."

Næste Dag var hun dog først færdig til at drage ud igjen, og blev bedrovet, hvergang Jakob ikke kunde følge med.

Efter fjorten Dages Forløb kjendte Ellinor enhver smuk Spadseregang og enhver Udsigt paa Den, men hun vedblev ligesuldt sine Vandringer med Jakob. Det var kun Gjenstanden for deres Samtale, som havde forandret sig. Uden at han egenlig vidste, hvorledes det skete, forstod Ellinor at bringe ham til at tale om sig selv, om hans Barndoms Livovre paa Holmen, fattigt paa Handling, men rigt paa Dromme. Han skildrede Ensomheden, der ikke blot havde kaldt Tanken, men ogsaa Fantasi, Længsel og Haab, alle disse Fjærlighedens Børn, tillive. Hun gik lyttende, bøjet over mod ham, tog tre Skridt medens han tog et, og overlod til ham, at vælge Vejen. Han var for hende ikke blot det højeste Udtryk af mandig Kraft, men fængslede tillige som en hemmelighedsfuld Bog, hvis Indhold hun længtes efter at kjende; et vellidende Instrument var han, som hun bestandig forstod at aflukke de Toner, hun helst ønskede at høre. Alle de Billeder, hvormed han befolkede sine Drommes Paradis, stode klare og tydelige for hende, og naar hun siden blev alene, og sad og gængede sig i sin Stol, med Afscha for sine Fodder, naar hun lyttede til det Echo, hans Ord havde efterladt i hendes Hjerte, da gjenfandt hun næsten altid sig selv i disse Billeder; og det, der ikke lignede, tilegnede hun sig alligevel som Noget, der kunde ligne.

Atter skiftede Gjenstanden for deres Underholdning; da var det hende, der fortalte om den gamle Lesleyske Slagt, hvis Rigdomme og udstrakte Besiddelser næsten indbefattede en af de skønneste Provindsfer i England; om Hertugen af Cleveland, som til en Hoffest lod sine Heste beslaa med Guldsko; om Dufel Wentworth, der havde jaget en Hjort i lige Løb to Dage tilende, uden dog at komme ind over Naboenes Grændser; om hendes lille Hund, som Lord Lesley havde taget en Plads til i første Række, da den skulde bringes over fra England til Indien, og som blev bidt af en Slange. Hun fortalte om Afscha, der var en Datter af Rajahen af Travancore og en Slavinde fra Kachemir. Efter Fyrstens Død besteg hans Gemalinde Baalet. Lord Lesley vilde frelse hende, men kom for sent; hendes Søn havde allerede antændt det. Ellinor købte den ulykkelige Kvindes Datter af en af hendes Slægtninge. Endelig fortalte hun om sig selv, om det yppige Liv i Benares, hvori hun havde været alle Festers Dronning; hvor Alt var Gullys og Beruselse for Sandserne, uden tillige at indeholde Næring for Hjertet; hvor man kun søgte Hjemmet for at hvile ud, og Selskaberne, ikke for at høre paa det, der fortaltes højt, men for at lytte til de brændende Ord, der bleve hvøfede over Biften.

„Jeg vilde dog maaste være gaaet tilgrunde der,“ tilføjede hun pludselig efter en saadan Skildring. „Det har jeg, mærkverdigt nok, først opdaget her. I Ødet, i Ensomheden har jeg fundet mig selv igjen. Jeg frygter denne Egn; den bringer mig til at fryse, men den styrker tillige; ligeoverfor det melankolske Alvor, som omgiver mig:

det kampfende Hav, de kolde, stjernelyste Nætter, forsvinder den jagende Drift efter Adspredelse, mit Hjerte udvider sig, min Tanke hæver sig. Er det ikke forunderligt?"

Han tav til hendes Spørgsmaal; ikke heller robede hans Ansigt, hvad han tænkte, medens han gif med højet Hoved og lyttede til disse frimodige Ord, en Sjæls forgjæve Skriftemaal, under hvilket hun fortalte Alt, hvad der faldt hende ind. Egeoverfor ham var hun ikke længer under Vaaben, hun havde overgivet sig værgeløs; maatte han da ikke være dobbelt frygtfom for at tilintetgjøre et Herredomme, der var indrømmet ham som en Gunst, ikke som en Ret? Men i disse Øjeblikke, medens han grundende gif og lyttede til hendes Ord, som til en lille Fugls Sang, man ikke dover at forstyrre, blev det ham først ret klart, hvor stort det Herredomme egenlig var, som hun havde vundet over ham. Kjærlighedens Frygt og hele Undseelse opfyldte hans Hjerte; han fandt i enhver af hendes Skildringer et Udtryk for en adelig og fribaaren Natur, der ikke krob i Skjul for sig selv; noget Somfrueligt og Uberørt, som beviste, at Verdens Hylndning og Tilbedelse, det Forvante og Fordringsfulde hos hende kun var et Stov, der havde lagt sig paa Overfladen af hendes Sjæl; indenfor var en ren og straalende Flade.

Det var hans Stemning og Tanke, medens han gif ved hendes Side; naar hun forsvandt, langtes han efter Timen til deres næste Møde, gjorde sig Grinde forbi hendes Dør, misundte Gyldenlaken i Vinduet, og Abscha, som gif ud og ind; han lyttede efter hendes Skridt, dannede sig henrykkende Billeder af hendes Beskæftigelser, medens hun selv forblev usynlig. Hun vedblev at tale til ham gennem Lyden fra hendes Værelser, gennem det Lys, de udstraalede, gennem den Bellugt, som strømmede ham imøde.

Midt i denne Hjertets Lovsang og Tilbedelse lød af og til en sørgmodig Tone, idet han tænkte sig hende stor og ophøjet og maalte Afstanden mellem dem. Naar de skiltes, forekom han sig desuden bestandig saa ringe og ubetydelig, saavel for det, han havde sagt, som for det, han havde fortiet. Men indeholder Kjærligheden ikke altid ligesaamegen Frygt, som den gjemmer Haab? og hvorledes skulde vel han, uerfaren og mistvivlende, have begrebet, at hun forstod at tyde hans Tavshed, at et enkelt Udbrud, en ubevogtet Mine, hans Sjæles Straaler, Alt var et tydeligt og indholdsrigt Sprog, maaste Musik, maaste Henrykkelse for hende. — Hvem ved det?

„Nu skal ogsaa De skrive,“ sagde hun en Dag. „Jeg vil vide Deres Mening om mig; ikke hvad De tænker i dette Øjeblik, thi saa vilde De maaste svare med en Hoflighed, men hvorledes De bedømte mig i de første Dage, vi kom hertil. — De frygtede mig, De undveg mig, Deres Ansigt havde et Udtryk næsten som Medlidenshed — So, jeg saae det nok.“

Zakob gif og stirrede ned i Sandet.

„Hvorfor tier De? Tor De ikke sige, hvad De tænkte?“

„Hvorledes skal jeg kunne bedømme Dem?“ sagde han. „Seg, der Intet veed og Intet kender; jeg, der kun har set Kvinden ligesom jeg tilføs saae alle de Landes Skønheder, mit Fartøj sejlede forbi, flngtigt og i Afstand.“

„Det er ikke noget Svar. De søger at undvige mig.“

„Nu vel!“ vedblev han, og det syntes, som om det i Begyndelsen kostede Noje at faa Ordene frem, saa frygtfom og afbrudt lod hans Stemme. „Jeg taler da kun om den første Tid af Deres Ophold her; da saae jeg i Dem en af disse blændende og farverige Naturer, udviklet i en renere Luft, under en varmere Himmel, og som næsten altid tilintetgjøres af den samme Magt, der hævede dem, ligesom Solen giver Blomsten Duft og Farve, og igjen bringer den til at visne. Jeg tænkte mig i Dem et af Rigdommens og Lyffens hjærtegnede og forkjælede Børn, som tro sig stærke overfor Faren, fordi de aldrig have prøvet den, som anse Pligten for en Sten, man helst gaar udenom, som kun kjende een Lov, Afverpling, een Villie, deres egen, een Trang, Hylndning og Tilbedelse, det vil sige: Nydelse og Bevagelse, en Feber, der først ophidses og siden sløver og lader os hungre foran de fyldte Fade.“

„Anser De det da for Uret, at vi bringe saameget Godt og Behageligt ud af vor Tilvarelse som vi kunne, og er det vor Skyld, at man statter og hyllder os? Jeg skal ikke kunne sige det, men det er idetmindste vor Fortjeneste, at vi ikke bukke under for denne Hylndning. — Tilgiv at jeg afbrød Dem. De har vist mere at sige.“

„Nej, ikke mere. Jeg blev bedrøvet i min Frygt over, at en saa rig Tilvarelse skulde gaa tilgrunde, fordi den ikke besad Klogt nok til at nyde med Maade, Styrke nok til Afholdenhed, Hjerte nok til at stabe sig Lykke i Andres Tilvarelse. Som en Svale syntes De kun at berøre Overfladen af Vandet, uden at kunne gaa tilbunds i det.“

„Og hvad saae jeg da paa denne Flugt? min Ven! Himlens Skønhed spejler sig jo blot paa Overfladen, nede i Dybet bo mørke Aander; man henter mere Sand end Perler op derfra.“

„Ja vist, De har Ret i Alt, og jeg har taget fejl i Alt. Det var ogsaa kun om Fortiden jeg talte; hvad jeg trode dengang, tror jeg nu ikke mere.“

„Men nu Dem,“ sagde hun, „spørger De mig ikke, hvad jeg tænkte om Dem?“

„Nej, det spørger jeg ikke om; thi De har vist slet ikke gjort Dem den Ulejlighed, at tænke over mig.“

„Tror De?“

„Ja, og jeg skal sige Dem hvorfor. Saalange man gaar omkring i Ensomheden, voxer Tanken, de store Ideers Moder, Begrebet udvides, men det ydmyge Sindslag vinder ikke derved. Man faar ikke Lejlighed til Sammenligning med Andre, ser ikke, hvad man fattes for at naa op til dem. Da De kom, lærte jeg først at maale Afstanden; jeg syntes, jeg blev mindre end før, jeg begreb, at jeg manglede Meget. Det, De fordrede, tænkte jeg mig, stod i Forhold til det, De var vænnet til at se i Verden: større Klarhed i Tanken, større Rigdom i Følelser, bedre Sæder; jeg er fattig paa Alt.

De har vundet ved Ensomheden, siger De, jeg har tabt ved den, jeg kan ikke naa op til Dem. Hvorfor skulde De da beskæftige Dem med mig?"

„Er det Deres Mening om Dem selv?"

„Ja, i Sandhed, jeg har ingen bedre."

„Den ulykkelige Løjtnant!" sagde Lorden samme Aften til Ellinor. „Han ligner sig jo ikke mere selv og forekommer mig aldeles forvandet i de sidste fjorten Dage."

„Synes Du?"

„Ja, og Du behøver ikke at spørge om Aarsagen, siden det sandsynligvis er Dig, der har fremkaldt den. Til mig har han vel aldrig omtalt Dig, han undviger endog saa omhyggelig enhver Fristelse dertil, men paa samme Tid interesserer han sig kun for Dig, søger Dig, tænker kun paa Dig, lever kun for Dig, det kan ikke dølges. Der fattes nu blot, at han skulde vove at erklære sig."

„Det vil han aldrig gjøre," svarede Ellinor bestemt. „Jeg holder af at høre ham tale, det er sandt; han er opmærksom, i høj Grad fordringsløs og taknemlig for mit Selskab, se det er Alt."

„Ja, det behøver Du da ikke at forsikre mig om," svarede Lorden leende. „Ellinor Lesley, Hertugen af Cleveland's Niece, og en Maanedsløjtnant paa en lille Kanonbaad! — Men hvis han nu alligevel skulde vove en saadan Erklæring?"

„Hvis han vover det," svarede hun bestemt, „blot med et Ord, blot med en eneste Stavelse, saa er han fortabt!"

Næste Formiddag vandrede de atter over Den, og Ellinor prøvede paa at forny Samtalen fra igaar, men uden Held. Havde Lordens Ord maaske bragt hende nogen Kundskab, som hun hidtil savnede, trængte hun til Visshed, eller legede hun kun med Faren? Det er uviist; men det lod næsten som om hun idag higede efter at fremkalde den Tilstaelse, hun igaar havde anset for umulig; hendes Røst havde en blødere og mere hengiven Klang, hun lænede sig fortroligere til ham, betragtede ham medens hun talte med disse vidunderlige fristende Dine; hun hørte hans Stemme skjælv, uden at han dog røbede, hvad der foregik i hans Indre. Hun betrode ham endelig, at Lord Lesley længtes efter at komme tilbage til England, og kun efter hendes Bøn havde opsat Rejsen endnu i fire Dage; saa maatte de stilles. Hun saae det Indtryk, denne Tidende fremkaldte, hans Arm rystede under hendes, men han bøjede sit Hoved og tav.

Altsaa om fire Dage, — dertil var Intet at sige; han beklagede sig ikke engang derover. Var det ham da saa let at stilles, eller var hans Sorg saa dyb, at han ikke kunde finde Ord til sit Udtryk? — det vidste Ellinor ikke.

Den sidste Eftermiddag gik Lord Lesley ind til Jakob, for at bede ham og hans Søster tilbringe Aftenen hos dem. Magdalene vilde helst have undslaaet sig, men Jakob kom hende i Forkjøbet og modtog Indbydelsen. Nu fik Magdalene travlt. Den forte Silkefjole maatte stryges ud, Strimler og Baand bleve valgte og igjen forkastede.

Inde i Lesleys Værelse sad imidlertid Ellinor og saae ud af Vinduet. Hendes Ansigt syntes alvorligere end sædvanligt; Anshas Spog og Kjerategn kunde dennegang

ikke bringe hende til at le. Peter Vos gif ud og ind af Bærelserne; han havde faaet sig en ny, blaa Trøje, med et lysegult Tørklæde hængende ud af den ene Lomme, og stive, hvide Brændugs Benklæder. Ellinor havde desuden givet ham et højrodt Silke-stærf til Halsklæde, det tog han af og lagde sammen, hvergang han forlod Huset, for at spare paa det. Tilsyneladende var han den Lykkeligste af de Tilstedeværende; de Andre havde faaet uden at høste, han høstede uden at faae. Han tændte Lykene og gav sig derefter til at fyre i alle Døne. Afscha laa som sædvanligt orkesløs paa sit Tæppe, med Hovedet støttet til Ellinors Stol.

Henimod den Tid, Lorden kunde vente sine Gæster, kom han ind fra Sideværelset, iført en pragtfuld, guldbroderet Uniform, prydet med en Mængde forskellige Baand og Ordener. Han gif hen og kysede sin Datter paa Panden.

„Ah!“ udbød hun smilende. „Papa har ifinde at imponere iaften. Dertil behøvede Du da forresten ikke denne Dragt,“ tilføjede hun blødt og lagde begge sine Hænder om hans Kinder. „Din kongelige Mine, dine prægtige, hvide Haar ere tilstræffelige.“

„Jeg vil hædre mine Gæster,“ svarede Lesley. „Er det ikke ret? — Jeg har desuden ifinde at berede min Vært en lille Overraskelse.“

„En Overraskelse?“

„En Hemmelighed, som jeg først vil røbe naar Tidens Fylde kommer.“

Peter Vos stod fortabt i Bestuelse af Lorden.

„Uh,“ sagde han, „Deres Herlighed ser ud livagtig som en Konge, og saa har De næsten ligesaamange Baand og Ordener som Jakob.“

„Som Jakob!“ gjentog Lorden og hans Datter.

„Ja, som vor Løjtnant derinde. Nej, han har dog vist endnu flere, naar vi regne Medaillerne med.“

„Hvor har han da sine Ordener fra?“

„Fra alle Verdens Lande,“ svarede Peter; „og næsten hvert Aar faar han sig en til. Der løbe de Skibe op og der løbe de Skibe ned, saa pidster Storm og Sø dem over paa Samsøs blege Revler; ind i dem finde de selv Vej, men ud af dem maa Jakob hjælpe. Ja, det kan da Deres Herlighed forresten snakke med om af egen Erfaring. Jeg har hørt Præsten i Kirken lyse Himmeriges Velsignelse over ham. Uh! jeg har set ham springe midt ud i den kogende Sø, for at redde en lille Tingest af et Barn, der ikke var større end her fra min Tømmeltut og op til Albuen, og dengang havde han endda næsten faaet revet Hjertet fra Venene paa sin ene Arm, mens han frelst Moderen og nogle Andre, der ikke vare bedre farne. — Uh! for Satan! naar han giver Livet hen for dem, kan De da sagtens give ham deres Kors og Medailler.“

Ellinor sad og lyttede til Peters Ord med dyb Opmærksomhed, hendes sorte Øjne straaledede.

„Nu er Klokken snart otte,“ sagde hun lidt efter til Afscha; „de skulde komme Klokken syv.“

Magdalene var slynlig forlegen, da hun traadte ind i Stuen. I Begyndelsen tav hun, eller udtrykte sig mest i Enstavelsesord. Hænderne holdt hun foran sig, omkring et sammenlagt Lommelørklæde. Hun lod som om hun saae ned paa Tappet, skjøndt ikke en Handling eller Bevægelse af de Tilstedeværende undgik hende. Ellinor havde i de forløbne fire Uger gjort en Mængde Forsøg paa at bringe hende nærmere til sig, men det vilde ikke lykkes; Forhold og Begreber, Tanker og Følelser havde lagt et svælgende Dyb imellem dem.

„Hun har bestemt et ejegodt Hjerte,“ sagde Magdalene til Præstefonen, „og kan føle for Andres Sorg; hun er aldrig gladere, end naar hun faar den røde Silkepung frem og deler sine Guldpenge ud til Fattigfolk; men hun forstaar saamænd ikke at tage sin egen Kjole paa, ikke at tørre en Tjepotte af. — Jeg begriber ikke, til hvad Nytte saadan en stakkels Skabning kan være her i Verden.“

Jakob bar en blaa Kjole med blanke Messingknapper. Det var ganske vist ikke hans Hensigt at imponere.

„Hvor han dog ser sørgmodig ud,“ tænkte Ellinor; „saa bleg som iaften har jeg aldrig set ham før.“

„Det er altsaa bestemt, at De rejser imorgen?“ sagde Magdalene i Samtalens Løb.

„Ja, imorgen maa det være,“ svarede Ellinor. „Mylord anser det for uforeneligt med sine Pligter som Fader at tøve her længer. Han finder, at min Teint lider i dette barske Klima. Mine Hænder blive røde; see blot.“ Hun udstrakte smilende to smaa Hænder, som i Hvidhed kunde kappes med Thedugen paa Bordet. „Jeg skal desuden over og pynte Zuletræ for Folkene paa vore Gudsfer,“ tilføjede hun.

„Men De har jo endnu ikke faaet alle deres Sager pakket ind,“ sagde Magdalene, med et Blik paa Silkestofferne og Tapperne, der beklædte Bægge og Gulve.

„Alt dette tager jeg heller ikke med,“ svarede Ellinor; „det skal blive her, saalænge De bryder Dem om at hufte paa mig; naar De har glemt mig, kan De tage det ned og kaste det bort.“

Magdalenes Rynke i Panden blev lidt dybere; hun syntes ikke om dette Forslag, og vendte sig mod Jakob for at finde Bekræftelse hos ham.

„Maa det ikke nok være saaledes?“ spurgte Ellinor og rakte Magdalene Haanden.

„So!“ sagde Jakob. „Det skal være, som De siger, — til et Minde om Dem.“

„Og De vil ikke glemme os, det har De jo lovet.“

„Nej, vi vil vist ikke glemme Dem,“ gjentog han dampet.

Magdalene sad og saae over paa ham; begreb hun maaste den Kamp, den Sjælekval, som dulgte sig under dette rolige Ydre, eller frygtede hun for, at han skulde røbe den?

„Ja, nu er det afgjort,“ sagde Lorden, „imorgen rejse vi, „og derfor skal De tillade mig at tale aabenhjertigt med Dem iaften. De har frelst mit Liv, og hvad der vil sige mere for mig, De har frelst min Datters; den Art Tjenester prøver man ikke

paa at gjengjælde, fordi det er umuligt; men ikke sandt, min Ven! derfor kan man gjerne onske, at efterlade et Minde om sin Taknemmelighed. Jeg har søgt at gjette Deres Duster, spurgt, om der var Noget heri Verden, hvori jeg kunde være Dem til Tjeneste; De rystede altid paa Hovedet, de smilede, de trode, Ford Lesleys Taknemmelighed laa i hans Pengepung. En Dag horte jeg af Peter Vos, at De stod i et Gjældsforhold til en Mand nede i Byen, af hvem De havde kjøbt Huset her. Dette Forhold er nu berigtiget og afgjort, her er Deres Skyldbrev tilbage; jeg har gaaet og glædet mig over, at jeg fandt paa denne Idee; kan De ville berøve mig min Glæde?"

Medens Lorden talte var Jakob bleven blegere end før, et Udtryk af smertelig Ydmygelse gik over hans Afsyn. Da Lesley rakte ham Skyldbrevet, trak hans Djenbryn sig sammen, men han modtog ikke Papiret. Magdalene derimod rejste sig op i sin fulde Højde.

„Det kan Jakob Trolle ikke modtage!“ udbød hun heftig.

Ellinor sad ligeoverfor Jakob; aldrig havde maaste hendes Sjæle havt en mere bønlig eller mere overtalende Magt end nu, medens hun saae over til ham og lagde sin Haand ovenpaa hans.

„De maa ikke sige nej, vel? Det vil gjøre Papa saa bedrøvet. — Hører De, — for min Skyld,“ tilføjede hun dampet.

„Ogsaa De!“ udbød han med et sørgmodigt Smil.

„Jeg har ikke vidst et Ord af det Hele før i dette Øjeblik, det forsikrer jeg Dem.“ Hendes Haand hvilede endnu paa hans, og hun drog den ikke tilbage.

„Hvor De dog kjender min Broder slet,“ udbød Magdalene spottende, „siden De kan blive ved at bede ham om at modtage Deres Gave.“

„Og hvorfor skulde jeg ikke modtage den, lille Søster?“ svarede han langsomt og blidt. „Mylord har ikke forstaaet os To ret, men han har heller ikke villet ydmyge os, derfor beholder jeg mit Skyldbrev og takker Dem for Deres gode Villie.“

„Det er ret, det er smukt, det er hvad jeg ventede mig af Dem,“ udtrede Lesley fornojet og greb hans Haand. „Nu ikke mere herom. At skrive mig slittigt til, det har De lovet, og jeg stoler paa Deres Løfte; til Gjengjæld skal jeg sende Dem mit Billede, det kan hange oppe paa Væggen, ved Siden af den gamle Kavaller der.“

„Saa kommer det i godt Selskab,“ bemærkede Magdalene.

„Det er vel et Efterladenskab fra en eller anden af de gamle Herregaarde her i Landet.“

„Nej, den Mand er af vor Slægt.“

„Han ligner en af mine Forfædre, vel ikke meget, men jeg kommer dog i Tanke om ham, hvergang jeg ser derop. Det var en Viscount Lesley til Redfort-house, berømt som Statsmand og Lovgiver i det syttende Aarhundrede.“

„Denne er noget ældre,“ svarede Jakob.

„Regner De da Deres Slægt saa langt tilbage?“ spurgte Ellinor.

Magdalene saae over paa Jakob og smilede.

„Den Slægt, vi stamme fra, er meget gammel,“ svarede han.

„Men det har De jo aldrig fortalt os. Da Papa føler dog saa stor Interesse for Slægtregistre. Hvorlangt skal vi altsaa gaa tilbage for at hilse paa Deres Stamme-fader? Lad os sige til det femtende Aarhundrede, der begynde Lesleverne.“

„De maa gaa lidt længer tilbage for at finde den første Trolle,“ sagde Magdalene.

„Maaſte til det fjortende Aarhundrede?“

„Længer endnu. Det Ældste, man veed om dem, staar i Historien om Kong Givke fra Vermeland; han levede før Christendommen blev indført i Danmark. En af hans Frænder tog vort Navn og det Vaaben, vi føre siden.“

Zakob trak paa Skuldren. „Alt dette grunder sig kun paa gamle og utydelige Sagn,“ udtrede han, „men dem holder nu Magdalene engang af; de navnkundige Mænd i vor Slægt komme først frem i Sveriges Historie, omtrent 1490, eller ved den Tid; en var Rigsforstander, en anden Erkebisp i Upsala. Den mest omtalte af dem alle er dog ham deroppe, Herluf Trolle, danſk Ridder, Raadsſherre og Admiral.“

Efterhaanden som Zakob fortalte, rettede Lord Lesley sig i Bejret med en Mine af Overraskelse; da han tav, gjorde han et dybt Buk over mod ham. Ellinor klappede i Hænderne og lo.

„O, bliv ved, bliv ved, det er saa morsomt at høre.“

„Om Herlufs Bedrifter behøver min Broder da ikke at fortælle,“ udbrod Magdalene, „dem læser hver en lille Dreng i Skolen.“

„Søster Magdalene glemmer, at Mylord sandsynligvis ikke har læst om dem i Skolen,“ sagde Zakob. „Han har desuden saamange berømte og hæderlige Mænd i sit eget Lands Historie, at han ikke kan huske vore.“

Lord Lesley rejste sig fra Stolen, for atter at gjøre et dybt Buk over mod Zakob. „Dg fra denne navnkundige Admiral stammer De?“ spurgte han.

„Min Slægt gaar i lige Række fra hans Bedstefader, en anden Linie af den blomstrerovre i Sverrig. Herluf selv døde barnløs, hans Hustru stiftede en Skole af deres Herrefæde og gav Godsets Indkomster til den. Det er nu halvfjerdehundrede Aar siden han døde, men derfor er han ikke glemt; hans Bedrift blev til Lykke og Vel-signelse siden.“

„Dg jeg har boet i Deres Hus i fire Uger, Hr. Lejtnant Trolle, uden at vide, af hvem jeg modtog Gjæstfrihed. En Ætling af saa berømmelig en Slægt lever herovre, paa en øde Ø, mellem Tang og Sanddyner, Kommandant paa en Kanonbaad!“

„Ja, hvad skal man sige til det?“ svarede Zakob smilende; „min berømte Slægt faar at finde sig deri. Se Dem om, Mylord, vort Slot er blevet til en Hytte; hjælp mig at finde et Sted, hvor jeg kan lade mit Adelskjold opfatte.“

„Deroppe, ved Siden af ham vilde De altsaa hænge mit Billede,“ vedblev Lorden. „Aa ja, Bæggen er stor, men efter hvad Peter Vos nylig fortalte, blev Pladsen

dog maasse lille nok, hvis der skulde hange et Billede af enhver af dem, De frelst fra Havet derude."

"O, lad os dog ikke tale mere derom iaften," sagde Jakob.

"So, netop," udbrød Ellinor; "hvorfors skulle vi ikke tale derom, naar det nu glæder mig?"

Jakob højede sit Hoved under hendes Smil og hendes Dines Straaler, idet han vedblev: "Min Bedstefader var en fattig Mand; han tomrede en bredtævnet Baad, som bar sig godt i Søen, saa hentede han skibbrudne Folk ind fra Bragene. Min Fader byggede Baaden bedre, og lod den gaa i Arv til mig. Jeg maa jo gjøre den Arvelod Fre."

"Og hvormange har De vel hentet ind i Deres Baad?"

"Det veed jeg ikke, man tæller dem jo ikke."

"Med Deres Herligheds og den naadige Frøfens Tilladelse," udbrød pludselig Peter Vos, som havde staaet henne i Krogen og lyttet til Samtalen med stor Opmærksomhed, "hvis jeg nu maa give mit Beshv i med, saa veed Løjtnanten det meget godt, for jeg skar en Skure i Baaden for hvert Nummer, den bar ind; men han holder bare ikke af, at der snaffes om den Forretning. Hvergang jeg begynder derpaa, sætter han et malisjöst Ansigt op og siger: Hold Mund, lille Peter, pas Dig selv, din Ugle. Men det tør jeg nok sætte min Saligheds Trumf paa, at saadan et Par Dussin eller tre forslaar alligevel ikke. Hvergang de tudede i Kohornet til Skibbrud paa Den, uh! saa kilede jeg derned og tænkte, nu skal vi se paa ny Grimasser, hvergang var Trolle kommen for mig."

"Ei nu stille Du!" udbrød Jakob. "Du kjæder Herstabet."

Det var første Gang, Ellinor havde hørt hans Røst saa bestemt og bydende, men den strammede hende ikke. Hun smilede og nikkede over til Peter. "Bliv kun ved — Du maa nok," sagde hun.

"Ja, Løjtnanten behøver ikke at misse saadan over til mig," sagde Peter; "det er bare en lille Historie, jeg vil fortælle, den fra ifjor med den hollandske Rus. Det var to Dage før Mortensaften, nej, lad mig se, det var sku tre. Et forrygende Bejr, Deres Naade, det kunde blæse En Djnene ud af Hovedet som en Røg, naar man ikke passede paa og luffede i for dem. De laa derude og skvalpede omkring og strakte Hænderne ideojret, og naar hun linnebe lidt, kunde vi høre dem raabe og mjave om Hjælp. Der sade ni Menneffer surrede fast til Braget."

"Nej, der sad ellers," sagde Magdalene pludselig, og hendes blege Ansigt rødmede. "Lad mig tale. Du skal ikke fortælle om min Broder."

"Ja saa!" sagde Peter, "hvis Frøfennen veed det bedre, — —"

"Ja, jeg veed det bedre," gjentog hun og hendes Røst hævede sig, og hun vedblev hurtigere og uden at agte paa Jakob, som rystede paa Hovedet og lagde sin Haand paa hendes: "Jeg talte dem Allesammen, jeg saae hver Sømand inde paa Land vende sig bort og ryste paa Hovedet, fordi det var umuligt at saa Baadene ud i den rasende

Storm. Dagen gik, Vejret blev ikke bedre. Da kom der henimod Aften en Mand inde fra Land og saae sig om og sagde: Nu maa det voves, hvis de skulle hjælpes. Med ham gik tre Mænd i Baaden, for at kæmpe sig over til Braget. Den Ene var vor Præst fra Nordby, han sad og sang en Psalme i Jesu Navn, mens han trat paa Aaren; den Anden var en Somand."

"Den Anden det var mig," sagde Peter Vos, med et dybt Blik mod Sel-skabet; „men jeg sang nok ingen Psalmer."

"Og gif Baaden og Rat var over den, og det streg i Brændingen, som om de onde Aander kaldte paa deres Dsre, men det streg endnu uheldigere fra de stakkels Folk paa Braget. Og Baaden gik ud til sin Gjerning, og den kom ind igjen, og Gud-fader lagde Styrke i de fire Mænds Arme, og gjorde Vinden mild for det lille Fartøj. Da saa Maanen kom frem, lyfte den ned over det hvide Rev, der var intet Spor af Braget tilbage; men inde paa Land talte jeg elleve Menneffer, de laa omkring i Sandet og strakte deres Hænder ivejret, ligesom de havde gjort derude, og de græd, som de havde grædt ude paa Braget, men nu var det af Glæde. Og Den, der styrede Baaden og tiggede og bad de Andre om at følge med sig, Den, der kom blødende og forslaaet tilbage, det er ham, Mylord, som der sidder, det er min Broder!" vedblev Magdalene med hævet Røst, og slyngede begge Arme om Jakobs Hals og skjulte sit Hoved ved hans Bryst, for at Ingen skulde se hende græde.

"Ah! ja Gud var det ham," sagde Peter Vos, „det er vistnok. Men jeg tjente alligevel halvfjerde Species og et tykt, hollandsk Uhr med et Arrevarf*) i til min Profesjon."

"Men Søster dog!" udbrod Jakob. „Hvad tænker Du paa, vil Du da tvinge mig til at forlade Stuen?"

Ellinor sad noget i Skygge, lænet tilbage paa Stolen. Hvergang Magdalene vendte sig mod hende, saae hun hendes store Dsne hvilende fast og ufravendte paa Jakob; hele hendes Sjal afspejlede sig i disse gjenneintrængende Blik, det var Lykke, Triumf og Begejstring de udtalte, og naar Jakob saae over, drog hun dem ikke tilbage; det var ham, som atter sankede sine.

Medens han sad der, med bøjet Hoved, og Gjenstand for Alles Opmærksomhed, erindrede hun sig den første Morgen, da hun saae ham ude i Gaarden, men Billedet havde nu aldeles tabt sin tidligere Rødsel. Han vedblev at se ned, som om han ikke vovede at have sit Hoved, af Frygt for at møde de Andres Hylbning; hun vilde have grebet den solbrændte, surede Haand, hvormed han sad og tegnede paa Bord-dugens Mønster, hun kunde have knaalet ned for ham, hun sølte i dette Djsblik, at hun sad ligeoverfor en Mand.

Næste Formiddag laa Færgen i Langøre Havn, beredt til at sejle over til Aar-hus med Lorden og hans Datter. Jakob havde været nede og ordnet Alt. Ved Havnen

*) Orjelvarf.

gik Toldforvalteren i Samtale med Præsten fra Nordby; en høj, mager Mand med graasprængt Haar og iført en gammel, rødlig Præstekjole. Paa hver Side af Broen ned til Færgen stod en Række Matroser fra Kanonbaadene opmarscherede med deres blankpudsede Huggertter paa Skuldren.

Det var henimod Middag, før Lorden og hans Datter viste sig. Afscha fulgte ved Ellinors Side og bar hendes Pelskaabe over Armen. Efter dem kom Peter Vos, slentrende med en stor Kuffert paa Skuldren. Lorden havde denne Morgen, som sidste Gave, skænket ham et Par lange Pelsstøvler; Peter bandt dem fast i et Knaphul af sin Tøje, og gik nu og fløjtede medens han betragtede dem med synlig Glæde.

Bejret var graat og taaget den Dag. Af og til faldt en fin Regn, og nede ved Havnen stankede Søerne op over Stendiget. Da Lord Vesley og hans Datter naade Stranden, gik Toldforvalteren og Præsten hen for at hilse paa dem.

„Var det denne Herre, der fulgte med ud til Braget?“ spurgte Ellinor. Da Jakob bekræftede det, bøjede hun sig ned, greb Præstens Haand og kysede den, før han var istand til at hindre det.

„Vi have iafsted hørt den rørende Begivenhed, ved hvilken De novede Livet for at frelse Skibbrudne,“ bemærkede Lorden, som Forklaring over Ellinors besynderlige Adfærd.

Den gamle Præst gjorde mange dybe og undselige Hilsener og udbrod, idet han saae hen paa Jakob: „Ak, naadige Herre! kan der vel være Tale om mig, naar han der er tilfiede?“

„Ja, ham kender jeg jo,“ svarede Lorden. „Men nu Dem, arverdige Herre! siden De viser mig den Opmærksomhed, at hilse paa os før vi forlode Dem, saa tillad mig et Spørgsmaal. Er der Noget, hvori jeg kan være Dem eller Deres Sognefolk til Tjeneste, Noget, De kunde ønske, og som jeg var istand til at opfylde, saa nævn det; det vilde være mig hjært at efterlade et Minde om min og min Datters Taknemmelighed.“

Præsten stod med blottet Hoved og drejede sin gamle Hat frem og tilbage i Haanden. „Siden Deres Excellence selv tilbyder det, saa er der rigtignok Noget, vi i mange Aar have ønsket os, uden at kunne saa det opfyldt. Nede i Bessers Kirke have de saadan et rart Slaguhr; vi havde ogsaa et oppe i Nordby, men nu er det gaaet istaa af Alderdom og Fugtighed; Uhrmageren forlanger 17 Rd. for at sætte det istand igjen, og det har vort fattige Sogn ikke Raad til at betale. Hvis jeg turde bede Deres Excellence om et lidet Bidrag til dette Uhr, jeg mener langtfra den hele Sum, saa vilde alle mine Sognefolk være Dem i høj Grad taknemmelige.“

„Det er jo ingen Gjenstand at tale om,“ sagde Lord Vesley og lagde ti Guineer i Præstens Haand.

Den gamle Mand saae op paa ham og derefter paa Pengene. „Sag mente ikke saameget,“ sagde han; „det vilde være at misbruge Deres Godhed.“

„Lad os ikke tale mere herom,“ sagde Lorden; „sæt Deres Uhr istand og del det, der bliver tilovers, mellem Deres Fattige.“

„Seg takker mangfoldige Gange,“ sagde Præsten. „Om Mylord vil opgive mig sin Bopæl eller hvor De tager hen, skal nøjagtigt Regnskab og Dvitteringer for denne store Sums Anvendelse i sin Tid og paa behørig Maade vorde aflagt.“

Smidlertid stod Ellinor ved Jakobs Side, lidt fra Fargen. Jakob tav, men hans Øjne vege ikke fra hende; hun saae sig om indad mod Landet. „Seg vil dog ofte tænke mig tilbage til denne lille D,“ sagde hun. „Hvor er nu Deres Hus, og de store Poppeltræer? jeg kan næsten ikke faa Øje paa dem i Taagen.“

„Ja, hilts paa dem endnu engang,“ sagde han, „send et Blik til hver en Bust og hver en Sten, at de kan være Minder om Dem, naar De er borte. Hvor De drager hen, vil der altid være Lykke og Sollys, det blomstrer, hvor De gaar. — Herre Jesus!“ vedblev han og knugede sine Hænder sammen, „det vil blive ensomt og dødt her, naar De er borte.“

„De vil da ikke glemme mig!“ udbød hun. „Hvorfor tier De? — Tal! jeg trænger til at høre denne Forsikring.“

„Glemme Dem!“ gjentog han med en Stemme, der lød som et Klagesuf. „De veed det vist bedre, end De siger. Hvad jeg har set og hørt i den sidste Maaned, det vil leve med mig, det vil jeg aldrig blive gammel nok til at glemme. Nu rejser De, og vi mødes ikke mere; det er for mig, som om Noget vilde sprænges herinde; men det maa jo være saa. — Der kommer Lord Lesley. Farvel! — Gud velsigne Dem!“ — Han bøjede sig ned og greb hendes Haand. „Farvel!“ gjentog han lavt og skjælvende. — „Seg har ikke mere at sige.“

„Hvor dette Band dog ser mørkt og koldt ud,“ sagde Ellinor til Lorden. „Hør, hvor Havet huler og bruser; det overstænker mig med sit Skum, saa jeg bliver ganske vaad. Udenfor er det vist endnu værre. Ikke sandt, Du?“ vedblev hun, henvendt mod Peter.

„Uh, jo, langt værre!“ forfikrede Peter med stor Redebonhed; „det er saadan, som jeg vil sige, en halv lille Storm idag. Man skal just ikke plasse over den Sø for Fornøjelsens Skyld.“

„Seg rejser ikke idag,“ sagde Ellinor pludselig.

„Hvorledes!“ udbød Lorden. „Hvad mener Du?“

„Ja, det nytter ikke, hvad Du siger,“ vedblev hun med sin blødeste og mest indsmigrende Stemme. „Seg kan ikke rejse i dette Vejr; mit Bryst gjør ondt, det vil gjøre endnu mere ondt, naar vi komme ud paa Søen.“

„Men Ellinor dog, mit kjære Barn, ti stille, jeg kan ikke taale at høre Dig tale saaledes,“ udbød Lesley angstlig.

„Ja, der ser Du. Det er jo ogsaa blot for at bevare mig for Dig, at jeg ikke vil rejse. Du spurgte mig imorges, hvorfor mine Øjne vare saa røde; jeg vil blot lade Dig vide, at det var fordi mit Bryst smertede mig. Men det kan være det samme, har Du lyst til at sætte din stakkels, lille Ellinors Riv paa Spil, for at komme lidt tidligere hjem til dine Godser, saa er jeg rede til at opofre mig for din Villie.“

„Saadan er hun,“ sagde Lord Vesley, idet han smilende saae hen til Jakob; „dejlig og bedaarende, men lunefuld og bydende. Er jeg ikke en uheldig Fader?“

„Du uheldig!“ udbrod Ellinor og slængede sine Arme om hans Hals. „At blive elsket, tilbedet og forgudet af mig, er det at være uheldig? Gjentag det atter, hvis Du vover det! — Kom!“ sagde hun derefter til Jakob, „giv mig Deres Arm; hvorfor ryster De, hvad stod De og tænkte paa, nu nylig?“

„Det tør jeg vist ikke sige Dem,“ svarede han.

„Tænk De, at De vilde blive bedrøvet ved at miste mig? Vilde De længes meget efter mig, vilde De altid tænke paa mig? — sig det kun, De maa nok. — Og, hvis jeg nu blev her i en Maaned, nej, det var vist forlænge; hvis jeg blev her i fjorten Dage, vilde De saa blive glad?“

„O ja, ja!“ sagde han med Møje, for at faa de dirrende Læber til at udtale Ordene.

„Men, hvis jeg nu blev her for bestandig og aldrig rejste bort fra Dem, eller tog Dem med naar jeg rejste?“

Da hun sagde dette, løb Taarerne ned ad Jakobs Kinder. Uden at tænke paa den stirrende Hob af Tilskuere, som omgav dem, knælede han ned for Ellinors Fødder paa Sandet, skjulte sit Ansigt i hendes Hænder, og udbrod:

„Det skal De aldrig komme til at fortryde!“

Da Peter Bos næste Foraar forlod Lord Vesleys Tjeneste, satte han sig ned og talte sine Penge. Han havde sammensparet henved to hundrede Rigsdaler. Med denne Sum gif han hjem til Ane, bredte Pengene ud paa Bordet, og spurgte hende, hvorledes hun nu syntes om ham. Men Ane tog alligevel ikke Peter Bos. Til Straf herfor vendte han sit utafnemmelige Fædreland Nuggen, og bosatte sig ovre paa Anholt.

Tabel-Nim.

Dos Kromand Bef i Kjelby Kro

2×1 er 2

Der var, foruden Ko og So,

En Rottehund ved Navn Zemire,

2×2 er 4

Som ej just Gaarden skulde zive,

Thi den var arrig som en Her,

2×3 er 6

Naar Nogen vilde ind til Bef's;

Men naar den lured paa en Rotte,

2×4 er 8

Det var et Syn som kunde gotte.

En Dag som slittigt Politi

2×5 er 10

Han undersøger Stald og Sti,

Da seer han fra sin Moddingvold

2×6 er 12

Sin Arveffende, Mons, den Trold

(Ej, hvor han gjerne havde smur'en!)

2×7 er 14

Med oprejst Hale staa i Porten.

Zemire havde ogsaa rejst'en,

2×8 er 16

Thi flux ham fyldte Heltegejsten,

Saa snart han havde lugtet Ratten,

2×9 er 18

Der ellers tog sin Sagt om Ratten;

Og han er lige ved at flyve

2×10 er 20

Mod Mons, som nu tilvejs vil flyve

Ad Renden, ham til Spot og Spee, —

3×1 er 3

Da just en Kotte la'r sig se;

Saa løs paa Kotten, en to tre!

Da hvæser Ratten, hel perplex:

3×2 er 6

„Nej, Kotten hør' til mit Annex!“

Og med et Sæt saa godt som ti,

3×3 er 9

Zemires Næse tætt forbi,

Saar Mons i Kotten Tag og Hold

3×4 er 12

Just bag den samme Møddingvold,

Fra hvilken Hunden havde stramt'en.

3×5 er 15

Med Bjæf saa stadigt som en Klemten

Zemire snærrer hæst mod Ratten:

3×6 er 18

„Skal du gaa af med hele Klatten?“

3×7 er 21

„Saa den er din? jo du kan lype!“

3×8 er 24

„Prøv nu at springe eller krybe,

3×9 er 27

„Da heldigvis du ej kan flyve,

„So jeg skal lære dig, din Dype—“

Men Kotten gjør et Glædeshop:

Værsgo, æd nu hinanden op!

3×10 er 30

Stop.

Vinterens Begravelse.

Det er saa yndig en Foraarsdag,
 Det grønnes godt i vor Have,
 Nu tænker jeg vi med Rolighed
 Kan denne Vinter begrave, —
 For nu er Vintren død, død!

Vi vidste længe, nu var han død,
 Da der kom Knopper paa Bøge,
 Men i sit Lagen han gik igjen,
 Han var saa flem til at spøge.
 Men nu —

Dog tys, der kommer det store Tog,
 Der strøes med gule Blade;
 Om Kisten gaa de saa sørgendes,
 Men de er kiste glade,
 For nu —

Paa Luaget ligger en Vintergjæk,
 Som paa en Ordenspuude;
 Og Faarekillingen gjør Musik,
 Og alle Ugler tude,
 For nu —

I Følget er baade Ulv og Bjørn
 Og Stær og Stork og Svale,
 Og han har klædt sig i Sort og Hvidt,
 Thi han skal holde Tale,
 For nu —

Men han kan ikke faa Lov dertil,
 Thi da han Vintren vil prise,
 Gjør hele Følget en gruelig Støj,
 Vil ikke høre den Bise,
 For nu —

„Nej Gudskelov, vi blev af med ham,
 Og det var godt han døde,
 Han var en haard og en farrig Mand,
 Som gav os Sulteføde!
 Men nu —

„Han plyndred hvor han kunde komme til
 Med baade Vold og Rænker,
 Han tog de livsglade Volger blaa
 Og lagde dem i Rænker!“
 Men nu —

Run Nypen vover at mimre frem:
 Mig gav han Snefjersskappen!
 Men Damsen brummer med bistert Blik:
 Mig lod han suge paa Labben!
 Men nu —

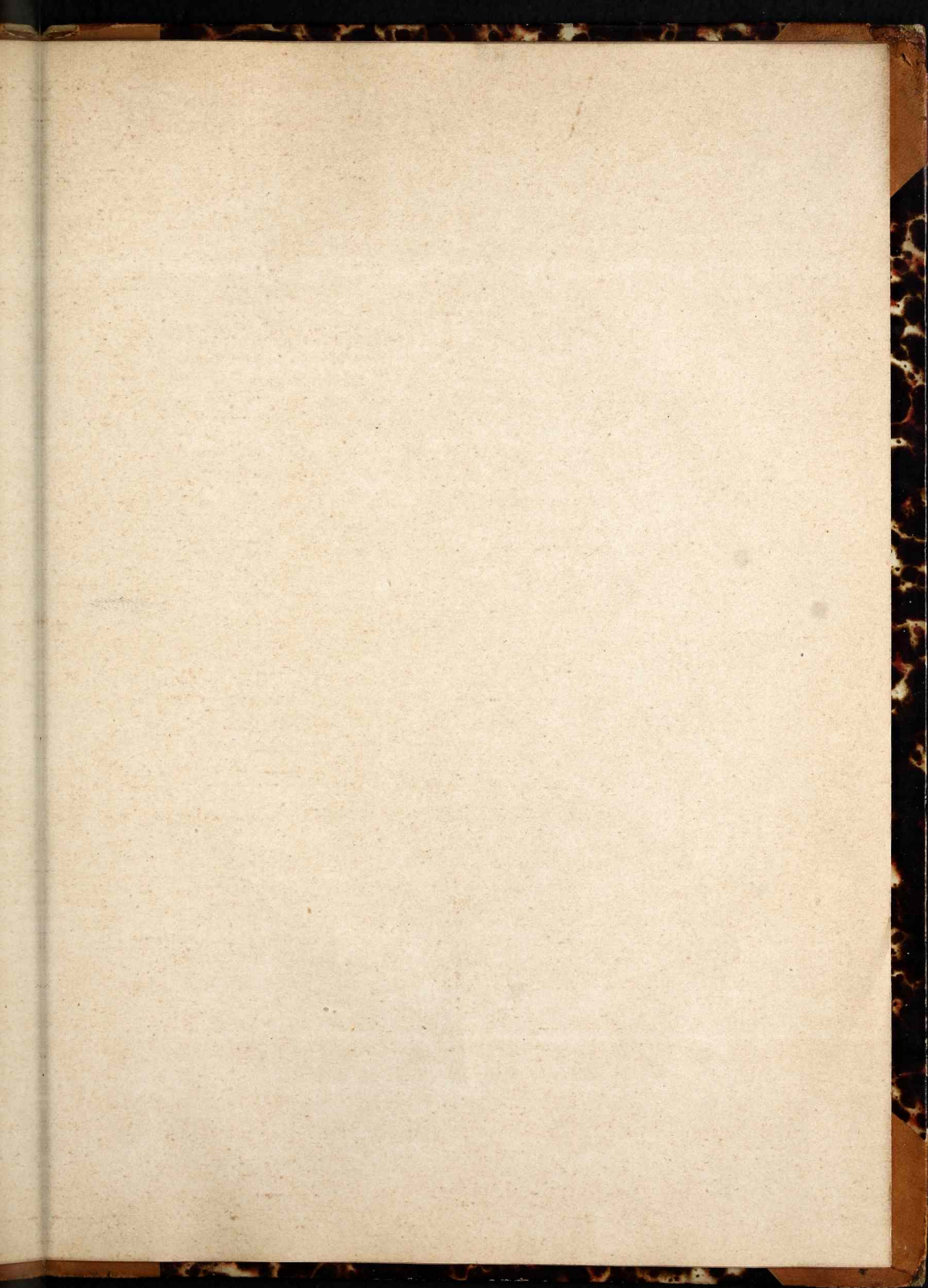
Men Stormen, Vinterens højre Haand,
 Han brøler ud som en Løve:
 „Ja blot I vidste, hvormeget Godt
 Kløn jeg saae ham ove!
 At nu —

„Hvormeget Smaaafolk i Jordens Skjød
 Han lagde varmt under Dyne,
 Spørg I til Sommer de gyldne Ar,
 Det kommer nok tilshyne!“
 At nu —

Dg tusind Smaablomster hviffe tyst:
 „Ja det maa vi bekjende,
 Om Vintren ej havde hjulpet os,
 Saa var vi død i Glende!“
 Men nu —

Da raaber Stormen til Skovens Børn:
 Saa lad os være Venner,
 Nu skal jeg selv hjælpe med at saae
 Dg være Vaarens Tjener.
 For nu —

Dg Alle synge en stille Sang
 Alt til den Gamles Ære —
 Men være glade og veltilfreds,
 Det kan vi ikke la'e være,
 For nu er Vintren død, død.

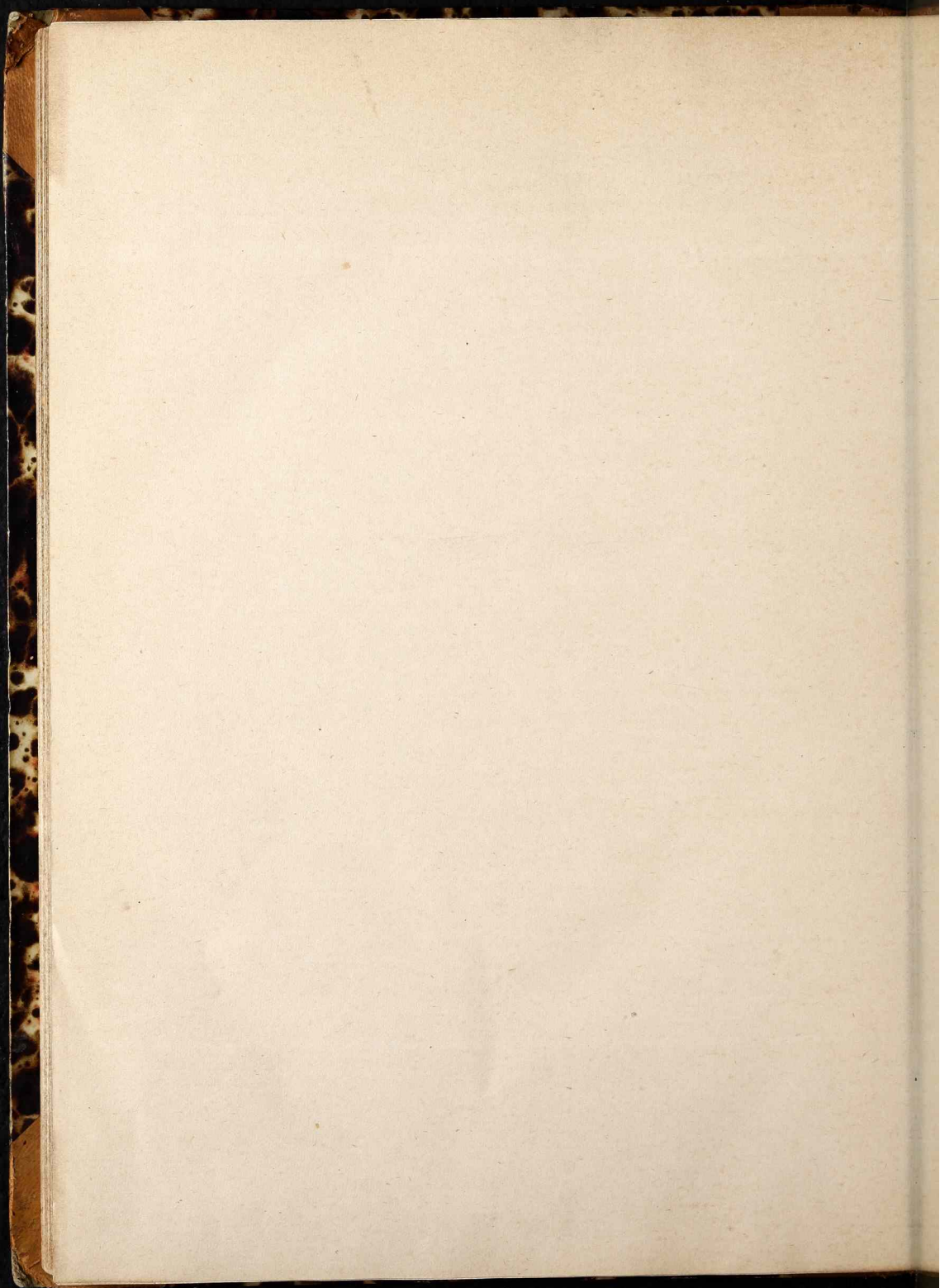

Foto 189441 s. 23
udshit

FOT 159760

